

Gio Battista, Brisson Fecit.

FRANCISCI
MARINI,

N U N C

EPISCOPI INSVLANI,
P O E S I S
H I E R O E T H I C A,
S I V E
EPIGRAMMATUM
SACRO-MORALIUM

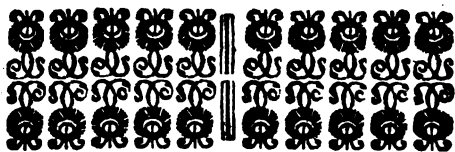
Libri Sex.

AD EMINENTIS. AC REVERENDIS. DOM.
D. BENEDICTVM
PAMPHYLIVM,
S.R.E. CARDINALEM.

NEAP. Apud Castaldum M.D.C.LXXXVIII.

Superiorum permissu. Editio Secunda.

EMINENTISS. AC REVERENDISS. DOM.

D. BENEDICTO

PAMPHYLIO

S. R. E. CARDINALI.

Rodire jamdiù ge-
stiens animi devo-
tio in te mea, Prin-
ceps Eminentissi-
me, in suis æstua-
bat angustiiis, eò vivacior, quò
minùs nota. Cùm urgeret se se
aliquandò, ingentibus stimulis
excitata, frænum pudor injicie-
bat.

bat. Illud ab obsequio retrahebat externo, præter virium tenuitatem, quòd intempestivum impendere quàm simile duxerim temeritati. Verùm occasionem undecumq; deponenti prosperimè contigit, deque animi sententia factum est, ut FRANCISCI MARINI, Pontificis Insulani, meique germani fratris, faveret tandèm latina Poësis. Ad manus habui, ex industria clàm sublatam; quòd ipse justo severiùs scrinioli tenebris manciparat. Ea nihilominùs est, quæ suo numero, suaque elegantia nulli veterum prorsus concedat; tanti enim facere optimos quosque accepi, quique Poësim in penetralibus, non de vestibulo salutarunt. Itaque typis committere, atque adeò publica luce donare decre-

vi; efflagitantibus præsertim usque ad fastidium Amicis. Cui foret nuncupanda nil anceps fui; suo siquidem jure vendicabat sibi E. V. Quidni? tantum juris in me habet summa autoritas tua, tantumque in Authorem ipsum, quæ singulari semper humanitate fovere (ipsomet palàm; nec semel obtestante) non es unquam dedignatus. Patrocinium porrò non aliunde expetendum erat, quàm à Principe, qualem te admirantur, qui magis Minervæ, quàm fastui litas: qui divitias facis sapientiæ vestigales: quem literati omnes, bonarumque artium cultores, & præsidium expetiuntur, & dulce decus. Nè quis aurèm dubio laboret, suam Romana Pallas obstringat fidem. Nam cum Te aliquandò, vix

prima florentem adolescentia,
comperisset in publicis, tùm Phi-
losophicæ, tùm Theologicæ di-
sciplinæ concertationibus, argu-
tè differere, suum agere strenuè
Athletam, obiectorum tela ad-
mirabili ingenii alacritate retun-
dere, stupere omnes, totum so-
nare plausibus Athæneum; in
Te uno visa est, suo veluti in Ca-
pitolio, triumphare. Lubuit in-
terdum ex Athenarum Platano
ad Pindi lauros efferre pedem;
scijicèt ex Philosophiæ senticetis
ad Musas divertere amœniores;
ne c enim indè parùm accessit or-
namenti severioribus, quibus im-
butus es, disciplinis. At qua lau-
de, obsecro te, qua gloria? In
Testem adhibeo celeberrimam
Humoristarum Academiam, quæ
Te moderatore, Te Principe,

san-

tantum nitoris ; tantumque dignitatis obtinuit , ut veteri non inviderit Academiæ . Hic suum Musæ Apollinem adinvenerunt ; nec puduit tot viros , humanioribus literis alioquin excultos , tuo , licèt adolescentis , exemplo , erudiri , tuæque ad Lyræ numeros sua carmina meditari . Quare inter alios , cæterò qui sublimes , eminuit ingenii tui propè divini acumen , expressitque inter viburna cupressum ; virtus eluxit ,

..... *velut inter ignes*

Luna minores.

Et hinc est non levis dicati muneris ratio ; alioquin quod lippis foret è pictis tabulis oblectamentum ? surdis è lyra ? Sinas igitur , Eminentissime Princeps , Heliconias hæc gemmas , in libellum colligatas , inclyto No-

mi-

mini tuo inscribi, tuisque à radiis
lucem auspicari. Eo præsertim,
quòd hæc Poësis, cùm HIE-
ROETHICA sit, nil redoleat,
præter sacrum, præter morale.
Index animi calamus, quo quis
dum scribit suos graphicè mores
exprimit in papyro.

Aegrè feret utiquè Author
ipse, suam Poësim in lucem edi,
tenebris jam devotam; etenim
tanquàm meras adolescentiæ nu-
gas rejecerat tineis, blattisque
depascendas. At nihilominus, nè
mihi irascatur, faciet tanti Patro-
ni delectio, quo majorem libello
suo optare ipsemet haud un-
quam valuisset. Ità sanè. Quis
enim Tibi, sivè ab antiquo de-
ducam generis nobilitatem; sivè
excelsæ indolis tuæ contempler
prærogativam, erit unquàm com-

parandus? Atqui de immortali
Majorum tuorum gloria aliquid
calamo delibarem, si vel opus
esse dignoscerem, vel daretur
imbecilli. Et re vera quis tam
inanem det operam, ut diem illu-
strare contendat verborum splen-
dore? Revereri igitur consilium
est, silentii religione. Cum præ-
cipuè præclara eorundem faci-
nora satis commendet veteris hi-
storiæ fides. Si quis autem auda-
ci fortassè obsequio PAMPHY-
LIÆ Gentis innumeros penè vi-
ros, ad summum honoris apicem,
summa virtute provectos, Roma-
næ nobilitatis maxima decora,
recensere velit, faciliori negotio
arenas in Lybico litore numera-
bit, Stellas in Firmamento. De-
fuerit, fortunæ invidentis crimi-
ne, Corona, defuerit Sceptrum;

non defuit fanè Coronæ , vel
Sceptri capacitas. Quamquàm
nec defuisse advertet, si quis, præ-
ter amplas Civitatum , atque
Oppidorum ditiones , supra Re-
galem fortunam Pontificios ex-
pendat Camauros . Hic tamèn
opportunè subit , calamumque
intercipit , aliò properantem In-
nocentii X. Patruì tui magni, fe-
lix recordatio . At præstantiores
in eo virtutes , nemo explicare
pro dignitate posset. Singularem
ejus pietatem Sacræ Basilicæ
commendât admirabili artificio,
vel funditùs extructæ, vel impen-
siùs exornatæ . Justitiam adeò
coluit, ut scelestos homines, per-
ditosque usque ad exterminium
fuerit insequutus . Fatendum ta-
mèn, quàm sæpè justitiæ rigorem
(quod optimi Principis est) dul-

core misericordiæ temperasse.
Mirum est, qua sollicitudine animarum salutem expetiverit: quo studio contenderit vitia profligare, virtutes promovere, Ecclesiasticam restituere disciplinam. Qua prudentia Regum dissidia composuit! Animos qua charitate devinxit! qua majestate deterruit! Quid plura? in tuendis Ecclesiæ juribus totus fuit; Petriq; navigium inter commotas adversantium procellas, ipso clavum fortiter tenente, semper emerfit. At quò imprudens evaseram? Tanti Pontificis gloriosa pro Christiana republica gesta multo plura sunt, quàm ut quovis eloquentiæ ambitu dici queant. Porro ego, qui habetes oculorum acies tanto lumini figere sum ausus, cæcutire demerui. Ad me-
tam

tam contendere oportet , quò
meum ergà Te collimat obsequi-
um:quò lux tua rapit, quò virtus
invitat. Nec enim ille es , qui à
fumosis veterum imaginibus lu-
cem asciscas tuam . In Te uno
igitur consistam, qui PAMPHY-
LIÆ Genti unus sufficis exor-
nandæ. Nec impudentiæ detur,
si Te Patronum inprimis ambiat
venusta quidè̃m , sed præcincta
dignioris MARINI Thalia; Te,
inquam , cujus emeritam , licèt
adolescentis , frontem Purpura
præter morem ambivit . Excipi-
pias tandè̃m , quæ tua est huma-
nitas, Poëticum , quod obtuli,
munus; ac patiare , ut lucubratae
Vatis Tibi ad dictissimi noctes
immortali Nominis tui luce cla-
rescant . Ità proculdubio fiet, ut
suas livor umbras ingerere verear

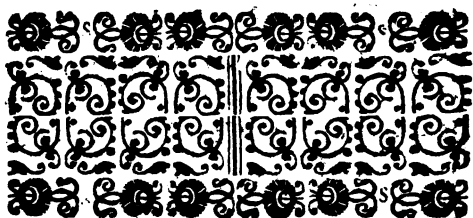
eur

tur . Cùm verò , & clementiam,
& lenitatem à gentilitia tua Co-
lumba auspiceris , spem facis in-
gentem, fore, ut Tibi, cum mune-
re hujusmodi , quale quale sit,
probatè pariter veniant obsequii
mei candor, & ambitio. Vale Ro-
mæ tuæ decus , literarum colu-
men, literatorum Mæcenas.

E. V.

*Neap. Nonis Novembris
M.DC.LXXXII.*

Humill. Servus, addictiss.
Marcus Antonius Marinus.

TYPOGRAPHVS

Ad Lectorem.

P*Refari aliquid in hujus Opella vestibulo, nec opus, nec mea est facultas, paucis tamèn hio te sistam, Lector perite. En tibi diu expetitam FRANCISCI MARINI, Pontificis Insulani, Poësim. Quamvis incude formatam, flocci nihilominus ipse fecerat, veluti meras adolescentia nugas. Atqui ego penes me habui, fur- tim scriniolo ablatam; quòd licèt in te- nebris, adamantis inſtar, ſua ſe luce vulgarat. Adeas igitur; ſupercilio ta-
mèn*

mèn explicato : *Quidni? suos habet aculeos, sed ad pietatem excitantes: elegancia mores instruit, venustas componit. Adeas plausu. Ludentes hic habes Veneres, Charytesque; sed praeinctas, sed lascivire dedoctas. Seria nimirum ludit. Ergò collimasse, ultrò fatebitur gnarus quisque;*

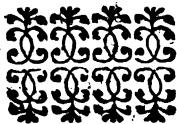
Omne tulit punctum, qui miscuit
utile dulci.

Caterum (quod meum in primis erat) id quam sedulo curavi, ut mendis omnibus, quibus prior editio scatebat, expunctis, hac altera, qua auctior multò est, omninò cum suo Archetypo consentiret; praesertim cum Author ipse, emunctissime proculdubio naris, severiori calamo castigavit, ad incudem, ut ajunt, revocatum. Si quid nihilominus erratum (ut hominum est) ipse deprehenderis, quae tua est solertia, corrigas, quae tua est humanitas, Lector, excuses. Quis enim Typos passim ab erroribus, vel Aristarchus, valeat vendicare? Quis tam acri ingenio, castigatoque judicio est, ut

cum

num Homero quandoque non dormiret?

*Hetruscam ejusdem Poësim si parò
Amicorum solertia surripì deitur (ete-
nim ipse, Aspendiigenio, sibi tantùm
cecinit, & Musis) tui pariter juris fa-
ciam. Sunt & alia utiliores ejusdem
lucubrationes, typis meritò committen-
da. Interim valeas, ut fruaris.*

EMI-

EMINENTISSIME DOMINE.

Poesis hæc Hieroethica , sive Epigrammatum
Sacro-moralium Libri Sex Authore Francisco
Marino, nunc Episcopo Insulano, quos jussu Em,
tuz attentè perlegi, cum Fide, bonisque moribus
aptissimè cohærent. Quin etiam doctis pariter, at-
que honestis salibus, omnibusque exculta elegan-
tiis religiosa plerunque, vel materie, vel sententiâ
erudituri solidè animos, dum auribus blandè se in-
sinuant, summam authoris sui æquè pietatem, ut
ingenium commendant. Dignissimos propterea
censeo, qui non parvo literarum, ac literatorum
bono in lucem publicam ingrediantur. Neap. die
9. Maii 1682.

Emin, tuz Rev.

Paratis. ad omne obsequium Famulus
Jo: Baptista de Benedictis. Soc. Iesu.

IN Congregatione habita coram Eminentissimo
Domino Cardinali Caracciolo Archiepiscopo
Neap. sub 3. Julii 1682. fuit dictum, quod stante
relatione prædicta Imprimatur.

S. MENATTVS VIC. GEN.

Ioseph Imp. Soc. Iesu Th. Em.

Ius-

I Uſſu Excellentiz Tuz legi attentiffimè librum,
cujus titulus eſt: *Franciſci Marini nunc Episcopi
Inſulani Poefit Hieroetica, ſive Epigrammatum Sacro
Moralium Libri Sex* Et nihil in illo-inveni adverſans
Regali Jurisdictioni, imò illum plenum ſalibus,
eruditione, & lepore, Unde imprimi poſſe cenſeo,
ſi Excellentiz Tuz videbitur, cui pedes deoſculor,
& Neſtoreos annos deprecor. Kalendas Januarii
M.DC.LXXXII.

Humillimus Servus.
Blafius Altimarus.

Viſa ſupradicta relatione imprimatur, & in publi-
catione ſervetur Regia Pragm.

CARRILLO REG. CALA REG.
JACCA REG.

Proviſum per S.E. Neap. die 28. Februarii 1682.

Maffellonus.

FRAI

A D

E

M A I O R E M

D E I

G L O R I A M.

Non ullum venor vigilato è car-
mine plausum ;

Vana nec argutæ sibilat aura
Lyræ.

TRINE DEVS, Tibi concini-
mus; Tibi splendeat VNI
Gloria ; & hæc numeris metæ
suprema meis.

A

PRO-

P R O G R A M M A.

L I B R I I.

Simus. *Quàm breve metienda passu
Vita est. Particulam quis addat hora,
Nè scriptam feriat citata metam?
Decurrit citò, nec recurrit ævum;
Frenari indocilem, tenere cursum,
Nec vis Mercurio lyrà potenti.
Nos ergò fidibus, parùm disertis.
Venemur decus insolentis aure,
Posturnam, dubie aleamque fame?*

*Si nos, nostraque jure mors reposcit:
Si cognata neci, vel ipsa vita est:
Frustrà Pierium monet laborem
Factæ larva suis. Camana cultis
Non hæc à numeris inanè querit,
Non hac innuit impetranda Phæbus.*

*Sed quò Pegaseo minaris arcæ,
Inquis, Bilbilico jocularis æstro?
Fortune malè pertinacis iram,
Ut longum fero, ni domare detur,
Deridere juvat, sonante plectro:
Sin cautes propè cantione pulsem:
At cura minis impetent molesta;
At lethum veniet minis timendum.*

FRAN.

FRANCISCI MARINI

N u n c

EPISCOPI INSULANI

P O E S I S

H I E R O E T H I C A,

S I V E

E P I G R A M M A T U M

S A C R O - M O R A L I U M

Lib. I.

I.

A D I N N O C E N T I V M X I.

P. OPT. MAX.

De armis inter Catholicum, & Christianiss. Regem componendis.

O Pater, & Princeps, ter magne, ter inclyte, rerū
Arbiter, & vivax Urbis, & Orbis amor:

Audin quæ Siculis incendia misceat undæ

Mars? Audin quanto Scilla furore latret?

Disper Zanclos laxavit Alastora campos;

Classica sed nobis exitiale strepunt.

Discrimē commune. Graves tu comprime flammæ;

Armaque confertas ponere coge manus.

Ut simul adversi coeant in fœdera Reges,

Ite tuam jubeas, omine pacis, Avem.

INNOCVAM post hac AQVILAM mirabitur Or-

Fulmine bellâtes expoliâsse Iovæ (bis,

A 2

CA

I I.

C A R O L O II.

A V S T R I A C O

Hispaniarum Regi.

*Ut sua Regna susciperet mode-
randa.*

Austriacæ spes alta domus, flos inclyte Regum;
 Cara Deo soboles, maxima cura Dei;
 Cum te fata vocent, Orbis cum flagitet ardor,
 Ambiat & meritas ipsa Corona comas;
 Sceptra subi; quid vota diù communia differst?
 Laurigeris habiles fascibus inde manus.
 Imperiis assuesce Puer. Quæ denegat ætas,
 Asciscit Virtus, vendicat ingenium.
 Si tamèn, Hesperii magnus diadematis Hæres,
 Illud in angusto crine micare sinas;
 Cum pia in Odrysiæ exciveris arma phalanges;
 Lamber adoratos barbara mitra pedes.

SE-

I. I I.

SERENISS. MARIANNÆ
DE AVSTRIA

Hispaniarum Reginae,

Regisq; regnantis inclytæ
Genitrici.

Hesperiaẽ sublime decus, quam novit Alumnãam
Gloria, vel cunis ardua, vel thalamis;
Iãm tua tergemino dominatur dextera Sceptro,
Semideũm Proles inclyta, Sponsa, Parens;
Prona tuos passim reverentur classica nutus;
Ipse Tibi gemmas educat Oceanus.
Sint excelsa licet, sint hæc illustria; maior
Surgis, & ingenitis experis astra bonis.
Par folio virtus, & inexpugnabile cordis.
Robur, quo Fastum, magna Virago, domas;
Blanda supercilii majestas: indita pulchro
Vis ori; undè animis dulcia castra locas:
Augusta sub fronte Venus, sub pectore Pallas,
Conjurata piis utraque consiliis;
Hæc Dominam faciunt: hæc te, Regina, coronant;
Hæc tua, Conspicua cætera sortis erunt,

I V.

Magi ad Infantis IESV
Pedes procumbentes.

EXtremis, divine Puer, properavimus oris,
Quà nitidum nobis lux tua fecit iter;
Nec venisse labor, nec semita lussit euntes;
Cum via tu fueris, tu quoque meta viæ.
Pro merito exiguum ferimus; majoraque ferri
Nec potuere homini, nec potuere DEO,
Addideris pretium, placidam si munera frontem.
Si dominas poterunt emeruisse manus.

V.

De Puero IESV
in Præsepe.

Cuius inaccessa solium de luce coruscat,
Et solido surgunt ex adamante domus:
Sidera cui rutilant: æther cui purior ardet;
Cui pelagus fervet, & cui pendet humus:
Hic hyemis patiens, tuguri sub tegmine, gaudet
Lactea stramineo ponere membra thoro.
Stringere vis Puerum? Hoc brachia tendat, adoret;
Sic datur amplexu cordis adire Deum.

In

V I.

In Epiphania Domini.

SAcra peregrinos rapiunt Cunabula Reges,
 Quà docet ignotam fulgida Stella viam.
 Jàm subeunt, jàm dona ferunt, jàm Numen adorant;
 Jàm cadit ad teneros trina tiara pedes.
 Me simul, alme Puer, tua lux rapit aurea. Pronis
 Ergò meum certet Regibus obsequium.
 Ast ego quid referam? Cor mystica munera pendit.
 Nil homines cordis munere majus habent.

V I I.

**De S. Ioanne Evangelista, qui
 suprà pectus Domini in
 coena recubuit.**

Dormit, & in dulcem laxat sua lumina somnum;
 Nempè suo Dominus dat recubare sinu.
 Quis morti putet affinem, si nectare sparsus
 Aethereo, ad vitæ scœnora, somne, venis?
 Dormiat ergò. Quies non pulchrior ulla. Joannes,
 Dum somno premitur, altius indè volat.
 Somnum carpe tuum, cælique arcana sopitus
 Discas, quæ valeat discere nemo vigil.

V I I I.

De Eminentiss. Domino
F. VINCENTIO MARIA,
S.R.E.CARD. VRSINO,

*Cum primum hereditario Gravine Ducatu,
ac seculi fastu abdicatis,
Dominicana familia addi-
ceretur.*

Quis fera bella movet? Fastus, Venus, Aula, Volu-
Mōstra quis hæc audax experiatur? Eques (ptas.
Quis tamèn ille? pius. Nomen? Victoria nomen
Indidit. Est palmæ laude potitus? Erit.
Undè Genus? Priscis fama est deducere Teucris;
Hinc Romana suum vendicat Urfa decus.
At nova quis belli præcepta reclusit? Aquinas;
Instruit is tenera sternere monstra manu.
Cujus signa Duci s? MARIE. Quibus edomet armis
Hostes? Contemptu. Quà simul arte? Fuga.
Jam fugit. Amplexu genitrix non detinet? Almus,
Vincula qui nequit, vincula rumpit Amor.
Ergò petit sacros, jam tutus ab hoste recessus:
Fulmineo Custos hic latrat ore Canis.

I X.

E I D E M

**Cum dignitatem Cardinalitiam
constanter recusaret.**

Durum bella scopum repetunt. Hæc ingerit ho-
Quà sibi visa novis rima patere dolis. (stis,
Jàm propè concreditur. Tua dùm cōstanria pugnat,
Subdola pelliciens arma ministrat Honor.
Fracta sed arma cadunt. Meritos ter Purpura crines
Ambiit; ambitis terq; repulsa comis.
Cedere sed jussus devinceris : Ergò triumphum,
Cum tu desieris vincere, victus agas,

X.

DE EODEM,

**Cum de Sede Archiepiscopali
Sipontina in Episcopalem Cē-
senaten. foret honorificè
translatus.**

ERubuit Rubicon transvestam Cæsaris iram,
subdere qui patrii Tiberidis arsit aquas.
Prospera sed veterem delerunt fata ruborem
Dùm sacri angustus Principis Ostra rubet.
Cæsare jàm tumidus patriæ transvexerat hostem.
Nunc meliore pium transvehit amne Patrem.
Quid ni? Cæsareum vincit Vincentius ausum :
Dùm Stygi, apostolico robore, bella parat.

A 5

De

X I.

De S. Maria Magdalena.
Ad Christi Domini pedes
opplorante.

Assiduos urgent rorantia lumina rivos,
Undè hausere suas plurima corda faces.
Ast oculis quæ fusa piis in lacryma, tandè
Ad Domini evadit fulgida gemma pedes.
Crine legas ergò concretas, Magdala, guttas
Nàm decet auratas addita gemma comas.

X I I.

De S. Stephano Protho-
martyre.

Obruitur lapidum fufus in tempora nimbis:
Nec virtus rigida grandine victa cadit.
Cos probat obrizum, fuerit si Lydia. Divi est
Aurea millena cote probata fides,
Aggerat arma furor, jactis de coribus. Heros
Tot lapidum nixus mole, sub astra salit.

X I I I.

De S. Stephano Prothomartyre.

Millenis petitur saxis, millenaeque tandem
Constantem nequeunt rumpere saxa fidem.
Quæ tamèn innocuum cos elicit acta cruorem,
Saucia per Divi tempora gemma venit.
Ergò saxa rotet Solimæ gens effera; Divo
Victrices ornant saxa rotata comas.

X I V.

De S. Stephano.

Ecce video Cælos apertos; &c.

Grandine dum rigidà petitur, dū pectore constat,
Aurea certanti panditur aula poli.
Scilicèt ut pateat meritis ea scœna triumphis,
Empyreas rumpunt saxa vel ipsa forces.

A

6

De

X V.

De Lothi Vxore,
In Statuam Salis mutata.

IAm Sodoma ultrices pascebat mæsta favillas,
Irato cùm se præripit igne Lothus.
Uxor erat comitata virum; conversa retrorsùm
Dicitur aspectis diriguissè focis.
In solidum stupefacta Salem discesserat illi
Non fuit in toto corpore mica Salis.

X V I.

De ejusdem metamorphosi.

Fugerat ultrices monito cum conjuge flammæ,
Dùm Sodomæ infandum plectitur igne nefas.
Versa Palestinis immobilis hæsit arenis;
Nam vetitum patrios retrò videre focos.
Sed quia despuit, salis induit integra formam,
O nimis insipiens femina ! serò sapit.

De

X V I I.

De mirifico Divi Ianuarii Sanguine, Neapoli asservato.

C Edit funerei flammata superbia Vesvi,
Jàm soliti ignitis astra ferire globis.
Quemque suis unquàm Doris non vicerat undis,
Sanguinis obiecti roscida gutta domat,
Parthenope plaudat, columen cui Martyr: & ultra
Terrificis non expalleat ora minis.
Prodigium! longo concretus tempore sanguis,
Sæpiùs ad nostram fervere visus opem.

X V I I I.

Idem argumentum.

A Estuat in vitrea conclusus pyxide sanguis,
Ipsis qui fuerat durior ante vitris.
E, cùm ferali flammæ vomit ore Vesuvius,
Cogit in accenso stringere corde faces.
Aestuet ergò. Graves horret si nauta procellas,
Sospitat at nostras diva procella rates.

XIX.

Idem Argumentum.

EN cruor, irriguas Martyr quem fudit in undas,
 Sebethi, aurifluum quo præit unda Tagum.
 Dùm furit, & lethum portendit in ore Vesævus,
 Fervens ignitam comprimit ipse necem;
 Parthenope felix! æternum vive beator
 Vive dies. Vitam sanguine Martyr alit.

XX.

De Semiramide.

CRinales peæten dùm findit eburneus undas,
 Fœmineo Babilon deficit imperio .
 Audiit, impatiens, abiecto peætine, surgit,
 Corripit arma, suas irreligata comas.
 Terribiles longo sic ardent igne Cometæ;
 Sed magè crinitum fœmina fulmen erat.
 Utrique errabant; animosa Semiramis autèm
 Vult sine lege comas, non sine lege Syros.

XXI.

In recentes bellorum tumultus.

A Rma strepunt. Acris Bellona superbit in armis,
 Funereas agitans ex Aquilone faces.
 Sylva per attonitum pelagus volat horrida. Gaudet
 Mars in cœruleis ponere castra vadis.
 Hostis adest, & adest hosti fortuna. Cavendum,
 Nè ambitum feriat missa sagitta scopum.
 Cæde tumet Rhenus: rubet Ister; at Adria pallet,
 Dùm quatit Ausonios Belgica plaga lares.
 Austriacus cunctatur adhuc; licet expectat Orbis,
 Ut formidata surgat in arma manu?
 Sed vanum ridet facinus. Sic risit in altos
 Juppiter Anguipedum spicula terta Polos.

XXII.

Absorta est mors in victoria.

S Ubdere quę cunctos poterat, Mors audet in ipsā
 Vitam. Virā nova subdidit arte necem.
 Pasta cadaveribus, jacet ipsa cadaver; & umbras
 Auget, pallidior, quā fuit ante, suar.
 Perdita Mors ergo, cum perderet omnia. Victrix.
 Non benè Vita foret, nimalè victa foret.

CHRI-

XXIII.

CHRISTO DOMINO;
Cecum à nativitate illuminanti.

Ingenitam cæco dignaris tergere noctem,
Et roseam carpunt lumina tersa diem.
Fulgidior jam Sole nites; benè corripit ergò
Solis ab aspectu nox inimica fugam.
O mihi Cimmerias lapsanti, Christe, per umbras,
Tu radies; Talpa cæcior Argus ero.

XXIV.

Pœnitentis lacrymæ.

Sæpiùs irriguis descendit in imbribus Æther;
Explet & arentem sæpiùs herba sitim.
Nunc, vice mutata, fluit imber, & æthera scandit;
Undè suis tellus astra rependit aquis.
Nil mirum. Flores, cum depluit unda, rigantur;
At lacrymas cœli florida prata bibunt.

Di-

XXV.

Discessus.

Digredimur patriis, Patriâ nec linquimus, oris
 Cum varias carpant pes, animusque vias.
 Non laris illecebræ, culti non ocia ruris,
 Non valet amplexu blanda tenere Parens.
 Digredimur, fas est. Causam fortasse requiris?
 Non fueram Gyago dignus, & exul eram.
 Et quoties animi iuvit lenire dolores,
 Ridebant nostram furda theatra lyram.
 Nec Patriam duri nos fugimus: atramen ipsa
 In Patria durum fugimus exilium.

XXVI.

Discessus.

Fata vocant. Fatis quisnam luctetur? Eundum est.
 Vos patrii, cogor ire, valete Lares.
 Extremas alii remis audacibus undas
 Sollicitent; auri dum ferus ardet amor;
 Non ea cura ratem mecum conscendit. Abimus
 Quâ virtus, & quâ gloria monstrat iter.
 Sic Ithacus Patriis excessit finibus. Errat,
 Sed canit errantem fama diserta Ducem.

Ad

XXVII.

Ad Maximum.

Vivamus . Celeris nimium dilabitur ætas;
 Et fugiunt nostri, cùm fugit umbra, dies.
 Vita hominis teneros effingit ephemera flores;
 Cum tot odoratas funeret hora animas.
 Quàm fragilis! Minimo nunc victa labore fatiscit;
 Nunc Amor exagitat, nunc dolor exanimat.
 Vivamus. Dubias vitam nè differ in horas.
 Carpe datam, fallit crastina, carpe diem.
 Maxime, quò vitam, benè vivas, crede supremum
 Semper adesse diem, semper adesse Deum.

XXVIII.

Campana

Perantiquum æquè, ac florentis-
 simum in Calabria oppidum.

ORe Calasernam Graio dixeris; sed indè
 Mutavit celebrem fama vetusta sonum.
 Campanam vocitant, quòd sit lætissima campis;
 Sèu quòd Campanis ubere certet agris.
 Vel quia campanae mores imitata sonantis,
 Tot valuit populos erudiisse rudes.
 Vapulat illa tamèn rigidis obiecta procellis;
 Temporis hæc duro verbere clara sonat.

Tra-

XXIX.

Trahe me post te. *Cant.*

NE te, Chrifte, fequar per dura, per aspera, Mūdus
 Formofis retinet corque, animumque dolis.
 Hinc opibus tellus, hinc allicit unda viciffim,
 Illa beata fuis, ifta fuperba fuis.
 Tūm rerum fpecies, tūm pictæ fidera frontis,
 Et rapiunt oculos, & rapiunt animum.
 Heū quantis captare parant mendaciæ larvis!
 Nè trahar, aut retine, Chrifte, vel ipfe trahet.

XXX.

In Meffanam.

CUm vafana fuæ inuideat Meffana quieti,
 Provocat hoftiles in-fua damna manus.
 Libertatis amans in vincula fæva recurrit,
 Et rogat è tuto litore naufragium.
 Dira domi clades amplectitur. Ipfe procellas
 Portus habet; rigidam Lilia dant hyemem.
 Quid scelus admirer? Sua Mulciber arma miniftrat;
 Proxima funereas ingerit Ætna faces.
 Scylla docet rabiem: perfringere jura Caribdis:
 Indignum tellus diffufa diffidium,

In

XXXI.

In subitam Adami, Evæque
peripetiam.

Vitrea sic Regni splendet fortuna ? Beatos,
 Et miseros pariter viderat una dies.
At vos qua rapti caditis vertigine ? Felix,
 Qui potis in summo non titubare gradu.
An leve sopitis dederant insomnia sceptrum,
 Ut fugiat cupidas larva petita manus ?
Deliciae mimi scenam finxere; sed illas
 Disperiisse parum, ni meminisse foret.
Par nimis infelix! Dat parva obsonia malum,
 Et Regni ingentes depopulatur opes.
Aut gula præcipites, aut ambitus egeris; ambo
 Discite, nunc homines esse, fuisse Deos.

XXXII.

Fatigatus ex itinere sedebat sic
supra fontem. *Ioann. 4.*

Qui vigor est fessis, IESUM via lassat euntem;
 Ecce fatigatus fontis in ore sedet.
 Scisne viæ causam ? te, petdite, quærit anhelus;
 Dùm Sol insequitur, tu tamèn umbra fugis.
 Di-

XXXIII.

Divæ Terefiæ , cum domo martyrii desiderio aufugeret.

QUò te, Virgo, rapis? Rigidos rapit ardor in enses,
 Quis cogit vitam fundere? Cogit Amor.
 E thalamo fugis in tumulum? Testentur amantem
 Uulnera; nec melior pacta cruore fides.
 Ergò stat ire, mori. Sponsæ tamèn auctior ornat
 Dos, quàm Virgineum sanguinis ostra penum.
 Cor Mauris votum jaculis non expleat; Explet,
 Cùm sua vulnificus spicula torquet Amor,

XXXIV.

De S. Carolo Borromæo.

IN torto scapulis expressit fune cruorem;
 Et fusæ lacrymis intepuere preces.
 Cumque gradus ferret per saxa, per aspera, nudos
 Sæpè cruentarunt aspera saxa pedes.
 Angelicam pavere diù ieiunia vitam,
 Gemmatis viso discubuisse thoris.
 Inter purpureos amplexus vilia cultus,
 In rigida jacuit semisopitus humo.
 Astra tamèn Carolus rapuit, cùm largus egenis
 (Dignius illud opus Præsule) sparsit opes.

In

XXXV.

In Zeusim, immodico risu
extinctum.

¶ N vetulam pictor sua provocat arma, colores:
Deformem, pulchra sed tamèn arte, linit.
Porrigis hæc raros ultra confinia dentes.
Nigra cutem, rugis aspera, obesa genas.
Et labrum, & longo mittit palearia mento,
Glaucia oculis, sima naribus, hirta comis.
Contemplatus anum, laxo sic ilia risu
Concutit, ut subitam visus obire necem.
I, vitæ fidas! Risu mors impia fallit
Heu fatale malum! formina picta necat.

XXXVI.

Echò.

FRonte puella caret, nec habet sua formæ colorẽ,
Ludit vana oculos, ludite imago manus,
Lingua deest: novit sed reddere verba loquenti.
Nescia mæroris mæret, amoris amat.
Nata procul genitrice, mori mox cogitur. Unum
Tu stupeas, ubi non est habitare solet.

De

XXXVII.

De S. Agnete.

Immanem superat luctata Puella Tyrannum ;
Impetat illecebris, fulminet ille minis.
Funereis jam sæva pyris incendia strident,
Intentat jam, jam stricta machera necem.
Tàm rigida pœnæ nil horret imagine; pectus
Nullus ab igne quatit, nullus ab ense timor.
Ipsa metu trepidat tortoris dextera; contrà
Provocat ambiguas victima prona manus.
Ergò moræ impatiens, cunctantibus obvia cultris,
Dat collum, vitæ prodiga, certa mori.
Prisca theatra pari nunquàm plausere triumpho ;
Terret enim rabidas Agna tenella feras;

XXXVIII.

De Cœco Evangelico.

Editus ad lucem, gemina sine luce, tenebat
Vicinam, JESU prætereunte, viam.
Pauperis, exclamat, cœci miserere: rogatque
Hanc, licèt urgeret refluæ turba, stipem.
Ecce datum cœco (quis cœco oculatio ipso?)
Fronte haurire diem, mente videre DEVM.

Ami-

XXXIX.

Amico diviti Parænesis.

Est vita Oceanus, vastis qui fluctuat undis;
 Quin magis irato fluctuat Oceano.
 Sollicitant curæ nimbos. Re sospite, posset
 Ire procellosas puppis onusta vias?
 Tiphys ab ingenio discas. Res abiicit omnes,
 Et jactis avidas, mercibus explet aquas.
 Naufragium pretio redimit. Sic omnia perdas
 Ipse libens, unum nè modò perde DEUM.

XXXX.

In vanos Fœminarum cultus.

Alsoniis postquàm cessit ferus Annibal armis,
 Bellaque de septem conticuere jugis;
 Rupit fræna pudor, quæ ruperat Oppia; & omnem
 Fœmina dedit luxuriosa modum.
 Si vanas docuit victoria parta puellas,
 Pœnum, Roma, Ducem vincere, pœna fuit.

In

X L I.

In vanos Fœminarum cultus.

EN quò fœminei progressa licentia fastus !
 Omnis ab exulto profugit ore pudor.
 Textile plebzis ardet sub clunibus aurum,
 Lanaque de Tyriis, quæ bibit ostræ cadis.
 Sive comis nectant, tereti seu vincula collo,
 Vincula sunt Erythræ splendida furta sinus.
 Pendet ab auriculis dotis pars maxima: pars est
 Altera gemmiferæ non satis æqua manus.
 Consule prognatis eadem cum Thaidæ cycles:
 Sunt eadem, Phrygiæ, flamina, sudor acus.
 Barbaricos inter cultus Aegyptia pellex
 Cerneret Ausonias tincta rubore nurus.
 Quis vetuit, rigidas ne stringeret Oppia fasces?
 Et finit effrænum luxuriare nefas?
 Magnanimis utinam contenderet Annibal armis;
 Roma quidèmi staret, fœminæ casta foret,

B

In

X L I I.

In Vaticanam Principis Apostolorum Basilicam.

SAxa vides, duri jaculis impervia lethi,
 Cognata æthereum lambere fronte vitrum;
 Saxa, sed æternum seclis animare stuporem,
 Saxa, sed Empyreas fingere docta domos.
 Nè stupeas. Tantæ Petrus miracula molis
 Excitat, elatis altior ipse tholis.
 Quàm benè compactam solidò de marmore firmat,
 Maxime Petre, tuam maxima petra Domum!

X L I I I.

De eodem Argumento.

Aspice, Millenis ædes innixa columnis,
 Dædaleas torfit tempora longa manus.
 Jàm fugit audaci transgressa cacumine nubes;
 Jàm superos ornat ARX operosa Lares.
 Quæ tamèn ingentis coeunt in culmina molis,
 Vna docet pietas, una coire fides.
 Arx Ephesi jacet æqua solo; jacet ardua Solis
 Machina, Romanum secula vincet opus.

For-

X L I V.

Fortis est, ut mors, dilectio.

Cant. 8.

VRor, & arduentes non exector usta favillas,
 Cùm peream liquidis esca beata focis.
 Igne petor, telisque petori tamèn ardeo flammâ
 Et sua confoflum vulnera pectus amat.
 Languet sed eadè, penetrat dùm flammâ modica
 Blanda per angustos expatiata sinus.
 Acer Amor, licèt almus Amor, jàm parce sagittis,
 Parce focis, tenues carperè parce fibras.
 Ah morior. Validum quis vincere speret Amorem?
 Heu mors! Heu duræ mortis ad instar Amor!

X L V.

In Divam Veronicam

Explicata vefum, facropallentia vultu
 Stamina, nec Phrygiæ vulnera fonservata
 Vindelico nullus distinxit pectine sudor.
 Nullus Apellæ delitus arte color.
 Divinæ venerare tamèn vestigia formæ:
 Ipse suo semet sanguine pinxit Amor.

B

Z

Ami

X L V I.

Amico pictori, cùm Authoris
faciem graphicè deliniret.

FLos hyemat vitæ; premit importuna senectus:
Insultatque meis cana procella comis.
Tu modò præcipites ævi prohibere ruinas
Niteris, & picto vernat in ore color.
At quid imago juvat perituris illita linis?
Multiplicat nostram multiplicata necem.

X L V I I.

Ad Cleopatraræ Tumulum.

Hic septingemini Regina miserrima Nilæ,
Nec jaceri ac fatum fortiter ulta jacet.
Nè mea Romanos ornaret forma triumphos,
Qua validos potui frangere sæpè Duce:
Desperi. A Asiaco jactata sub æquore, vitam,
Et renui indignos posteritate dies.
Quamque laceffiva lethale momorderat anguis,
Anguineo gravidæ dente momodit Amor.

In

X L V I I I.

IN S. AGNETEM,
Subito capillorum profluvio de-
fensam, cum nuda produ-
ceretur.

Imperat exardens, nudam prodire, Tyrannus:
Forti etenim tortus Virgine tortor erat.
Tormenti species, qua nil crudelius! ergo
Nudatz suus est maxima poena pudor.
Sidera testatur perfusa rubore; vicissim
Demeruit fusus sidera prona rubor,
Verticis ecce fluunt, aurata volumina, crines;
Palla verecundum protegit ista sinum.
Parthenium cælo tunc explicuere triumphum
Nuda fides nuda in Virgine, nudus Amor.

X L I X.

Mortis memoria.

Stulte, quid in longum vitæ spæ protrahis? Vnda
Labilis impellit unda, diesque diem.
Quicquid ubique vides, fugiensis commonet ævi,
Palla vetus, paries dirutus, arbor anus.
Nec memoraris adhuc inter mortalia mortem?
Dextram aperi, docet hæc ipsa, memento mori.

b

3

Lau-

L.

Laudat D. Helenam Lucretiam
De Corneliis Piscopia, Virgi-
nem Venetam, æquè inge-
nio, ac genere nobilif-
simam.

Viderat amplexus, nixæque inimica pudoræ
Oscula jam plenus suspicione pater;
Vidit, & exardens: Quis nostri pignoris, inquit,
Molles virgineo carpit ab ore rosas?
Ægida sed noscens, motam mox arguit iram,
Dulcia delibans oscula Pallas erat.

L. I.

Laudat D. Valeriã Mariam de Leliis,
Virginem Firmana nobilitate cõ-
spicuam, ob constantem ejus in
Religionem ingressum.

MEntitos fronti radios inducere flores
Li Nestore sæpè comis pingere sæpè genis;
Hæc aliis fuerit vanissima cura puellis,
Quas vocat ad studium Cypris amica suum.
Tu Crucis ad speculum, puris correpta favillis,
Demetis ense comas, desiruis imbre genas.
Sic benè Cælesti nubis pulcherrima Sponso;
Sicque tuum in Cæli sidera sidus abit.

In

L I I.

In Psaltriam, æquè vocis, ac vultus
harmonia præstantem.

A Ethereq solvat conditam neſtare vocem:
Explicet aut roſcās conſpicienda genas;
Humanæ tranſgreſſa procūl confinia laudis,
Hinc Cæli Siren, inde relata Venus.
Eſt anceps, animos qua dote potentior uras;
Sic validas urget voce, vel ore faces.
At me, præpētibus quæ tollat ad æthera penatis,
Forma pudica viam, voxque canora doces.

L I I I.

In mortem Artemiſiæ Gentile-
ſchiæ, pingendi peritiſſimæ.

SÆpius in pictis Charites riſere tabellis;
Sed magis in pulchris eniuere genis,
Ars illic, vivum dedit hic natura colorem.
Haſed æternunt; ſed nimis iſta brevem.

B 4 Ex

L I V.

Ex tonitruo moralitas.

Cernis, ut intortis excandeat ignibus æther?
 Audin, horrifono ut murmuret ore polus?
 Scilicet innumeris humana protervia noxis,
 Ausa giganteas applicuisse manus;
 Ipsa læcessitum jam cogit ad arma Tonantem:
 Justas ipsa manus incitat, ipsa minas.
 Vox est alia Dei tonitru; expergiscere. Cælum
 Dùm tonat, iratum crede tonare Deum.

L V.

De S. Sebastiano.

Quam fera de duro præbet spectacula trunco?
 Figit, an impavidum munit arundo latus?
 Munierat quondam, cum Martia castra sequens,
 Hostibus à fufis digna trophæa tulit.
 Nobilior juveni modò plaudit adorea; pectus
 Infonem jaculis dùm facit ipse scopum.
 Jam bibat innocuum contorta sagitta cruorem;
 In palmæ pretium vulnere miles habet.

In

L V I.

In Divum Petrum de Alcantara.

Quà stimulat pietas, per montis inhospita pergit
 Gloria Callaici non obitura poli.
 Sed ruit interea, niveoque Diespiter imbre
 Sævit, & en totum nix gravat alta solum.
 Nec tamèn obruitur. Suspenso fornice, miram
 Fidenti ædificat nix operosa domum.
 Miraris? tandèm mirari desine. Petri
 Flagranti fugiunt à charitate nives.

L V I I.

Idem Argumentum.

Laxa pruinosis desævit Juno procellis,
 Et nudam niveo vellere vestit humum.
 Aspera sed Petrum, montis per culmen euntem,
 Vexat hyems, & nix obruit alta caput.
 Mox tamèn æthereas, cùm nutriat ipse favillas:
 Surgit in elatam, cedere jussa, domum,
 Jàm virtute minor Galilæus cedat Ibero:
 Algetis ante focos, ardor hic ante nives.

B

5

In

L V I I I.

In Lazari obitum.

Et lacrymatus est IESVS.

I Neget extremas vitæ transegerat horas,
 Jàmque erat, imposita, quatruiduanus, humo.
 Christus, ad extincti lacrymabile funus Amici,
 Ingemitis & lacrymas excipit urna pias.
 Mox revocat manes, Somno velut excitus, auras
 Ad superas iterùm, morte stupentè, redit.
 Felix! Ut possint revocari ad lumina tantis!
 A lacrymis, cupereut astra vel ipsa mori.

X I X.

Beato Ioanni, cui à DEO cogno-
 mentum, Sanctissima VIR-
 GO animam jàm agenti
 sudorem abstergit.

S Upremo languens confligit agone. Triumphi
 Jàm dubius certam sentit adesse necem.
 Mater adest; etenim clementia Virginis hora
 Non solet extrema destituisse suos.
 Ergò laborantem solatur amabilis, inde
 Sudatam properat tergere frontis aquam.
 Quis neget obsequiis, quis, VIRGO, recuset amorè,
 Si brevis est tanto dignus honore labor?

De

L X.

De Iosepho Patriarcha.
Pudor in fuga tutus.

Quid est, Ioseph? Rosca quid pallet gena?
 Quæ monstra terrent? quòve te rapis citum?
 An Africanis Aula par est saltibus,
 Iniqua fortus usquè monstriosi parens?
 Quid est, quid est? At en Ephebus, pallio
 Fugit relictq, monuit ut fugam pudor.
 Cautum pudori benè. Stat in fuga salus.
 Petulca quàm puella, dùm Cupidinis
 Furiavit cæstrum, virus aut mentem abstulit,
 Nil turpius; ferociotis indolis
 Non Lerna monstrum, non Avernus educat.
 Utraque flammæ luce frontis excitat,
 Utrisque turpem facibus intentat necem.
 Ergò citatos indè gressus corripit
 Sagax, herilem ludit & proterviam,
 Effrænis igni ninguidus libidinis.
 Sic & Dionem more vincit Parthicos;
 Contagiosum nec reposcit pallium,
 Quod impudica manibus infecit suis.
 Adulta virtus ! Imperantis fœminæ
 Non ira, non illecebra, non truces minæ,
 Castam valent mollire pertinaciam.
 Amoris effrons aperit hæc incendium;
 Hi calbicantes obiicit cordis nives,
 Ac terga vertens expeditus aufugit.
 Victor, id, Ioseph ! Scande jam Regis thronum:

B 6

Quin

Quin i, supernis efferendus plaufibus:
 I, cinge fertum caftitatis aureum,
 Vel inter aſtra conferendus arduus.
 Hanc nullus Hydram comidiſſet Hercules.

L X I.

De Iosepho Patriarcha.

Concitus Iſtadias livor diſtraxit in oras:
 Hic fera vixſanus bella paravit Amor,
 ſervitio additus dominam jam ſuſtinet. At mox
 Ardet formoſum ſcœmina mancipium.
 Ergo graves aperit ſuccenſi peſtoris æſtus:
 Et petit indomitas fax inhoneſta nives.
 Fortis ad illecebras referat quæ præmiat Quiſnam.
 ſoſpiti ab infanz fraude Dionis honor:
 Tit Regi ſuppar. Fardo ſi clauditur anero,
 Surgit in elatum ſolla profunda Thronum.

LXII.

In Die Cinerum.

PVLVIS, ET VMBRA.

Pulvis es: at rapido mortis dispergeris euro :
 Umbra; sed hæc levior quàm levis umbra fugit.
Pulvis es. Hinc vitæ fragilem tu conijce florem.
 Umbra; sed exortos hæc necat umbra dies.
Pulvis, & assiduis moliris fara ruinis :
 Umbra, & cognata pascere usquè necem.
Pulvis adhuc audes obistere sordidus astris ?
 Umbra, tamèn lucis picta colore, tumes ?
Fastum pone tuum; quid *pulvis*, & *umbra* superbis?
Pulvis, & *umbra*, tuum pone supercilium.

LXIII.

Ex Cicindela moralitas.

Vidi ego nocturnas adamata micare per umbras;
 Cepi, & mentito lumine, vermis erat.
 Heu quàm sæpè malum pulchra sub imagine fallit
 Fucata quoties fronte fefellit Amor!
 Lampyridi fugitiva parem mihi gloria lucem
 Fundit, Mortalis sic mihi luctus honos.

et

De

L X I V:

De Christo Sotere.

Inclinato capite, emisisti spiritum.

Verbera perpeffus, ludibria, vulnera, tandem
 Cogitur infandam Christus obire neçem.
 Dùm moritur, bifido pendens è robore (mirum !)
 Languida deciduus lumina figit humo,
 Tàm fœva de cæde Parens irascitur ; ergò,
 Ne iratum videat, decidit ore, Patrem:

L X V.

Ad illud Christi Domini, de
 Cruce pendentis, SITIO.

AH sitio clamas ! Arentibus humida labris
 Tellus & riguas deproperaret aquas ;
 Sidera depluerent fatiatos neçtare nimbos:
 Ferret opem, posita, Doris, amaritie.
 Hæc renuis tamen. In teneros, mea lumina, fontes
 Rumpite; nam lacrymas, dùm ficit ille, ficit.

In

LXVI.

In Christi Domini morte.

Sol obscuratus est.

Cimmeriis, heu, terra tremēs involvitur umbris;
Sol fugit, & medio rumpitur axe dies.

Quid monstri? Extremos patitur natura labores;
Aut subit infandam lucis origo necem.

LXVII.

Tulerunt lapides, ut jacerēt, &c.
Iesus autē abscondit se. Io: 8.

Qui sua flammanti jaculatur fulmina dextra,
Fulmina nunc lapidum conicienda timer.
Audeat hęc hominū scelerata protervia; Christum
Qua stravisse putas impia monstra manu?
Os abdit roseum, fulgent quę sidera; vindex
Id gravior, faciem quod negat ipse suam.

LXVIII.

In Christi Soteris ortum, &
occasum.

Vix oritur Christus, media Sol nocte refulget;
Vix moritur, medio conditur axe dies.
Hinc ves amor, vel meror agat Sol ardet inebres,
Christo oriente, diem, Christo obeunte, necem.
In

LXIX.

In mortem præmaturam Sigismundi Cardinalis Chisi, qui ultimo Aprilis ultimum vitæ obivit diem.

O Bruimus lacrymis. Hyemem mors excitat atrâ,
 Chisi, tua, & rapido turbine corda ferit.
 Mors tua Purpureum viduavit lûce Senatum,
 Et primum rapuit mors tua delictum:
 Ausonius tecum meritò decessit Aprilis:
 Florens Ausoniæ tu decus Urbis eras,
 Heu mors! At mortem quis non à crimine solvat?
 Decepta ingenio, credidit esse senem.

LXX.

In mortem ejusdem.

Roma quid in lacrymis? Raptû sibi deflet ocellus:
 Nam Chisius Romæ cor, & ocellus erat.
 Sigismundus obit? Generosum perfida florem
 Mors carpit, totâ hinc sævit in Urbe dolor.
 Vix fato cessit Romæ constantia. Tandem,
 Quis putes? ingenti fracta dolore cadit.

De

LXXI.

De Lucretia Romana.

I Ncestis ardens Sexti lascivia flammis,
 Venerat ad nivei turpia furta sinus.
 Casta madet lacrymis, suspiria ducit, Amantem
 Pungit, & extremi præda doloris, ait:
 Vita pudor vitæ est; quis vivere posset, adempto?
 Ergo parem rapiant vita, pudorque fugam.
 Dixit, & ulta nefas, abruptit vulnere vitam.
 Sed dubium castæ murmurat aura decus.
 O fatum! ò nimis infelix Lucretia! Tutus
 Nec vita fuerat, nec tibi morte pudor.

LXXII.

De Lucretia Romana.

N Uper inaccessæ cladem perpeffa pudoris,
 Quæ Latias potuit vincere laude Nurus;
 Bacchantem stimulat per conscia corda dolorem,
 Indignata proci forma pudita dolis.
 Inde nefas aperit, lacrymisque perorat abortis,
 Ut ciat ulturas, virque, paterque manus.
 Mox, cum magnanimo rupisset vulnere vitam,
 Inferias habuit forma, pudorque parës.
 At quid opus cultro mortem consciscere? Mirum est;
 Ipso debuerat cæsa dolore mori.

In

LXXIII.

In quendam, odio, ac vindicta
flagrantem.

Quid furis? ingenium nubes, quæ lurida fuscatur?
 Qui torvo totam colligis ore Stygem?
 Pectoris angusti furiales concitat æstus
 Ira, ac ultrices cogit ad arma manus.
 Ultio si rapiat, si criminis æmula mens est,
 Turpe per indignam gloria serpet humum.
 Mente solum linquas, & celsa sub astra recedas;
 Cor tibi, disjecto nubilo, Olympus erit.
 Respicias volucem; terræ vicina dat umbram;
 Cum tamèn à terra profugit, umbra fugit.

LXXIV.

De Prothoplaistorum casu.

Expugnat tenerum formosa virago maritum,
 Cum dat, lechiferum, mandere mala, malum.
 Mandit, & heu, seros perstringit pœna nepotes:
 Mandit, & innocuas enecat esca animas.
 Parce tamèn lapsa, vitiata propago, Parentis;
 Edificat nostrum pulchra ruina thronum.

De

LXXV.

De universali hominum crisi:
ITE maledicti, &c. **VENITE**
 benedicti, &c.

EXtremi terret mœstissima imago dñi
 Si tamèn est ullus, nocte premeate, dies.
 Præcipites fatum cœli de vertice **Stellas**
 Tunc aget, & rupto, Sol feret axe, necem.
 Absument omnes ignita volumina terras;
 Et conjuratis infremet æquor aquis.
 Judicis ora tamèn, celsa de nube corusci,
 Dùm simul irarum mente revolve Deum;
 Stringitur in glaciè sanguis: pavor occupat artus.
 Os pallet, coma stat, còr sine corde tremit.
 Lumina nàm torquens ita flamman tia; postquàm
 Humana horridonis civerit ossa cubis;
 Hinc, huc, ad pœnas, ad præmia, voce tonabit
 Horrenda, Reprobis **ITE**, **VENITE** Probis.

LXXVI.

De piis D. Mariæ Magdalænæ
 lacrymis.

EN oculi, en fontes. Quæ mortua vixerat astris,
 Nunc mundo functam lacryma fusa docet.
 Vernas ecce vices. Primos ubi Gratia flores
 Protulit, irriguis Magdala nutrit aquis.

De

LXXVII.

De Puero IESV in Præsepio.
Purus Iambus.

Puellus iste, quem videtis hospitem
 Cæcæ exoletæ, & algidum pari Jovem,
 Cui hyssidum cubile stramen instruit,
 Amans. & aura frigidum dat osculum :
 Faces hic urit emicantis ætheris:
 Hic astra comit: hic tonante dextera
 Humo superba deprimens cacumina,
 Rubentis ipse fulminis stat arbiter.
 Adite nunc. Adire nec vetat Puer,
 Amabilisque, roscidusque lacrymis.
 Amore victus inter arcta fasciæ.
 Adite. Abire fulmen in rosas jubet,
 Rosasque nuerit ore delicatior,
 Facesque, carpit unde vita pabulum.
 Adite jam. Quis aggredi polum timor?
 Puelli ab ore semet omnis explicat.
 Polo inferenda vis. Inermis ea DEUS.

De

LXXVIII.

De Sanctis Pueris Innocentibus
ab Herode interfectis.

Turba quid innocuis insultat barbara cunis ?
 Quæ cadis causa est ? Quis rapit arma furor ?
 Pròh scelus ! Infano rostem bibit ense cruorem,
 Qui trepida stringit impia sceptrà manu .
 Cædat, & in teneros excandeat ira Puellòs ;
 Ira sit in pœnas ingeniosa suas.
 Regia si proles pariter cadit ista, tyrannus
 Ipsa Petillgos est imitata boves.

LXXIX.

Ad eosdem SS. Innocentes.

Salvete, Infantes, qui primo in limine Vitæ
 Jàm nato caditis víctima prima DEO .
 Germina vos florum, lævis licet ulla pruina,
 E' quibus æthereus tam benè ridet ager .
 Defuit ad mortem sensus : nàm defuit ætas ;
 Sæc tamèn ad palmas est, potuisse mori,

In-

LXXX.

In obitum Equitis IOANNIS
BAPTISTÆ MARINI, Poë-
tę quovis ævo celeberrimi.

F Vnerea cytharam suspendat Apollo cupressu;
Palleat, & longo firmate verrat humum.
Nox Nilivona premat; lacrymis Permessus inunderi
Turbida mœrorem murmurec unda suum.
Scissa Thalia comas, teneras à questibus auras
Provocat, & Charitum nania mœsta Chorumque
Qui sic? Auson; heu, Siren celsissima Pandi,
Gloria, delictum, pompa, Marinus obit.

LXXXI.

Ægrotat.

Ioann. Iacobo Lavania.

A Rdeo crudeli correptus viscera febris,
Et metus immo dios languet ab igne vigor.
Vena Salis celerisque citat mea funera; iam iam
Sentio pallentem serpere in ora perem.
Heu ago sic animam; nec adest Podalirius, ægrum
Qui levet, aut facilem qui ferat ullus opem.
Destitue, si miseret, nostrum, Iacobe, feretrum.
Scis quo Marte? Vibrans arma canora lyra.

AD

LXXXII.

AD GALGANUM BICHIIUM

Nobilis æquè ingenii, ac ingenuæ indolis adolescentem ; cùm carmina ingeniosè Authori scriberet.

SCandit Amor Pindum ? Castis malè tuta Camænis Res est. Aoniis consule, Phœbe, Choris.

Non tamèn ipse leves tractat de more sagittas ;
Sed juvat armonicam sollicitare chelym.

Quicquid id est, Musæ, pulchro nè credite mōstris ;
Pieria forsan construit arte dolos.

Hem ! facilem, BICHI, tua frons effinxit Amorem,
Cùm tu Mnemosinæ pignus, amorque fores.

Nunc age. Te Daphnis numen revèretur. Amantè,
Flectere quàm nequit Phœbus, ephebus habet.

LXXXIII.

Alexandro de Organis ob chyrothecas dono missas.

Quæ mittis prohibent, nè missa rependere possim.
Quippè necas religant dona dolosa manus.

In

LXXXIV.

In mortem calamitosi.

I Ntegra semper erat decumanis aëta procellis :
 At portum valuit quassa tenere ratis.

LXXXV.

In obitum Lazari.

EN cari propere morrentem funere Christum:
 En tenero dias rore madere genas.
 Tanti erat, ut multo revocaret sanguine vitam?
 Scilicet effusæ sanguis erant lacrymæ.
 Ter felix, tantum meruit cui funus honorem :
 Nè tua mors fuerit, nil tua vita foret.

LXXXVI.

De Niobe.

FLEX silex, fundit liquidum tamen usquè dolorè,
 Hem! lapis ipse pius cor habet ad lacrymas.

Echò

LXXXVII.

Echò.

Cum gerneret misera, in tenues evanuit auras
Scitque cavas tantùm vox habitare specus.
Sapè samèn, quàmuis lacrymis afflucta, jocatur.
Nympha, vides, ubi, ubi es? mox ubi, reddes, ubi es?

LXXXVIII.

Amor honestus.

Ingenuo virtus alimenta ministrat amoris
Vivit, & est animæ vita, adamantis amor.

LXXXIX.

Amicitia.

Vna tenax animi gluten, simul una beatam
Vitæ, sub gemino pectore, delictum.
Curæ strepat, dolor excruciet; mitescere cogit.
Et nisi condiret gaudia, desuperent.
Vita hominis, tanto, nescis, sine munere, vitam;
Est sine Amicitia cor, sine sole dies.

C

Ami-

LXXX.

Amicitia.

Duplicibus viget à flammis. Amet alter; at ipsum
Alter nū redamet, neuter amicus erit.

XCI.

In Michaelem Angelum Bona-
rotam, nobilissimum quidē;
sed deformi facie Pictorem.

Dum formosa linit Pictor miracula, turpem
Compensat faciem tam benè pulchra manus.

XCII.

De suis ærumnis.

Nulla caret mœrore dies. Per nubila semper
It vita, innumeris obvia præda malis.
Deficit adversis exercita casibus; immò est
Quàm similis dūræ plena dolore neci.
Roscida quo primùm luxerunt lumina, nunquā
Lacryma sub mœstis arida vasa genis.
Expallet Mæura, mœi prænuncia luctus,
Discat a lacrymis arva rigare meis.
Usquē recrudescit, qui semper acerbat & ipso
Fortior Alcide sit meus Hydra dolor.
Cor tamē inflexum fortunæ turbine constat
Spe posita, indulgent ponere fata metum.

Aegro-

XCIII.

Aegrotat.
Ad Marcum Antonium Mari-
num, germanum fratrem.

Heu quàm dira mess carpunt incendia fibras?
Tanta per exesos vix alit Aetna sinus.
Tabidus occultis humor dat pabula flammis:
Et medicas refugit causa maligna manus.
Exustis oro exigua dum faucibus undam,
Tantaleam stimulat unda negata sitim.
Sic valida jaceo dejectus febre, jacentem
Nulla levat, somno profugiente, quies.
Extremum vitæ momentum restat anhelz:
Et timeo Lethes jam propioris aquas.
Nè tibi dimidia, frater, sit parte cendum,
Ipse Machaonia doctior arte, veni.

X C I V.

Beato Ioanni, cui à Deo cognomen-
 tum, animam jam agenti,
 Sanctissima Virgo Mater
 sudorem abstergit.

Extremos famuli solatur Virgo labores,
 Tartareamque valet cogere luce fugam.
 Gliscere mox animus, spes aurea surgere. Tandem
 Languida Virgineam vita fatetur opem.
 Sudor ita interea; dulci sed Virgine tersus.
 Num tanta Hercules munera sudor habet?

X C V.

In Personatos.

Insanire iuvat? Stimulantes orgia cernas,
 Sive Lupercales ire, salire choros.
 Obstupeas, totam dum larva perambulat Urbem,
 Improbata lascivos ducere monstra jocos.
 Nec vitii laxas compescat censor habenas?
 Et patitur, vultu dissimulante, nefas?
 Nil tamen irascor fufis per compita larvis;
 Aptior haud mundo congruit effigies?

In

XC.VI.

In die Cinerum.

AT non hesternis sonuerunt antra cachianis,
 Cùm Salios duxit publica larva suos?
 Turpia cùm licuit mediam iactare per Urbem,
 Frænaque lascivi destituere Chori?
 Par monstro. Ingeniis ea mox vesania cessit,
 Ut sacra pulvereo diluit imbre manus.
 Vim Cineris miram! Nocuis qui riserat herbis,
 Cælesti floret germine mentis ager.

XC.VII.

Ego dilecto meo, & ad me con-
 versio ejus. *Cant. 7.*

Cælesti procul à Sponso, suspiria ducens,
 Optabam Clytiæ conditione frui.
 Hæc oculos satiat radiantis lumine Phœbi,
 Quacumquæ æthereas carpserit ille vias.
 At Clytiæ sortem Sponsi clementia vicit,
 Qui simul ardentem vicit amore faces.
 Namque ego despectis non uror viscera flammis
 Nec meus est solis flos abeuntis amor.
 Cùmque per alternas penetrent incendia fibras,
 Indubiam repetit ignis ab igne fidem.

C 3

In

XCVIII.

In Sanguineum Christi
sudorem.

Sanguineo Christus rorat sudore, paratam
 Dum caro prospectat, non benè firma, Crucem.
 Non expectatis fortassè ad vulnera flagris,
 Sanguis it insuetas anticipare vias ?
 Urget an humanis ea prima piacula noxis ?
 An modò cunctantem provocat ultrò necem ?
 Frontis an irriguum sanguis dimanat in aurum,
 Quo redimat nostræ damna salutis Amor ?
 Quicquid id est, hosti currens in germina, sudor
 Sanguineus Christo Crux fuit ante Crucem.

XCIX.

Ad Christum Dominum,
de Cruce pendentein.

Sanguineos aperis laniati pectoris imbres;
 Tanta at cade furor sævit, an arsit amor ?
 Hæu arserè pares, amor hinc, furor indè vicissim;
 Iste mei tamèn est cordis, & ille tui.

Ad

C.

Ad Sanctissimam Christi lateris plagam confugium.

Cor quid agas? Alto jactaris in æquore, fluctus
Quassa per horrifonos cymbula. Cor quid agas?
Spes fugit à portu: sed portum disce. Profundo
Christi pectus hiat vulnere. Vulnus adi.
Hic statio benè fida est. Quàm Cruce pādat olympū,
Ante suum referat militis ense latus.

C L.

Christo Soteri, ad Columnam immanitèr cæso. Ad illud Testii elegantissimum: *Di marmo è la Colonna.*

Marmorei constant ad flagra Columna, Satelles
Heu Soter, durum tū quoquē marmor agis.
Nec ratione pari. Tua te constantia durat,
Illam natura, hunc asperat impietas.
At cernens oculis adedò crudelia siccis,
Marmore vel duro durior ipse forem.

C

4

De

C I I.

De suis Libris.

His ego deliciis fugientes demoror annos;
Doctus ab extinctis mutuor ergò dies.

C I I I.

Idem Argumentum.

Dum veterum doctas oculis hinc colligo voces,
Audio ab extinctis verba diserta labris,

C I V.

Idem Argumentum.

Quas mihi condit opes librorum docta supellex,
Dum rapiunt oculos, erudiunt animum,

C V.

In comparatos sacrae eruditionis
libros.

Ex aliis didici mendacia docta magistris;
Ex istis disco vivere, disco mori.

Ni-

C V I.

**Nicolao Vegiski, Amico Polo-
no, Responsum.**

MOereo, quòd duros tua narret Epistola casus;
Gaudeo, quòd patrio in limine sospes agis.

CVII.

**In Fontem Azzolinum. Campa-
næ, celeberrimi in Calabria
Oppidi.**

Fons habet ambrosiæ pretiũ. Dũ vitreus errat;
Iuppiter haud alias ipse sitirer aquas.
Ergò quam Phrygius posset miscere minister,
Hæc Caloserna, tuos abluit unda pedes.
Sæpius hic Divas yidi gestire canoras;
Lavit & hic roseas sæpè Diana genas.
Non tamèn artificii contendit in æra lusus;
Mentoreo quàmvis digna labore fluat.
Serpit humi, gratam quã flectit populus umbram;
Fortè suum fugit hæc casta Arcthusa procum.

C**5****De**

CVIII.

De Fonte Argutulo.
ibidem.

P Rodigus argutis Argutulus emicat undis,
 Cùm sua in irriguas viscera fundit aquas.
 At leni properans per opaca, per abdita gressu,
 Murmurat, & querulas unda laceffit aves.
 His Narcissus aquis formosior esset; & ardens
 Hauriret, viso dulcius ore faces.
 Hic ultrò Aëxon ramosa fronte periret,
 Miscet ubi vivas plurima Nympha nives.
 Cedite, Pimplæis qui carpitis ocia rivis;
 Nectareum bibit hinc nostra Camœna melos.

CIX.

In Cinnamum.

Quid petis Astrologos? vel quid Mareotide natâ
 Cinname, sollicitus fata canenda rogas?
 Ipse canam, nec sidereas exploro figuras;
 Purcifer es? finis, Cinname, funis erit.

Amor

C X.**Amor.**

Suave malum: lepidum tormentum: dulce vene-
Blanda lues: pulchri delicioſa fames. (num
Cura tenax animi; vel cordis amabile vulnus;
Febris, deliquiſ conciliata ſuis.
Flam magelu ſœcunda parens; at cujus ad ignem
Sol tepet; atque Jovis fictile fulmen erit.
Quis monſtri vires per ſumma, per ima; narret?
Ocia alunt; quàmvis ocia nolit Amor.

C X I.**In vitæ paritèr, mortisq; faſti-
dioſum.**

Inſelix nimium, cui mors, cui vitæ dura eſt;
Et ſinis ignavos turpitèr ire dies.
Mens ea ſit. Mortem metuis? nè ſœnoræ vitæ
Deſpice. Vita gravis? nè experiare necem.
Alterutrumque velis. Mors allicit? argue vitam,
Vita juvat? diſca, nè moriari, mori.

Libri Primi**F I N I S.****C 6****PRO;**

P R O G R A M M A

L I B R I I I.

Ad Virginem Matrem.

S Iderei, Virgo, Regina potentior Orbis,
 Calique dulce gaudium;
Æmula millenas nectant licet astra coronas.
 De veris æterni jugis;
Virgineoque pedi, quacumque perambulet, omnis
Exultet ather floridus:
Obsequium nostra tamen excipe, Diva, Camænas;
Exile quamvis ardeat.
Nam sacer est Helicon, & habet, Te præside, flores,
Æternitatis amulos.
Tu numeris mensura meis, Virgo inclita; Tuque es
Nostri Thalia barbiti.

FRANZ

FRANCISCI MARINI

P O E S I S

H I E R O E T H I C A,

S I V E

E P I G R A M M A T U M

S A C R O - M O R A L I U M

Lib. II.

I.

Tota pulchra es amica mea, &
macula non est in te.

Cant. 4.

Explicat effusum flavis de crinibus Hermum:

Puniceas nutrit mala venusta Rosas:

Frontis ebur Solem geminis evincit eoiss:

Et primas ceteris colli alabastra nives:

Os Charitum sedes, cohibetque modestia risum:

In puris ardent ostra beata labris.

Omni ex parte meum, pulcherrimæ, cogis amoretas:

Sed maculae prorsus nescia, Sponsa, places:

Cum

I I.

Cùm Sacram Domum Lauretanam inviseret.

Fallor, an Hermonios potuï pervadere calles,
 Atque Palestinas tam citus ire vias?
 Nazaris eccè Domus, misso qu'à Célite, sensit
 Integra fœcundum Numine Virgo sinum.
 Aliger hic superi explevit mandata Tonantis.
 Hic *MARIÆ*, hic Orbi dicta, petacta salus.
 Diva petunt monuméta fidem. Quid cominùs ergò
 Laurea Piceni conspicio arva soli?
 O Domus! ò nullis ævi temeranda ruinis!
 Cui vel æthereas arguit umbra faces.
 Quis levibus docuit volitare per æthera pennis,
 Et Latias, posita mole, beare plagas?
 Jàm sua Diræum fileat mendacia Pleætrum;
 Angelicis facile est saxa meare lyris.

. I I I.

Idem Argumentum.

Nobile Nazareis quondàm decus addidit oris;
 Cur modò Picenum consecrat Ara solum?
 Jàm super Erigonem meruit sublime locari.
 Inter fidereas enumeranda domos.
 Nè tamèn exardens quodvis sibi posceret Astrum,
 Lis nostræ cessit ardua præsidio,

B E-

I. V.

BENEDICTVS CARDIN.
ODESCALCVSPontifex Maximus inauguratur,
Nomine INNOCENTII
XI. assumpto.

Cingite laurigeris Capitolla cingite fertis.
 Et rapiant hilares astra corusca faces.
 Æraque festiuis imitentur fulmina bombis.
 Ut lacero plaudat proxima Juno sinu.
Qui semper mæsto turbavit Nerea censu.
 Tranquillas discat voluere Tibris aquas.
 Publica lætitiæ causa est. Datus æthere Princeps.
 Qui Themidi socium gaudet habere Thronum.
 Regnat ODESCALCVS, Regno par undiq; regnat.
 OPTIMVS Orbis Atlas, MAXIMVS Urbis amor.
 Orbatæ potis est Urbi, viduæque Cathedræ
 Restituisse Patrem, restituisse Petrum.
 Roma novos ergo, veteres victura, triumphos
 Excitet. En toto reddita jure sibi est.
 Non sua quippè foret, tanti ni Principis esset.
 Subdita primævum surgit ad imperium.

In

V.

In faustissimum ortum Sereniss.
 Infantis
 FRANCISCI IOSEPHI,
 Archiducis Austriæ, Imperatoris
 Austriaci Filii.

Cæsareo Alcides oritur de sanguine. Turpem
 Arripiant Hemi barbara monstra fugam.
 Ad belli strepitus generoso è viscere prodit,
 Et primos haurit fulgido ab ense dies.
 Tres ornant Charites; Bellona sed una tenellas
 Instruit hostili cæde madere manus.
 Dùm benè præludit formosa ferocia vultu,
 Bellicus augusta Prole superbit amor.
 Herculis en Genius. Duri primordia belli
 Vagit, & è cunis sternere monstra cupit.
 Dicite, jò, carmen. Rhodope jàm culmina flectit
 Victor in Ismarias jàm fluit Ister aquas.
 Auguror. Odrisiis animus iàm concidit armis;
 Jàm timer Austriacum Turcica Luna pedem.
 Ut cætat intereà tranquillos gloria somnos,
 Ad Pueri Cunas miles, & arma strepans,

Et

In

VI.

In Pontem
Ad S. Angeli Arcem Romæ con-
spicuum,
**CLEMENTE IX. PONTI-
FICE OPT. MAX.**
Pulcherrimis Angelorum Sta-
tuis exornatum.

Atte magnifici quæ surgit machina Pontis?
Quæ fugit impatiens ardua fræna Tiberis;
Securum terat hospes iter, terat incola: **CLEMENS**
En Ponti Angelicas adjicit excubias.
Duxerat Isacidas, rubri trans æquora Pontis,
Angelus, & siccos inde tulere pedes;
Sic, par Oceano Tiberis, nè diruat Urbem,
Angelus indomitas ipse coercet aquas,

In

VII.

In pervetustam B. Virginis Matris
Iconem, in Archiepiscopali Eccle-
sia Rossanensi celeberrimam, vulgò
(dell' *Acheropita*) nuncupatæ; quòd
nulla referant manu pictam.

EN quæ majestas ! qui stringens lumina , fulgor !
Sidereo quantum splendet in ore decus !
Penè suum vibrat cœlestis Imago nitorem ;
Sic oculis Virgo , sic nitet ipsa genis.
Spirat opus ; tamèn artifices nè crede Timantas.
Divinam poterat nulla referre manus.

VIII.

Ad Illustriss. Ecclesiæ Bisignanensis
Antistitem.

Fr. Josephum de Sebastianis,
Ob pulcherrimam Sanctiss. Virginis
Matris Imaginem, Authori hu-
maniter dono datam.

COelicolùm spectāda Choris mihi munera mittis;
Digna sed officiis, Præsul amice, tuis.
Mittis enim tenerum, cum Virgine matre, Puellum,
Divitias animi, deliciasque mei.
Quid melius mitti poterat ? quid pulchrius ? Ergò
Par tibi nè valeam mittere, missa vetant.
Eorde premam licèt obstricto ; tua dona reponant,
Quæ possim donis apta referre tuis. In

IX.

In N. N. Pictorem in primis celebrem,
cum in Romana Pictorum Academia florentissimam de Pictura habuerit orationem.

D. Elinit hic telas ? animam dat linea telis.
Eloquitur ? flores excitat eloquium.
Sic, adhibet cum lingua tropos, cum dextra colores,
Lingua simul visa est pingere, dextra loqui.
Ergo quod varia præcellat dote, minoris
Sunt Ciceronis opes ; est & Apellis opus.

X.

De Nivibus Equilinis.

N. Ingit ubi ardentes dat Sirius ore latratus,
Et simul hinc æstas ardet, & alget hyems.
Mox ubi nix albet, uiveamque ubi cyclada tellus
Induit ; hic MARIÆ Tempia superba locant.
Auguror. O nix ! ò pluvio mihi ditior auro !
O nix ambrosio carior imbre simul !
Si modò Virgineo candes addicta pudori,
Has inter mea sint corda cremata Nives.

In

X I.

In Divi Pauli Conversionem.

Christiadas habet invisos : clademque minatus,
 Portendit certam Saulus in ore necem.
 Pergit iter, maturat opus. Tamèn obstitit æther;
 Et ferit infensum vox inopina Ducem.
 Sternitur. O pulchram, quæ tollit ad astra, ruinam!
 Caligant oculi; sed magis astra videt.
 Hæc cœli vis est. Ex hoste fit hostia. Victor
 Tunc magè, cùm Christi victima prona cadit,

X I I.

De dulcissimis IESV, &
 MARIÆ Nominibus.

Hylæi latices, & roscida dulcis Hymetti
 Munera, desipitis nostræ inamœna gulæ.
 Ambrosia longè præstat dulcedine JESUS;
 Nectaros potis est Virgo prætere favos.
 Hinc siccis est, hinc una famēs, hinc una voluptas,
 Dulcis amor, dulci cum Genitrice Puer.
 Invoco si JESUM, quàm dulcibus obruor undis;
 Si MARIAM, suavi cor natat Oceano.
 Et mea dū repetūt MARIAM, dū carmina JESUM,
 Dulce sapit JESUS, dulce MARIA melos.
 O JESU, & MARIÆ dulcissima Nomina! At ipsū
 Quàm sapitis, si vel Nominis aura sapit?

De

XIII.

De Puero I E S V, in Virginis
Matris amplexu.

I E S V S, M A R I A,
Acrostichon Hysterocrostichon.

I	n tacto foras gremio, nive purior alb	
M	at ut pronus Amor stat Matris in oscula/Nat	A
S	idereos ut visa oculos jam pascere Mate	
M	beribus blandita suis ! At amabilis or	A
S	ubridens, Amor à nobis exposcit amore	

XIV.

De S. Francisco Xaverio,
Cui Cancer marinus Christi de Cruce
pendentis effigiem, jam pelago
absortam, restituit.

Confixi effigiem Divus jam deflet Amoris,
Et rabido raptam vortice, mæret opem.
Ut sinibus tamèn undosis foret etuta, Cancer
Obsequio chelas ingerit ipse suas.
Reddidit. O æthereos inter qui fulgeat ignes?
O superas dignum qui natet inter aquas !
Quis delphina canat, sospes quo vêtus Arion ?
Vexerit ille hominem, cum vechat iste Deum.
Idem

XV.

Idem Lemma.

CRUX pelago obruitur. Divus sic mæret, ut ipsi
 Cum rapit unda Crucem, tunc paret unda crucē.
 Ac pius advexit Cancer per cæcula, quæ jam
 Fulsit in undosis maxima gemma vadis.
 Quàm benè, in æquoreo sparsurus lumina Cancro,
 Mallet sidereum flectere Phœbus iter !

XVI.

Ad Beatiss. Virg. Mariam.

Evangelismus.

*Turbata est in sermone ejus ,
 & cogitabat.*

ORa quid expallet? Defixa quid hæret ocellos
 Virgo? Quid affatus expavet Angelicos?
 Reginam superi, Deus expetit ipse Parentem,
 Tellus præsidium, sidera delictum.
 Ambigat? An roseo, quæ nunciat ore Minister,
 Quæ Polus, exiguum finitæa nacta fidem?
 Annue, Virgo. Tu opendet spes ultima nutus
 Nutus item nostræ summa salutis erit.
 Qua miseri obruimur, cæcam Tu destrue noctem;
 Tu humano portum construe naufragio.
 Fare agè. Jam Patris genuere silentia Verbum;
 Tu modo concipies, verba loquuta, DEUM.

De

XVII.

De S. Maria Magdalena.

ANgitur exactam, scelerum malè conscia, vitam,
 Et calido pietas obruit imbre genas
 Ad Christi projecta pedes lacrymatur, & inquit:
 Quæ sceleris fuerant arma, doloris erunt.
 Explicat inde suos, aurata volumina, crines;
 Nec renuit fusum planta rigata decus.
 Quid majus poterat moliri Magdala? Centum
 Solvit ab explicitis corda ligata comis,

XVIII.

In Divum Thomam Apostolum.

NUlla fides oculis. Triplicis vestigia clavi
 Rimatur digito sanguinolenta suo.
 Inde sacram lateris juvat explorare cavernam,
 Et firmat dubiam dextera fassa fidem.
 Sors Dydimi felix! Infirmis cedite, Vivum
 Sat vidisse DEUM; plus tetigisse fuit.

In

XIX. In Divum Bartholomæum Apostolum.

A Armenias Crucis imperio conjungere Tigres ;
 Atque Stygem potuit mergere Araxis aquis,
 Exuviz modò nè defint, nè pompa triumpho .
 Exornat raptæ purpura viva cutis.
 Purpura nobilior Tyria, seù vellere Phryxi
 Sidereas quàmvis fulgeat inter opes .
 Tergora diripias ergò, tua, barbare Lictor,
 Pœna, sit æternum pellis adempta decus.

XX.

In Divam Luciam.

Virgo, Syracusæ splendor quàm nobilis ora,
 Formoso innumeros torserat ore procos.
 Fronti illi è duplici radiabat eburnea Phœbo;
 Cœcus ad hos radios non tamèn unus erat.
 At pertæsa oculis nocuas peperisse tenebras,
 Ætheramque aliis perdere luce diem;
 Lumina quid patiar fulgere nocentia? pœnam,
 Si rea sunt mortis lumina, morte luant;
 Displicet, heu, oculis placuisse procacibus. Inquit,
 Et sibi mox oculos eruit ipsa suos.
 Virginis, ò virtus! Luxit tunc Lucia. Sponsæ
 Pulchrior ante oculos exoculata fuit.

In

X X L

In Divam Luciam.

S Idereas generosa fodit sibi Lucia lucēs,
 Nè procus insanas hauriat indè faces,
 Malas nec roseas, crinale nec æstimat aurum;
 Lumina vřsanus pulchra peribat Amans,
 Plaudite sideribus cęlestia sidera raptis,
 Majus ab extincta discite luce jubar.
 Miffa Tyrannus habet demortua lumina, cęcus
 Possit ut his oculis ipse videre diem.

X X I I.

In Divam Cęciliam.

D Um resonas pulsat, cor laxat ad æthera, cantes;
 Haurit & arguras aura beata notas,
 Sic ea sollicitę scit ludere tædia vitę:
 Sic Sponsi longas fallere docta moras.
 Quin pia dùm Cęlo geminat suspiria, credam
 Sępius Angelicos detinuisse Choros.
 Orphea quid memorent? Cithara penetravit ad Or-
 Evolat in superas Vırgo canora domos. (cum;

D

E'gen-

XXIII.

E' gentilitio Stemmata Neptu-
num jubet expungi.

AD MARCVM ANTONIVM
MARINVM,
germanum fratrem.

Quid vanū nostro dominatur in æquore Numen?
Quidvè tridentiferam sustinet unda manum?
Exulet expulsum. Patriis olim expulit astris
Juppiter; à nostris nunc eat exul aquis.
Stultitiæ veterum Gentili stemmate plaudam?
Arguat indignum cærule larva scelus?
Non ità. Neptuno Stygias adjudicat undas
Religio; & nostræ nomen inane rati est.
Quæ solo iratos componit Nomine fluctus,
Præsideat nostro sola MARIA Mari.

X X I V.

De S. Catharina V. & M.

PAr Catharis certamen init. Facunda Canopi
 Pallas jam fundit monstra diserta Sophos.
 Mirati suadam teneris insidere labris
 Dediscunt veteris dogmata falsa Stoz,
 Hinc furor Eumenidum stimulis exardet: & inde
 Carnifices patitur faucia Virgo manus.
 Jam cadit. An roseo tellurem sanguine spargat
 Lac de vulneribus iacta sarissa bibit.
 Lacte necem pascit. Quid Virgine mitius ipsa?
 Lactea mors est cui lactea vita fuit,
 Vel superum liquida ne pulset voce Tribunal,
 Ter niveum sanguis lac imitatus abit.

X X V.

De D. Mariæ Magdalenaë lacry-
 mis, ad illud *Psal. 134.*
Fulgura in pluviam fecit.

MAgdala dum nitidis oculorum fulgurat astris,
 Arsurum figunt anxia corda scopum.
 Quam scelus exposcit poenam? lacrymatur, & ultro
 Noxia ploratis fulgura punit aquis.

D 2 D. Virg.

X X V I.

**D. Virginis Matris invocat patrocini-
um, inter innumeras
vitæ ærumnas.**

Horrída nullus arat turbantibus æquora Cautis,
 Quin fragili timeat damna suprema rati.
At pelagum si vita refert ingentibus actum.
 Fluctibus, his jactor cymbula quassa vadis.
 Sunt hic & scopuli sunt cæca pericula, Syrtes;
 Lurida, terribilis nox premit, unda fremit.
Nec Cynosura polum, nec sidere monstrat amico
 Pollux; nec monet hic ulla papyrus iter.
Quò ferat incerto, vitæ spes naufragat omnis;
 Omnis in afflictis rebus adempta salus.
Adsis, extremo spes una relicta labori,
 Virgo, Tu nostri fulgida Stella maris.
 Experiar vestram, mediis nè linquar in undis,
 Nè vasto peream gurgite, Mater opem.
 Emersi poterit memores ornare tabellas
 Pandens è sacris cor anathema tholis.

In

X X V I I.

In Vaticanam Principis Apostolorum Basilicam.

EN salit elatas moles operosa sub auras,
 Sed pia Tænario bella minata Iovi.
Conscius ætherei fornix hic eminent axis,
 Hic porphyriacas Ara maritat opes.
Quacùmque insistas, oculis quacùmque vageris,
 Hinc pietas, illinc detinet ora stupor.
Innumeræ occurrunt spatiis ingentibus Aræ,
 Ars ubi conatus vicit adulta suos.
Quid plura? Ingressus, consurgere protinùs, unum
 Nè templum stupeas, plurima templa stupes.
O' opus! ò stupor! Aeratos hæc marmora dentes
 Temporis obtundent, armaque dura necis.
Omnis Cæsareo cessit labor | Amphitheatro;
 Cuncta præit tamèn hic amphitheatra labor.

XXVIII.

Idem Argumentum.

ARdua multiplices en moles erigit alas,
 Cultus ubi sacra promicat Arce Petrus.
 Ni stupidos fugiant oculos miracula, cernas
 Ire per aerias marmora cæsa vias.
 Altis exteret nigra Tartara fundamentis;
 At propè conspicuum sidera culmen adit.
 Huc Nomadum lapides, niveas, migrasse, ruinas,
 Hùc simul excisam viscera crede Paron.
 Quòd tamèn ingentes aurum superinduat arcus;
 Quòd vigeat summis ars animosa tholis;
 Iàm minus est. Inter quas machina fuderit umbras,
 Una jubar Pietas ingerit, una decus.
 Ergò nasret opus, cunctis mirabile seclis:
 Destruit emeritam fama superba fidem.

Idem

X X I X.

Idem Argumentum.

CErnis , ut aërio transgressa cacumine nubes,
De Vaticana mole superbit humus?
Montibus Enceladum jures componere montes:
Ni magis innixum fingat Atlanta polis.
Longa sed ingentem sudarunt secula Molem,
Sudatumque diù secula ludit opus.
Cum videas longo pendentia marmora tractu ,
Eripiunt oculis ardua saxa fidem.
Deficeret, medio sua si vestigia Templo
Stringat equus; quævis lassâ volaret avis.
Hem ! tantùm spaciòsa soli capit area; tantùm
Lusit in augusta Dædala dextra Domo.
Extruat Urbs orbem, moles hæc instruat Urbem;
Aemula totius pars operosa venit.

X X X.

De S. Luca Evangelista,
Cum D. Virginis Matris iconem
pingere moliretur.

Peniculo innixum sublimior idea torquet,
Quò veneranda ferat Virginis ora color.
Jàmque parat cordi appictara committere telis;
Jàm propè Divinum pingere gestit opus.
Nec tamèn audaces admittit tela colores,
Ulla nec obiectum reddit imago decus.
Ipsa sed en cœpto succurrit Virgo labori,
Seque dat artifici nobile prototypon.
Gloria quæ Lucæ ! linis quæ gratia ! Posset
Picta fugare stygem, picta beare Polos.

X X X I.

Divo ejdem.

EN obiecta tuis adstat Regina tabellis:
Pinge; quid incœptum dextra moratur opus?
Mala in utraque rosas, augusta in fronte nitorem,
Pinge decus, gemino in lumine pingere jubar.
Alma supercilium majestas ornet; & isthinc
Ora line Angelicis deliciofa Choris,
Quid cunctatis adhuc? lento sed parcite. Lucæ
Virginea luces pascere luce sat est.

In

XXXII.

In Lucernam.

Nox oculis lucem eripiat: pulcherrima vindex
Ereptum reparat, vel sine sole, diem.
Nocturnæ comes una lyra, comes una laboris,
Dat vigilem vigili fida ministra facem.
Obsequitur Musis, alitur quæ Pallade. Gaudet
Pieris ad radios nocte vocata suos.
Possit ut æterno mecum splendescere lychno;
Esto sepulcralis viva Lucerna domus.

XXXIII.

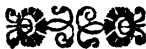
In Lucernam.

Nocte, fugit, veniente, dies: itamèn æmula solis
Fax mihi præcipitem detinet una diem.
Cum vigilo vigil est; eadem, cum dormio, dormitis
Nè mea sit curis irrequieta quies.
Pallas alit nitidam; tenebras hinc carmina ludunt;
Sæpiùs ad radios evigilata suos.
Quæque meam docuit Musam clarere; vicissim
Splendida carminibus vivat, & ipsa meis,

XXXIV.

Latrunculorum ludus.

Adversî properant condita in prælia Reges,
 Quos armat regni perniciosus amor.
 Aequa laceffit in sternitur area turmis.
 Et juvat in picto figere castra solo.
 Agmina jam cernas, brevibus vix distita vallis.
 Poscere belligeras conservisse manus.
 Nec mora. Rex peditum primos certare maniplos
 Imperat, & dubias Martis inire vias.
 Mox equitum miscent acies certamen; in hostem
 Explorat vires quisque per arma suas.
 Savit pugna. Salus tua stat in Arce; sed Arcem,
 Rex ubi captivus, fortis Amazon adit.
 Jamque premit, nullumq; avido bibit ense cruorẽ,
 Ad belli pulchram luditur effigiem.
 Consilio plus regna manent, quàm milite (Ludum
 Discite) sub stulto Rege repente ruunt.

De

XXXV.

De Asino Balaam.

V Erberat innocuum Vates iratus Asellum;
 Quòd cœptum nolit pergere lentus iter.
 I, piger, ingeminat, mea cur molimina ludis?
 I, piger; & duro verbere terga ferit.
 Nè læde innocuum, respondit Asellus. Asellum
 Obstupet humanos articulare sonos.
 Monstrum fortè rogas? Asino qui stultior ibat,
 Censorem meruit vile Propheta pecus.

XXXVI.

In Divum Petrum.

S Petra putent alii; Petrus benè novit Amantem,
 Atque hilari ingeminat voce: Magister adest.
 Nec mora. Securas ducit super æquora plantas,
 Dat quibus immotum mobilis unda solum.
 Mox titubare tamèn, mergi mox æquore. Par est.
 Infido quid ni fregerit unda fidem?

D 6 In

XXXVII.

In die Commemorationis Defunctorum.

Ad illud Iob 19.

Miseremini mei, miseremini;
saltèm vos, Amici mei.

HÈù. heù, discrucior. Mea jàm tormenta referrem;
Ista forent ullis si referenda notis.
Sin petis exemplum; tantis non Vesuvius ardet
Ignibus; & flammæ non alit Aetna pares.
Ardor is est, omnes nequeant quem vincere fôtes;
Hei miseræ, immensi nec satis unda maris.
His, precor, ærumnis, superam qui carpitis auram,
Ferte piam, siquidèm ferre potestis, opem.
Defuerit pietas aliis, cur desit Amicis?
Aureus hoc erit ex igne probandus amor.
Sors eadem si quemq; manet, succurrere. Pœnis.
Quæ levat, est pœnis dextra levanda suis.

XXXVIII.

De Virgine Matre,
Cum filium Iesum complectere-
tur extinctum.

CUm laceros nati mæstissima stringeret artus,
Diriguisse suo visa dolore Parens.
Frigentem Niobes poterat simulare figuram;
Vivere ni vivæ detegerent lacrymæ, Sanq̃

XXXIX.

Sanctiss. Virgo Mater filium Iesum,
sinu colligit extinctum.

Complexa extincti corpys dessebile Nati,
Concidit, exanimem visa referre Parens.
Mox vocat ad lacrymas dolor ipse: animamq; resu-
Hæc ait (& querulis aggemit aura notis) (mens
Cordis, Nate, mei dolor unicus, unicus ardor,
Sic, nostrum repetis dilaniate sinum?
Vix dat amor, millena vetant quem vulnera, Natū
Noscere; quæ nosset, non, nisi mater erat.
Quis, fili, insignem turpavit sanguine formam?
Quæ tua crudelis contudit ora manus?
Quis color est ori? speciem, quæ barbara clades
Abstulit, ac omne est depopulata decus?
Heu, dolor exanimat. Sed luctibus ægra relinquo.
Ut longam faciat vita relicta necem.
Vos casum lugete mei, nigra sidera, solis;
Nam duo vix lacrymis sufficiunt oculi.
Infelix ego, quid socios exquiro dolori?
Tantis ipsa dedi cladibus, ipsa gemam.

XXXX.

In alapam Christo Domino
infiſtam.

PRò ſcelus! in JESUM colapho manus impia ſcivit,
 Cogit & impactis ora rubere probris.
 Mala tamèn livet cœleſtis origo nitoris,
 Sculpsit ubi infandas palma ſceleſta notas.
 In Cœli Regem tantis furit auſibus? Ergò,
 Quæ valeat duram plectere pœna manum?
 Areat æternùm; ſed forſitan aruit; & nunc,
 Quòd Judæ terſit oſcula fœda, viret.

XXXI.

In Ianiſtas.

S It ſatis innumeris impelli ad funera morbis,
 Et miſeros, fato, poſſe, jubente mori.
 Ars quid opus morti? Quid ſtultius addere ſatis
 Ingenium, & notas ferro aperire vias?
 An brevis inſanos capiunt faſtidia vitæ.
 Dùm lethi ſtriſto rumpitis enſe moras?
 Heu faciles dira ſub gymnade captat Erinnyſ;
 Qua properi poſſent arte perire, docet.

Di-

XXXXII.

Dilectus meus mihi , & ego illi.

Cant. 2.

T Er felix, quem certa fides non fallit amantem:
 Cui reddit suaves mutua flamma vices,
 Dùm simul ingentes cor igne reciprocatur æstus,
 Unus edit geminos ardor, & unus alit.
 Me sic urit amor, penitisque per intima fibris,
 Provocat alternas aura beata faces;
 Quin bibit ipse meo sponsus de corde favillas;
 Haustaque de sponsi corde favilla beat.
 Sic amo, sic redamor. Tantos dùm fœneror ignes,
 Nobile fit nostri fœnus amoris amor.

XXXXIII.

De Divino Amore.

Ad illud Philipp. 2.

Semetipsum exinanivit, &c.

V isus Amor telis vacuam gestare pharetram;
 Omnia quòd fugiens luserit ante scopus.
 Quiq; novum molitur opus, procùl abiicit arcum,
 Dedidicitque suum vana pharetra latus.
 Non tamèn incassum spoliatus obambulat armis;
 Ipse sibi telum forsan, & arcus erat.
 Quis Divi ingenium capiat, quis robur Amoris?
 Palmæ incertus erat jam, nisi inermis erat.

1E-

XXXXIV.

IESV , ET MARIÆ
 Se totum ex corde dicat.
 Ad illud Italo rithmo
 decantatum:

*Giesù, e Maria, vi dono il core,
 e l'anima mia.*

DUm subeunt animo tua sæpè charismata, JESU;
 Dùm Charites memoro sæpè , MARIA, tuas;
 Flagrat amor tenuès superare per ardua vires ;
 Dignaue cùm nequeam pendere ; mæret amor.
 Plurima quòd vellem, veniat placitura voluntas;
 Si iuvat obsequiis solvere vota meis.
 En vestro refugus non aggravor ære . Dicandum
 Cor superest ; ergò cor, animumque dico.
 Si mihi mille datum spirare è cordibus effret:
 Et JESU, & MARIÆ mille ego corda darem,

San-

XXXXV.

Sanctissima Virgo Mater Christum
Dominum , iàm iàm moriturum
alloquitur.

Quò dilapsus abis, fili dulcissime? Quò te
Protinùs amplexu proripis usque meo?
Et potes exanimem discessu linquere Matrem?
Iàm mea vita fugit, si, mea vita, fugis.
Sin fatum parcat, fati dolor occupat omnes
Ipse vices, animam traiecit ipse meam.
Sollicitent iàm vota necem; sequar ipsa per enses.
Per tormenta libens; quaque ferare, ferar.
Nè miseram linquas, tecum da, Nate, Parentem
Vivere, vel vivo, vel moriente, mori.

XXXXVI.

In S. Franciscum de Afsisio.
Accinit Scribanio.

Exutum lacero Franciscum finge cucullo;
Expressam Christi redderet effigiem.
Francisci exuviis indutum concipe Christum:
Franciscum referat, qui modò Christus erat.
Quid nõ audet Amor! Geminos sic fingit Amâtes,
Ut viva alterius alter imago foret.

Ei-

XXXVII.

Eidem.

VT Christi gereres vivam, Francisce, figuram,
 Millia qui passus, vulnere quina dedit.
 Utque tuam nullo referat discrimine Christus,
 Unam pro quino vulnere da tunicam.

XXXVIII.

De Bove, & Asino in Christi
 Præsepe.

CUm Deus in stabulo frigeret membra tenellus,
 Præsidium Puero Bos, & Asellus erant.
 Cumque hyemis sævo defendere frigore certent,
 Alternis circum flatibus aura repet.
 Gloria cornigeris unus, rudentibus alter,
 Pascere fidereis dignus uterque plagis.
 Ignitos utinam detur conjungere currus;
 Phœbus in occiduos duceret ipse dies.

In

XXXXIX.

In Herodis crudelitatem, ipsimet
in primis exitialem.

Regni dirus amor ! Divas evertere cunas
Nititur, & sceptris æmula sceptrum timet.
Infremit, exortis stat cæde cavere periclis ;
Et scelerare suas mille per arma manus.
Impatiens iubet ire, moras furor amputat omnes ;
Fert adeò indignum mens agitata nefas.
Dùm tamèn innumeræ sparguntur sanguine cunæ ;
Dùm teneros flores stricta machera metit ;
Pignoribus, miserùm, tot mætris ab ubere raptis,
Hæres, decepto, Regius ense perit.
Ah sibi feralis feritas ! Quàm cæde tuetur,
Respuit insanum lapsa corona caput.
I, sceleri fidas. Hinc tu, Rex impie, discas :
Opprimat auctorem sæpè ruina suum,

L.

Dies Natalis.

Hæc oculis lux prima meis affulsit, & udos
Hæc vestigales prima poposcit aquas.
Campanis infusa cadis, nè vina propines ;
Nec spargat nostras nardus odora comas.
Heu mihi funestas eadem lux implicat umbras ;
Sollicitatque meam sæpè reversa necem.

Dc

LI.

De S. Dominico ,
Ejusq; effigie coelitus demissa.

Ergò Arti natura vacat, docilisque magistram
 Sustinet? in superis pingitur ergò polis?
 Quis color? & pretium, quæ forma coloribus auget,
 Divinasque levi distinet arte manus?
O Decus Hesperia, à Domino cui nomen, & omen,
 Et quo par soli Beticus ardet honor;
 Tahta meres. Astris nè gloria cederet, Orbis,
 Qui tenet Archetypum, reddidit effigiem.

LII.

De S. Marina.

Dùm timet ingeniti cædem bona Virgo pudoris,
 Barbara fœmineum cingit abolla sinum.
 Abiicit ergò peplum, flavosque abrafa capillos,
 Sylvicolis addi cæribus ipsa rogat.
 Additur. Offensi nè ferveat ira Tonantis,
 Assiduo graciles irrigat imbre genas.
 At scelus objicitur tamèn. Insimulatur adulter;
 Et notat obscœnum falsa puella marem.
 Virgo, quid obiecto palles de crimine? Causam
 Te melior, sumpta cyclade, nullus aget.

De

LIII.

De S. Agatha.

DOte verecundi Virgo spectabilis ostri,
 Qua roseos haurit Sicelis ora dies,
 Maxima nè gerneret genialis damna pudoris,
 Quàm thalamos, magis est ausa subire necem;
 Irasci Prætor, ridere Virago Superbis
 Arserit ille minis, despicit ista minas.
 Ingeniosa ferus tormenta exquirat; at unum
 Plus valet è cunctis ad feritatis opus.
 Vix jussum; niveas Liætor secat ense papillas;
 Sed tamèn à succis aurea mala suis.
 Præstitit hæc animos si forti in agone viriles,
 Quàm benè dat validum secta papilla virum!

LIV.

De S. Apollonia.

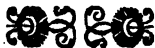
S Tridentes ridet Virgo imperterrita flammæ,
 Dùm citat ardentem flamma citata necem.
 Increpat ergò moras; avidisque arsuræ favillis,
 Pectoris indomitas obiicit ultrò nives.
 Cùm tamèn ingentes addant incendia vires,
 Jàm ruit, & pœnas occupat ipsa suas.
 Sæve Tyranne, modum discas. Vis acrius illam
 Plectere? Sopito frigeat igne rogos.

De

L V.

De Puero IESV in Præsepio .

E Cquis Puellum amare desinat DEUM ?
 Undis comarum colla spargit aureis,
 Et ipse purum totus est aurum Puer.
 Cuknos, & amor, & ardor inter hyssidos,
 Ut suavis urit ! ut beatos excitat
 Ignes ocellis, algido sub æthere ?
 Bruma furente, nutrit in genis rosas,
 Soloque vernas, ipse flos pulcherrimus,
 Cui æmulantes sibilant ethefix.
 At nos Puellum, vel feris amabilem,
 Quem bruta notunt, quem verentur sidera,
 Amemus; artus implicemus brachiis ;
 Nàm cordium JESUS cor est amantium.
 En ut labellis incitat corallinis
 Centuplicatas figere ardoris notas !
 Amemus, osculemur, ac tota in labris
 Anima excubans, beata libet oscula.
 Inusitato si quis obduret gelu,
 Erit vel excors, acre vel cinget latus,
 Marpesio resectus è viscere, lapis.
 At quis Puellum amare desinat DEUM ?

Ad

LVI.

Ad Christum Dominum, in Præsepe jacentem.

Primus Pastor.

Alme Puer; nam certa fides, venisse Sioni,
 Sub nostræ, allatum, tegmine carnis opem;
 Qui modò captivam dignaris visere gentem;
 Et miseræ antiquo solvere colla jugo;
 Excipe, quas humili persolvo pectore, grates,
 Et quæ de niveo munera lacte fero.
 Plura quidè ferrem, tenui si plura licerent.
 Oblati pretium muneris est animus.

LVII.

Secundus Pastor.

Salve, nate Deus, nostro qui gaudia cordi
 Tot paris, & stabili jungere pace venis.
 Nulla dehinc lædet nostras injuria caulas;
 Ludet cum placidis tutior agna lupis.
 Artifices mel nescit apes, quod ab ilice sudat;
 Nectare fons undat, flore December olet.
 Læritiæ communis amor. Simul excipe plausus,
 Dùm natum resonat nostra Cicuta DEUM.

Ter-

LVIII.

Tertius Pastor.

A St ego quas referam, Puer ò pulcherrime, laudes,
 Qui gracili instauras pascua læta gregi?
 Læta paras; neque enim variis tot floribus unquam
 Vidi Bethlemicum vere nitere solum.
 Jàm post longa venis hominum suspiria: & oreus
 Das nitidam media in nocte videre diem.
 Hem! licèt insternant humiles Præsepia cunas,
 Divinum tenero splendet in ore jubar.
 Inflat is animi obsequium testarer avenis;
 Est tamèn Angelicis laus tua digna tubis.

LIX.

De SS. Pueris Innocentibus.

A Udin? Attonitæ resonant ululatibus auræ,
 Et reboat mæstis ora Berhlema jugis.
 Sanguine ab innocuo luctus; Mæstissima Rachel
 Pignora de mammis luget adempta suis.
 Dùm ferit, ac durus geminat dùm vulnera miles,
 Vix habet exiguo in corpore sica locum.
 Parva licèt sint membra, feris nec idonea cultris;
 At satis est meritis apta corona comis.

L X.

In Festo S. Philippi Nerij,
Cùm Roma, accensis passim lu-
minibus, solemnem, vel no-
ctu, ageret diem.

Roma flagrat, Sævis iterùm dat pabula flammis?
Iliacas iterùm devorat ignis opes?
Vivit, an immanem revehit Stygis unda Nerone,
Qui perdat patrios, igne furente, Lares?
En tamèn ardentem, felicitis ac ominis, Urbem:
Dùm sacrant hilares publica vota focos.
NERIUS hæc poscit, si flamma corusca per ædes
Aethereas vincit multiplicata faces.
Ardeat, & radiis jàm provocet astra. Philippi
Plus radiat pietas, plus tamèn ardet amor.

L X I.

In Diuvn Petrum lacrymantem.

Lumina vexat hyems, lacrymosis aspera nimbis:
Et bibit à gemino fonte doloris aquas.
Dùm tamèn assiduos cordis dolor excirat imbres;
Arguit emersam flebilis unda fidem.
Da Petre, da lacrymas. Quem perfidus ore negasti
Nosse hominem, madidis confiteare oculis.

E

De

L X I I.

De S. Francisco Affiliato.
In Sacro Alverniæ Monte.

S Cissa vides altas minitari saxa ruinas?
 Heu Domini turpem condoluere necem.
 Hæc Ueber meditatur inops; & vulnera tandem,
 Quæ cordi infixit, pesque, manusque refert.
 Spirat adhuc pieras, & adhuc intermicat umbras;
 Intrat & æthereus viscera rupis amor,
 Quin & adhuc gelidæ servant incendia cautes;
 Nutrit adhuc divas horrida sylva faces.
 Hinc pius est horror; sacro reverentia luco est;
 Aspera delectant hic; inamœna placent.

L X I I I.

De eodem Argumento.

Q Uæ tumet elatis felix Alvernia clivis,
 Quæ riget umbriferis horrida Sylva comis.
 Dùm liquidas haurit Franciscus ab æthere flâmas;
 Dùm levis excessu mentis in astra salit;
 Ecce decussatus proceræ à vertice fagi,
 Prædam nacta suam, spicula vibrat Amor.
 Cur, Francisce, doles; jam vulnera perfer Amoris;
 Non tuus ille foret, ni sua præda fores.
 Nè tamèn indocilem Francisci crede dolorem;
 Non dolet impatiens; impatientèr amat.

De

L X I V.

De Christi Domini Circumci-
sione. *Vocatum est Nomen*
ejus IESVS.

I Nnocuum parcas effundere, Myſta, cruorem:
Lacteolam cultro cædere parce, cutem.
Sat fuerit, lacrymis mortalis pendere vitæ
Fœnoras sat gelido procubuisse solo.
Lexne probro Dium non eximat aspera pupum ?
Rideat an curtum turpis Apella Deum ?
Parce; sed en rigido Puerum mucrone cruentum.
Salvificum tanti Nomen IESVS emit.

L X V.

In Christi Domini
Circumcisione.

MUcrones acuunt alienæ in vulnera cotes;
Cos tamèn in Christi vulnera mucro fuit.
Ergò qui tenues vitæ vix hauserat auras,
Saucius innocuo sanguine spargit humum.
Spargerit. Exanimis bifido cum robore pender,
Cos pœnam, multo scissa dolore, dabit.

E 2

Ad

L X V I.

Ad Christi Domini Crucem.

QUa te laude canam Sylvæ decus, aurea Cæli
 Clavis, & ò superi clava tremenda Ducis?
 Cùm Styga deliceret, cùm victor adiret Olympum,
 Rumperet & solidas ex adamante seras;
 Strinxerat arma Crucis. Lethi cadit hostia vindex;
 Mœstaque tu steteras Ara, minister Amor.
 Tu, pavor Eumenidum; nostræ sed certa salutis
 Tesseræ, sanguineis undique picta notis.
 Prociduus veneror. Delati magna triumphî,
 Tu nisi pars fueris, sola triumphus eras.

L X V I I.

 Christus, inclinato capite;
 emisit spiritum.

Membra cruore madent, bifido pendetia trunco;
 Jàmq; animam sua per vulnera Christus agit.
 Hinc humilis solamen habe. Quicumque superbis,
 Ponere fastosum disce supercilium.
 En, cæli regnum quòd solus humillimus intrat,
 Sentibus obductum dejicit ipse caput.

De

L X V I I I.

De Beatissima Virgine,
Sine ulla peccati originalis labe
concepta.

I Nvida quæ superum nubes insultet Olympum?
Quæ rutilam Solis scanderet umbra domum?
Quæ frangât Syrtes celerem super æquora puppim,
Cui divi laxet Pneumatis aura sinus?
Incumbat pelago Thetis. Quis cæcula Caurus
Turbet, ut indomitis naufraga cedat aquis?
Misceat an Ditis cælestia gaudia luctus?
Et gemat Eumenidum victa dolore Charis?
Quid moror? Una, Deum niveo quæ viscere clausit,
Unica primævæ nescia labis eris.

L X I X.

Idem Argumentum.

S Ponsa, Deique Parens, æternæ filia lucis
Concipitur. Cæli concipe lætitiâ.
Contrahat an labem? Nihil est cum luce tenebris,
Inficit ambrosias nullus amaror aquas.
Ergo primævam potis est vitare ruinam?
Credere tam fas est, quàm dubitare nefas.

E 3

In

L X X.

In Nativitate Beatiss. V.
M A R I Æ.

N Ascere Virgo; diù nobis quid gaudia differas?
 Nascere, & alba tuo fulgeat ore dies.
 Flos sterilem fecundet agrum, qui vere nitescat
 Perpetuo, & nostram dilet odoros humum.
 Vota quid in longum torques? Jàm nescia fati
 Secula, conceptus obstupere tuos.
 Nascere; at en natam. Tantæ ad cunabula Pupæ,
 Obstetricatas Gratia fundit opes.
 Dicite, id, carmen. Stygias jàm fulminat umbras;
 Jàmque uno discit figere crine Deum.

L X X I.

Idem Argumentum.

S Pes radiat portus. Tumidos jàm ludite fluctus,
 En orta est nostri Stella corusca Maris.

De

LXXII.

De incomparabili D. V. Mariæ
pulchritudine in Rosario
pulchriùs expressa.

A Urorz similem dicam? Ast Aurora nitorem
Perdit, præ rutilo Virginis ore, suum.
Exprimat an Plūben? Niveis en subdita plantis.
An Solem? Radios non habet ille pares.
Gui assimilem? Similem superus non invenit Orbis.
Tellus? Auricomam conferat ipsa Rosam.

LXXIII.

De S. Barbara V. & M.

B Arbarici expressit nil unquam Barbara. Rebus
Non benè conveniunt nomina sæpè suis.
Impia barbarici cūm vicerit arma Tyranni,
Demeruit nomen Barbata virgo suum.

LXXIV.

Eidem.

Fulmineos cælum quàmvis intorqueat ignes,
 Evitat vestram tottilis ignis opem.
 Iracunda meis excudi fulmina noxis.
 Pœnitet; at pavidum, Virgo, tuere caput.

LXXV.

Ex raptu Proserpinæ
 moralitas.

Infernos tulit in prato Proserpina raptus,
 Delicias inter nos quoque Pluto rapit.

LXXVI.

Pavonis cauda, ad muscas abi-
 gendas composita.

Fit leve muscarum Junonia pompa flagellum,
 Disce hinc, & fastum pone, superbe, tuum.

D. Ca-

L X X V I I.

D. Catharinæ Senensis ad Spon-
sum Cælestem suspiria.

Corde mutuo alterius ab altero
tandem accepto.

Ad illud Psal.

Ponam ascensionem, in corde.

Sponse veni. Prolixa nimis mora torquet amâre,
Quis ferat amplexu tandiù abesse tuo?

Ah quoties avidas rapuerunt sidéra lucès;
Sideribus quoties florida terra suis;

At Sponsus, dixi, longè formosior ardet,
Et sine te pallent sidera, sordet humus.

Deliciis nisi, Sponse, tuis fruar ipsa beatis,
Pax animo nulla est integra, Sponse, veni.

Sapè volant innixa citis suspiria cauris,
Et nulla est votis aura secunda meis,

Cùm tamèn impatiens ad te cor explicet alas,
Tutior expediam, jàm duce corde, viam,

Hæc Virgo. Aethereas avida dùm mente favillas
Ebibit, & votis angitur; inquit Amor:

Cor mihi crede tuum, quo tecum vivere possim,
Quo possis mecum vivère, credo meum.

E 5

De

L X X V I I I.

De S. Apollonia.

Sævit in immeritos scelerato forcipe dentes
 Liſtor, & innocuum diripit oris ebur.
 Virgo tamèn cæſo magis exprobat ore Tyrannum;
 Sanguineoq; magis candicat ore fides.
 Quin & barbariem Virgo imperterrita ridens,
 Irrifos lacerat, vel ſine dente, Deos.

L X X I X.

De S. Apollonia.

Oſtunſa innocuum, dentes ſimul eruta eburnos
 Plus valet ad Sponſi ſanguinolenta fidem. **¶**
 Irrita viſ, Liſtor. Cæſo potis ore molares;
 Non tamèn impavido vellere corde Deum.

L X X X.

De S. Apollonia.

Impavidâ Chriſti dùm torquet Amazona liſtor,
 Terrer, at ipſa nihil territa barbariem.
 Conſtat enim, gracili quàmvis in pectore virtus;
 Quin data majorem pœna miniſtrat opem.
 Intemerata fidem, ſimul intemerata pudorem,
 Avulſis pugnat dentibus ipſa ſuis.

Di.

L X X X I.

Divæ Virginis Matris
Epithaphium.

Virginis hic potuit luces urgere coruscas,
 Qui nitido placidus sedit in ore sopor.
 Hic fuit, hic puræ liquit vestigia lucis,
 Jàm super æthereos Virgo reventa Choros.
 Delicias rapuisse suas lætatur Olympus,
 Et nisi rapta foret, raptus Olympus erat.

L X X X I I.

De eadem V. Matre in Cœlum
assumpta.

Quæ est ista, quæ ascendit, sicut
 Aurora confurgens
Cant. 6.

Pulchra genas, radians oculos, aurata capillos,
 Exprimit Auroram Virgo corusca novam.
 Utraque scit noctis tenebras devincere: Solem
 Una parit, Solem parturit una suum.
 Discrimen subeunt. Aurora sub æthere fulget:
 Intulit hæc roseum vel super astra diem.

E 6 De

L X X X I I I.

De S. Tereſia,
Cùm ſæpiùs illud repeteret:
Aut pati, aut mori.

A Estuat æthereis quàm dulce Tereſia flammis;
Pascitur at flammis Virgo ter eſa ſuis.
Sponſe, frequens geminat, da jucundiſſime, lögum,
Sivè pati, celeri funere ſivè mori.
Paſſa pari nubam paſſo crudelia Sponſo;
Nil mihi prætereà; ni patiar, moriar.
Sic lentos generoſa petit ſavire dolores:
Improbuſ ægrotx fit medicina dolor.
Quàm benè Cæleſti ſua vota expendit Amanti!
Dulce pati Sponſæ eſt, dulce in amore mori.

L X X X I V.

De S. Tereſia.

Cæleſtis venatur Amor, volucresq; ſagittas
Jàm torquere parat: meta nec ulla patet.
Cùm ſua contortis dans corda Tereſia telis,
En cor, ait, certo vulnere fige meum.
Co llimat, ſimul & cordi mox vulnera figit;
Nec ſua frustratus ſpicula vibrat Amor.
O' Amor, æthereos venator doctè per agros,
Ecce refert laudem faucia præda parem;
Nàm tua ſi miſſis Virgo fit meta ſagittis,
Es quoque tu votis meta ſuprema ſuis,

De

LXXXV.

De S. Apollonia.

V T Pharium lussit fortissima Virgo Tyrannum,
 Concitus accenso sævit in ore furor.
 Sævit, & impactæ feriunt ubi fulmina dextræ,
 Vicit nativæ mala cruenta rosas.
 Mox oris populatur ebur; mox candida rivis
 Fragmina sanguineis erubuere suis,
 Territa nec Virgo est. Niveos impendere dentes
 Exiguum sponsæ ducit amantis opus.

LXXXVI.

De S. Apollonia.

Cum ignem sibi paratum vltro
 insiliret.

I Mpia quod renuit mandata capeffere Regis,
 Atque profanatis thura adolere focis;
 Funereos tollunt ignita volumina gyros,
 Ac truculenta suas explicat ira minas.
 Palleat an Virgo? Majoribus incita flammis,
 Insilit ardentes esca voranda rogos.
 Sic ea barbariem lussit; sic inclyta tandem
 Ipso inter flammæ claruit ingeritu.

Idem

LXXXVII.

Idem Argumentum.

I Nfilit Empedocles ardentem frigidus *Ætnam* :
 Infilit ardentem torrida Virgo rogam.
 Par ausus, dispar virtus, & gloria dispar;
 Nec volat ad metam bina sagitta parem.
 Infelix gemit æterna sub nocte sepultus,
 Evolat ad Superos Virgo beata lares.
 I, sævi Licitor. Quo se furor armat, eodem
 Emicat igne pudor, dimicat igne fides.

LXXXVIII.

In Herodiadis filiam; cùm ab im-
 pio Herode Caput S. Io: Bapti-
 stæ exoraverit obtruncandũ.

O Bsequitur poro lasciva puella Tyranno,
 Ad cytharæ numeros docta movere pedes.
 Excitat exiliens inter convivia plausus,
 Vix pedibus summum lambere visa solum.
 Rex medium Regni, miratus ludicra, sponder,
 Nec dubiam sponsis addidit ipse fidem.
 Vis tanta illecebris. Vani diademata Regis
 Fœmineos poscunt despicienda pedes.
 Da gladio, Baptista, Caput. Quam cœca libido
 Mancipat imperio, despicit Imperium.

Apo-

LXXXIX.

Apocreos ; siuè
Abſtinentia Quadrageſimalis.

Quæſita immodicis peregrina cibaria menſis
Torſit & affiduos læta popina coquos.
Perſica multiplices onerarunt fercula lances ;
Unde ſua venter naufragat ingluvie.
Sat barathro indultum. Satient jejunia mentem
Eſca ſat eſt animæ deliciſſima, fames.
Sordida qui nimio per bacchanalia luxu
Ebrius eructat, ſobrius eſuriat.

XC.

Ad illa nefarii Pilati verba:
ECCE HOMO.

Impius, ecce hominem, populo ſpectante, Pilatus
Clamat, & ora hominis conſpicienda notat.
Ora ſed innumeris paſſim liventia probris,
Obrutus, miſerum, dilaniata negant.
Fronti nulla manent nitidæ veſtigia formæ ;
Infandi ſiquidem præda furoris abit.
Aſt ea perpeſſum, crudelis, & impie Præſes,
Faſque referre hominem, faſque referre Deum.

De

X C I.

De triumphali Christi Domini
in Hierusalem ingressu.

I Am crucis urget amor. Solymæ dùm pergit ad
 Et superum felix veſtat Afellus Herû; (Vrbem,
 I facidæ ſternunt feſtivo carmine veſtes:
 Ornat iter cæſis obvia ſylva comis.
 Hos repetit Chriſtus, jàm jàm moriturus, honores,
 Voſque triumphanti ſternite corda Deo.

X C I I.

Dominica Reſurrectio.

S At maduere genæ. Perimant modò gaudia luæ;
 Et rivos claudant lumina mœſta ſuos.
 Lux redit ad Lucem. Reparans en vita feretrum,
 Extincto ſupereſt viſtima cæſa rogo.
 Cùmque ſuo vigeat vivax à funere Phœnix,
 Multa ſepulcrales abiicit umbra moras.
 Vicit, jò, nobis. Tenuit quæ plasmata lethum,
 Ut foret his vitæ forma, reformat Amor.

De

CXIII.

De B. Rosa ,
Cui Virgo Mater cognomen addidit,
mandans , ut Rosa à S. Maria
deinceps nuncuparetur.

Nomen habet roseū, roseos cum nomine mores?
Os roseum: roseus fulget in ore pudor.
Tota rosæ similis Rosa fit; simul hanc, simul illam
Spina rosam cingit; roscidus humor alit.
Flos viretauricomus; Divæ mens aurea floret;
Utraque pulchra nitet, utraque suavis olet.
Vita brevis flori tamèn est; Rosa diva perennat:
Hanc Venus, hanc adamat Maxima Virgo Rosâ.

XCIV..

De B. Rosa.

Delicias en, Flora, tuas. Formosa nitescit
Jàm Rosa, & insolito vere coronat humum.
Delicias tamèn ipsa tuas nè coniice florem,
Auspice, quem, cælo, ditior ora tulit.
Dignior, Elysiis Rosa quæ florescat in agris,
Surgit humo: tamèn & nescia surgit humi.
Ridet, & ambrosias simul haurit, & evocat auras;
Halat, & ætherias spargit odore plagas.
Lascivæ olfaciant Pæstana rosaria nares;
Indica Divini fit Rosa cordis odor.

De

CXV.

De gloriosa Christi Domini in
Cœlum Ascensione.

Mortis ab exuviis, patrio superaddit Olympo,
 Enth ea cognatas lux rediviva faces.
 Jàmque coruscantes religantur ad effeda nubes;
 Jàm fert nubivagos prona per astra gradus.
 Avolat, & superos nequeunt velocia tractus.
 Lumina metiri, luce sed icta cadunt.
 Ingerit attonitis radiantia vulnera Cœlis;
 Qua potis empyreas vi referare fores,
 Dura pati renuas? Christus cùm regna subiret
 Jàm sua, multiplici vulnere stravit iter.

XCVI.

Christo Domino in Cœlum
ascendenti.

Alta remetiris volucris vestigia gressu,
 Et quâ duxit Amor, Christe, reducit Amor.
 Eripit at nostum nubes nimis invida Solem;
 Nàm sine te moritur nocte perempta dies.
 Lumine sic viduas? orbem sic deseris Orbem,
 Dùm liquidum peragunt effeda nubis iter?
 Ponè sequar; sed corde sequar. Cor adice prædis
 Ipse tuis, qui das addere posse, meum,

De

XCVII.

De Augustissimo Eucharistiæ
Sacramento.*Memoriam fecit mirabilium suorum.*

Psalm. 110.

T Antus amor Superis? Homini sol fulget; eidem
 Mens rotat astrigeros officiosa globos.
 Nocte quies, sub luce labor; distincta vicissim
 Tempora deliciis sunt operosa suis.
 Pendula stet, vario tellus pulcherrima cultu;
 Et circumfusas unda ministret opes;
 Pulchra; sed ingenti meliora coronide. Parcè
 Omnipotens picto ludit in orbe manus.
 Me tamèn Æthereum satiat dum nectar, & ipsum
 Delibo, exiguæ frugis in orbe, Deum;
 Hic operum limes; sibimet vis enthea cedat;
 Nil ultrà est, dius quò gradiatur Amor.

XCVIII.

In Sacram Synaxim.

I sacidæ esuriunt. Subitis ruit imbribus æther;
 Divesque omnigeno manna sapore pluit.
 Invideas altis deserta per avia? Patres
 Sat pepulere famem, nil pepulere necem.
 Nunc datur ambrosio melior dulcore, perennem
 Quo valeas vitam vivere, Vita cibus.

In

XCIX.

In Visitatione B. V. MARIAE.

H Ermonios Virgo subiens festina recessus ,
 Montanas carpit Numine plena vias.
 Officium Virgo tanta de Virgine discas;
 Ire monet pietas, & properare pudor.

C.

Idem Argumentum.

F Estinos ducit montana per aspera gressus ,
 Cognatosque beat Virgo beata lares.
 Concepta in Sterili Vox est, in Virgine Verbum;
 Vox hilaris Verbum gestit adesse suum.
 Discite prodigium. Effratam ditaverit alvum ;
 Virginis ore duplex gratia dicat Anum.

C I.

De Sacra Sinaxi.

E St Deus in nobis; fidibus cecinere disertis,
 Esca Deus nobis, accinit una Fides.

In

CII.

In Nativitate S. Ioannis.
Baptistæ.

S Era sub effæto pubescunt germina trunco ;
Et poma exuccus mitia ramus alit.
Segnis ager jàm flore nitet, quo dives Idume
Omnigenas gaudet vincere veris opes.
Plura stupe . Sterilem proles fœcundat Elisam;
Et simul annofo viscere fætât Anus.
Nascere, dive Puer, summi fax nuntia Solis;
Nuntia Vox Verbi, nascere, dive Puer.
Jàm radios aperi, rectos jàm suggere calles,
Phosphorus ante diem , Prodomus ante Deum.

CIII.

De Divo Francisco Paulano.

I Nsanum sine lintre domat, sine renige pontum
Una parat lintrem, remigiumque fides.
Dùm volat explicitis infida per æquora lanis ,
Dùm regit impavidos Sicelis unda pedes;
Nereidum Chorus obstupuit . Mox inguine turget,
Nec valet attritam mergere Scylla rarem.
Altius humanis Calaber caput extulit undis;
An liquidas poterat naufragus ire vias ?

De

C I V.

De Calabro Thaumaturgo,
siuè

De S. Francisco Paulano.

A Terram juvat in pelago stravisse lacernam,
 Et præstat celerem strata lacerna ratem.
 Dùm ruit, & validas fornax vomit ore favillas;
 Intrat, & impavidas obiicit ipse manus.
 Combustum vocat, & mediis salit ignibus agnus:
 E frixo piscis jam natat inter aquas.
 Reddere quòd jussus, soleas excussit Asellus:
 Vix fata dat patulas arbor adulta comas.
 Informes pueri digito cùm pingeret artus,
 Pulcher habet nares, os, oculosque puer.
 Si stringat nummos, calidum premit inde cruorem:
 Evocat, & cineres excitat è tumulo.
 At quis Pauligenæ tot gesta per ardua pergat?
 Nil moror. Ipse vices Omnipotentis habet.

C V.

Cùm ejusdem Sancti Cingulo
præcingeretur.

F Irma diù hostiles riserunt Pergama dextras;
 Præsidium culto è marmore Pallas erat.
 Lanca Palladio me zona potentior armata
 Quo Stygias potero fune ligare manus.

De

CVI.

De S. Francisco Xaverio,
Ejusque in Indias Orientales expeditione.

QUÀ propiora vident orti cunabula Solis:
 QUÀ ferit argutum Memnonis ora jubar,
 Tota Acherontæis involvitur ora tenebris,
 Et litat larvis Ara profana suis.
 Ut nigra Xaveri diffusus in agmina fulgor:
 Extulit, & rutilæ signa tremenda Crucis;
 Luce prostrigatas procùl hinc exterruit umbras,
 Et simul ætherio fulsit ab axe dies.
Victor, id. Cæcis noctem qui pellit Eois,
 Hic novus afferti Sol Orientis erit.

CVII.

De S. Francisca Romana.

QUIS meritù, Francisca, tuù, quis laudibus æquet?
 Spes, ò Romulidùm pulchra, corona, decus.
 Nàm tua siuè poli rapis ad commercia Mentis;
 Scù juvat excessu mentis adire polum;
 Humano egressam de limite cernimus. Ipsam
 Non habet indigenam terra, sed indigetem.

De

CVIII.

De S. Francisci Salesii
Apotheosi.

P Hoebeo virtus fulgore Salesia præstat ;
 Vaticana suos excitet Ara focos.
 Scribe Virum, jàm scribe sacris, Pater optime, fastis;
 Nostra novum discant vota patrocinium .
 Nil ope defuerit, pietas quem Prothea fecit;
 Idem qui populis unus, & omnis erat.

CIX.

It cubitum.

V Olvitur en Cælum: nigris nox incubat alijs
 Et geminos pingunt sidera lapsa polos .
 Pectora, jàm nimium curis labefacta diurnis,
 Alternam repetunt nocte soporis opem.
 Sopor jàm vigiles; miserum tamèn una grabatum
 Insilit, & mecum larva molesta cubat.
 Irrequieta quies. Tuto quis lumina somno
 Tradat, quem lethi tristis imago subit?
 Funereas mihi sandapilas, heu, stramina fingunt:
 Languida dùm claudio lumina, fingo mori.

De

C X.

De Divo Antonio

Cum sacras ejus Reliquias veneretur,
tibiā scilicet, cum
dextro pede integram, & incorruptam;
in arca chrySTALLINA Neapoli asservatas.

QUI Pelusiaca per tesqua cruentus eremi,
Cum styge luctatus sæpè trophæa tulit:
Qui modò Tænarias victor deterruit umbras,
Atque tenebrofi contudit arma Ducis;
Integer in vitrea Antonipes clauditur urna;
Nam decet invictum splendida tumba pedem,
Jam fera terribilis calcavit Tartara; nunc est
Dignus calcatis pergere sideribus,

XCI.

Idem Argumentum.

HOC iniit pede bellatrix certamina virtus,
Cum testis Cœluni, testis eremus erat.
Hic styga confertus delusit: hic ardua victrix:
Hic tulit impavidos tesqua per alta gradus.
Quod tamèn immunem servet chrySTALLUS olympo,
Territa victorem mors timet ipsa pedem.

F

In

C X I I.

In solemnitate Rosarii B. V.
MARIAE.

A Emula florebant æther, mare; at ultima tellus
Risit; & en pompas risu aperire suas.
Cœrula sunt flores, cœli sunt sidera flores.
Certant; Virgineo causaque dicta foro est.
At roseus tandem rapuit suffragia cultus;
Nam Rosa per cunctas fuit odora plagas,
In laudes certamen abit. Vos plaudite; sacras
Efflat, qui MARIAM laudat, ab ore Rosar.

C X I I I.

De Christianæ Classis victoria,
B. V. Rosarii patrocinio,
Contra Turcas relata.

P Rælia miscebant acies; elataque signis
Luna suis, arsit sanguinolenta genas.
Omnia Christi adum turmis funesta. Superbis
Cedere, captivas tendere quisque manus.
Implorata piis Virgo ramèn adfuit armis,
Unica spes victis, unica præsidium.
Tela preces. Mox visa feros infringere Thraces
Fulmina, Virgineis agglomerata Rosis.

Ad

C X I V.

Ad piam Christi, de Cruce pend-
entis, Imaginem.

Christe, meū scelus est, duro quòd robore pendes;
Sors mea, quòd riguo, Christe, cruore mades,
Vivificos aperi lacero de corpore fontes;
Has sitio, dùm cor sordet, & aret, aquas.

C X V.

De oratione, & lectione
spirituali.

Et tuus ad Sponsum sermo, dùm navitèr oras;
Est ad te sponsi, dùm legis, alloquium.

C X V I.

IESV nostro Redemptori.
Oratio matutina.

Redditæ sunt oculis rerum spectacula mœstis,
Ut roseo fulsit mane revecta dies.
At radiis nisi, Christe, tuis mihi fulgeat æther,
Nox mea divisum non habet imperium.

Libri Secundi

B I N I S.

P 2 PRO

P R O G R A M M A

L I B R I I I I.

Angelo suo Tutelari.

A T non te sine Pindicos recessus,
Princeps, Empyrea Minister Aula,
 Visam; fatidica vel antra Cyrrha,
 Qui vita es pariter, viaque rector.
 Per duros, pede cespitante, calles,
 Per vita salebras, per æstuosum
 Aerumnis pelagum regis Clientem,
 Nè mersam rapiat procella puppim.

Quin in Tanaria ducem phalangis,
 Dum nostra furit invidus Corona,
 Dum nostram ferus ardet in ruinam,
 Heres tu lateri, manuque forti
 Me bellare doces, nigraeque frontes
 Umbrarum premis, & rubere cogis;
 Nam tecum malè praeliatur Orcus.
 Nunc & Castalium reclude fontem,
 Nè fax os mihi polluat profana.

Iàm mentem calor entheatus urget,
 Exultant Superis dicare carmen,
 Tutelæque humilis rependo vestra.
 Præcinctam nisi respicias Thaliæ,
 Ardori faveas, benigne Custos.
 Iàm solvo numeros, Lyræque tenæo:
 Nè Cynis tamèn obstrepat supernis,
 Tu nostrum potes erudire Plectrum.

FRAN-

FRANCISCI MARINI

P O E S I S

H I E R O E T H I C A,

S I V B

E P I G R A M M A T U M

S A C R O - M O R A L I U M

Lib. III.

I.

De Anni interitu.

A Nnus obit. Simul ac rigidas Deus ebibit auras
 In stabulo, instabili concidit ille gradu.
 Par cecidisse fuit. Brevibus quod subiacet annis
 Vita, brevem meruit Annus obire necem.
 Est tamen & funus Vitæ ad Cunabula foenuss
 Sic vixisse parum, ni periisset, erat.
 Quod melius fatum? Morienti contigit Anno
 Lucis ad usuram substituisse Deum.

F 3 De

I I.

De Sanctissima
MONOTRIADE.

Tergeminam vibrat Majestas onthea lucem;
 Ceu triplici simplex fulgurat igne jubar.
 Cū **TRES** dinumero; numerus non destruit **UNUM**;
 Inque sua constat simplicitate Deus.
 Lucis origo suæ, species diffusa per omnes,
 Totus ubique manet; sed sine parte manet.
 In se cuncta videns, oculis non indiget ullis;
 Ipse sibi speculum, lumen & ipse sibi est.
 Res movet immotus; distinguit tempora rebus;
 Nec tamen auxilio temporis ulla trahit.
 Numen adest, & nomen abest. Sine limite, rerum
 Limes, & æternum par sibi principium.
 Mens eadē, qua cuncta vigent, qua cuncta movetur;
 Terra stat, unda fluit, Sol micat, astra rotant.
 O' cunctis **UNUM** non mensurabile seclis!
 O' Cœli spatiis vastior alma **TRIAS**!
 Hæste iter, Uranie. Excelsam vis tangere metam;
 Unus Amor pennas erigat, una Fides.

In

I I J.

In castissimum S. Iosephi cum
Beatiss. Virgine coniugium.

A Urea festivas accendant sidera tædas;
 Aethereo properet culmine lapsus Hymen,
 Atque ubi Jesseo, vegetat de stipite germen,
 Lambiat arcanas aura beata faces.
 Jàm venit in thalamum casto socianda marito
 Virgo, Divinus quam sibi spondet Amor;
 Jàm simul innocuæ coeunt in fœdera flammæ,
 Damnaque securus non timet ulla pudor.
 Arida, quæ didicit dextra florere senili,
 Virgineum doceat pronuba virga torum.

I V.

S. IOANNI BAPTISTAE,
In desertum abeunti.

Q Vid sylvæ rapiunt? Teneræ cur matris (ab ulnis
 Aufugiens, patrium deseris erro larem?
 Indociles per dura feras, per inhospita gressus?
 Per loca, montivagis vix adeunda feris?
 Ah redeas. Mater vitreum Jordanis ad amnem
 Plorat, & ingentes fletibus auget aquas.
 Nate redi, vocitat, solamen dulce senectæ,
 Seraque nè rapias gaudia: nate redi.
 Sic ea. Non revocet? Deserta per avia pergit
 Ire Puer, scit quâ tutior ire pudor.

F 4 In

V.

De Carolo V. Imperatore
Austriaco.

S Ceptra dedit sudata labor, diademata virtus;
 Et nisi demeritis, displicuere comis.
 Cæsareos longè quæ dissita terra triumphos
 Nescit, & Herculeis gesta notanda notis?
 Conjunxit geminum frænis communibus Orbem;
 Nec satis edomitis Rhenus, & Ister aquis.
 Ad sua captivos dùm cogit jura Dinastas:
 Dùm propè Marmaritos fulminat ense lares;
 Barbara Lamechis audacia concidit armis:
 Palluit Odrysiis territa Luna jugis.
 Deniquè fortunam, cœlo tamèn auspice, vicit:
 Infraçisquè auxit parva trophæa rotis.
 Magnanimi Austriaci robur! Tot regna, tor Orbes
 Nil peperisse quidèm, ni renuisset, erat.

In

V I.

**In Principis Hispaniarum diem
Natalem.**

F Effus anhelabat gemini sub pondere mundi
 Bericus, ingenti mole gravatus, Atlas.
 Augustos congesta humeros jam regna fatigant;
 Jamque fatigati nutat Atlantis onus.
 Vicit Amor fatum blanditus. Nascitur ergo
 Qui ferat Herculeo robore natus opem:
 Qui Thressæ victor perfringat cornua Lunæ:
 Quique graves abigat, victo Aquilone, minas.
 Martius in cunis Genius jam præmicat. Hostes
 Nî domet; at pulchro vinciat ore Puer,

V I I.

**De eodem, idest
De CAROLO II. Catholico Hispaniarum Rege.**

S Idereas sine nube rotat, sine fulmine lucet:
 Regius hac animos indole subdit amor.
 Fulgurat; augustæ sed fulgur amabile frontis;
 Et quatit hinc hostes mistus amore metus.
 Tanta nec extollunt Soli fastigia Regem.
 Ornat sceptrâ manus, non sua Sceptrâ manum,
 Gemmea jam decorent alios diademata Reges;
 Rex meus ipse sui est magnus Honoris honor.

F 5 In

V I I I.

In Nuptias
CAROLI II. REGIS
CATHOLICI,
 Inclyti Hispaniarum Monarchæ,
 Et Serenissimæ
ALOYSIÆ DE BORBONA,
 Ducis Aurelianensis Filiæ.

Gallicus auditur, fama referente, tumultus,
 Regnâ quòd insidiis expoliaret Amor.
 Undique mox acies armis concurrere; ut olim
 Egerat Argolicas rapta Lacæna manus.
 Nil mea, subridens, nil sunt opus arma; Dioni
 Cedite, Mars inquit; cedere cogit Hymen.
 En patrias auget formosa ALOYSIA laurus,
 Dùm rapit Hesperium Regia forma thronum,
 Regalem jam Sponsa torum pulcherrima complet;
 Jam beat Hesperium magna propago Jovem.
 Gaudia festinant: Venus innuit: arma quiescunt,
 Claude coronatas, pronuba Juno, fores.

De

I X.

De S. Maria Magdalena,
Vt cognovit, &c.

Sæpius instruxit croceos in retia crines:
 Sæpius in Cyprias lumina pulchra faces.
 Cordaque duplicibus millena subegerat armis
 Magdalis; hæc oculis caperat, illa comis.
 His tumidæ prædis aperit lux intima sordes,
 Quæ malè consultis delituere vitris.
 Cognovit, simul & speculi mendacia punct,
 Fragmina cum toto dissiluisse solo.
 Mox rapit è niveo gemmata monilia collo,
 Et fracta, Assyrias pixide, fudit opes.
 Blandaque probrosæ cum triverit arma Diones,
 Ingemit, in lacrymas mox abitura suas.
 Quàm valet insidiis mulier! Sic Magdala capis,
 Et lacrymata homines, & lacrymata Deum.

X.

De Christi Domini Incarnatione, & Nativitate.

S Tringit hypostatico divina, humanaque nexu,
 Caltaque fecundus viscera ditat Amor.
 Nascitur, & fragili VERBUM balbutit amictu;]
 Solvere nam carnis vincula carne placet.
 Jam fovet amplexu Natum sua nata Parentem,
 Freta Deo Virgo fœta Parente parens,
 Fœna torum sternunt, humilesque mapalia Cunas,
 Cui mœcat æterno structa adamante domus.
 Et qui sidereas accendit in æthere flammæ,
 Frigore Sol ustus membra tenella tremit.
 Tantarum Natura stupet nil conscia rerum,
 Scilicet ipse suum vicerat author opus.

X I.

In SS. Infantulos Innocentes.

Vix oculis haurire diem didicere tenellis,
 Cum docuit rigidam stricta machæra necem;
 Sorte tamèn fausta è cunis rapiuntur in urnam;
 Vivere tunc docti, cum didicere mori.
 In fidei testem, non os habuere disertum;
 Sanguinis at fusi floruit eloquium.
 Mors aliis vocem rumpat festina puellis;
 Discunt hi melius Mortis ab ore loqui.

In

XII.

In Iudam Iscariotam.

HEm ! quis bella movet ? Quis cogit in arma co-
 Et stygia livor construit arte dolos ? (horses?
 An verear ? Di&is JESUM compellat amicis,
 Et sua dar Judas oscula. Quid verear ?
 Vincla sed iniiciunt, manibus trahiturq; revinctis,
 Ceu ravidis agnus præda voranda lupis.
 Impie, sic Dominum scelerata per oscula prodis ?
 I, fidas ! Sua per symbola fallit Amor.
 Ut mel apes libent, dant oscula floribus, Aspis
 Proditor è Cœli flore venena bibit.

XIII.

In Eundem.
 Suspensus crepuit medius.

Quam benè, dū medius crepuit, sua viscera fudit.
 Quippè Deum tradens, viscera non habuit.

In

XIV.

In Sacrilegum, qui alapam Christo Domino impegit.

ET Cœlum patitur? Sceleratam plectite dextram,
Fulmina; sed minor hæc crimine pœna foret.
In Christi faciem colapho sœvire! quid ultra est?
Quas sceleri pœnas imprecer ergo pares?
Sylphium, seu volvat onus, seu Ixionis axem,
Seu Titii assiduo vulnere pascat avem;
Pœna levis. Gemuere nefas, vel sidera. Christus
Vix dolet, impaeto fortior ipse probro.
Mala rubet. Feriens ita culta rosaria, cogit
Sæpè verecundas reddere cæsa rosas,

XV.

Ad Longinum.

Impie, tunc novis lacerum configere plagis
Gestis? & cæco tunc mucrone feris?
At quota pars fueris tantæ superaddita cædi?
Qui tua tam diram suppleat ira necem?
Tu ne? Sed o felix! Pensatur lumine vulnus;
Si datur amissum posse videre diem.
Jàm ferias. Amat extinctus tua vulnera Christus;
Aptior ut possis, Cæce, ferire, vides.

S. MA-

XVI.

S. MARIÆ MAGDALENÆ,
Ad Christi tumulum
opploranti.

Quid miseros vexat tam prodigus imber ocellos?
Vincere quid lacrymis marmor inane studes?
Quid calidis auras singultibus ægra laceffis?
Quem gemis, extincta morte, revixit Amor.
Iam revoces animam: fuso iam parce dolori;
Perpetuis doleant luctibus Eumenides.
Sed liquidum juvat ex oculis cor fundere; dulces
Cum bibat à lacrymis Magdala delicias.

XVII.

De Eadem.

Æ Quora navis arat; remos dolor intimus armat:
Anchora Spem laxat carbasa tutâ Fides.
Ingeminata leves animant suspiria Cærorum
Sedulus in puppi navita fudit Amor.
Navigat, & portum felici Magdala-cursa
Mox tonet, in lacrymis velificata suis.

De

XVIII.

DE S. IOSEPH.
Cùm lethalitèr ægrotaret.

E Xtremis æger Josephus anhelat in horis,
 Certaue jam vitæ signa cadentis habet.
 Hinc Puer, hinc Genitrix teneros per lumina fôtes
 Ducunt; ille patri * condolet, ista viro.
 Cur avidas inferre manus mors audeat? Ægro
 Vita MARIA Seni, vitæque JESUS erat.
 Fas demùm stabili sua jura rependere fato:
 Stare sed elogio verba suprema jubet.
 Hæredem moriens ex asse relinquit JESUM.
 Quid tamèn è tanto possidet asse? Crucem.

XIX.

DE S. IOSEPH.
Idem Argumentum.

E Moritur Joseph; morienti scribitur hæres
 JESUS, ur à tumulo posthumus iret amor.
 Res habeas, fili, tua sint licèt omnia, nostras;
 Quicquid erit, nostri pignus amoris erit.
 Sic fatus, totum largitur prodigus assem.
 Is capit, & clavos, ligna, tudemque capit.

In

* Nutritio scilicet, ut apud D. Hier, lib. 5. Com, c. 2. Mat.

XX.

In recentis Cometæ apparitionem.

DI melius. Monstris terret radiantibus æther,
Et longas ardent astra soluta comas.
Accendunt radiis iram, portenta minantur;
Sed magnis loquitur lingua nefasta viris.
Jàm trepident alii; casum speculentur, & oitum;
Quem tristi feriat cuspide Stella polum;
Nil mihi cor salit, & lævo nil omine frangor,
Si sceptro vacuum fata dedere manum.
Dùm ludo clausis cœlestia spectra fenestris,
Inde mihi risus, Regibus unde metus.

XXI.

De eodem Phænomeno.

Fulgore alliciunt; mæsto tamèn omine terrens
Visa recens italo fulgida monstra polo.
Purpureos horrere Viros, & in orbe Tyrannos
Monstra jubent; alios ponere corde metum.
Nec me sollicitant. Facilis de munere Phœbi,
Vim fati nostræ non pariuntur opes.
Sic mea securus componit lumina somnus;
Sic mihi fortunæ mitior improbitas.

De

XXII.

De B. Stanislao Kostka.
E Societate IESV.

Æ Mula de Puero contendunt Numina; tandèm
Ad justas fertur lis dirimenda manus.
Ingenium Pallas, formam Venus alma venustam.
Vendicat; at cujus nobile pignus erit?
Palladis ingenium, Veneris sit forma; pudicum
Sed Puerum JESUS astringit esse suum.

XXIII.

Cùm sacram speluncam, ad Montis
Gargani radices, in Appulia visce-
ret, Apparitione S. Michaelis Ar-
changelì admirandam.

Stat Gargana Specus, nitidi non indiga Solis,
Dùm nitet æthereis pervia facta Choris.
Æpiùs huc Michael celeres deflectere pennas,
Jàm solet; hic radios explicuisse suos.
Intra placent Superis, Superũ hanc pulchrior Ales
Abdita, posthàbitis, excolit antra, polis.
O Specus! ò populis meritò visenda remoris!
Cor pendere meum pendula saxa docent.
Huc mecum propera, Cyrrhæque oblita recessus,
Dulcius hinc discas deproperare melos:
Angelicis socianda lyris vin carmina solvas?
Hic juvat, hic numeros, Musa, ligare tuos.

De

XXIV.

De S. Francisco Borgia.

I Nnumeri lacerant Augustæ tempora vermes ;
 Et formæ ingentes depopulantur opes.
 Amisere putres aurata volumina crines,
 Sidera frons, vivas utraque mala rosas.
 Aspicit; at lacrymis urget vix Borgia luces
 Creditur effusas detinuisse stupor.
 Obstupuit subitas cinefacta per ora ruinas ;
 Cunctaque crudeli mortis adempta manu.
 Ex animo fastus mox cogit abire superbos.
 Erudiit genium cognita larva suum.

XXV.

De eodem Argumento.

H Ecceine adoratæ radiantia sidera frontis ?
 Hæcine, formosæ florida pompa genæ ?
 Tàm citus è gemino decessit lumine fulgor ?
 Tàm brevis augustum dissipat hora decus ?
 Ingenui hos habui cineres idolorum amoris !
 Hunc humili decuit poplite adire thronum ?
 Sat nugis; fatis est. Humanæ ludicra scenæ
 Jàm novi. Est oculis larva reclusa meis,
 Ite, animi dolor, & fatis ludibria, fastus;
 Falle dehinc alios, Aula superba, vale.
 Discite. Si doctas aperit Libitina cathedras,
 Borgia doctorem putre cadaver habet,

In

XXVI.

In Christi Domini Natali die.

N Ascitur ecce Deus. Ne testa per aurea quæras;
 Auratæ capiunt monstra superba domus.
 Jam Puero structis inter Præsepia cunis,
 Excipiant tenerum stramina dura latus.
 Dura? Decussatos habeant eum stramina culmos;
 Molle cubat, posita stant ubi mille Cruces.

XXVII.

Idem Argumentum.

A Urea lux oritur media sub nocte: flescunt
 Omnia; sed fari noxque, diesque potis.
 Pandit in auditum Verbum nox alta Diei;
 Et verbum nocti fatur amica dies.
 Nec latet eloquium; gemina dum luce loquuntur
 Fax nocturna diem, faxque diurna Deum.

De

XXVIII.

De S. Ioanne Baptista.
Apertum est illicò os Zachariæ.

Quem dedit Elisabe sterili de viscere Natum,
Præstitit ante virum,quàm foret ipse Puer,
Præluxere quidè̃m tantis miracula cunis;
Nec dubium magni nominis omen erat,
Zacharias fatur; quidni? Vox editur, ergò
Solvere muta priùs debuit ora patris.

XXIX.

ECCE HOMO.

In numeris qui meta flagris, qui præda dolori,
Sanguineo crebrum purpurat imbre solum.
Nosce dehinc hominè̃m; formã licèt auferat omne
Sævitia; ac toto langueat ore decus.
Cùm tamèn inflexo deludat pectore plagas,
Si nequeas hominè̃m noscere, nosce Deum.

In

XXX.

In Christi Domini die Natali.

V Agit Amor. Nostrum poscit vagitus amorem;
 Oscula Divinus nostra puellus amat.
 Quis neget amplexus, roseis & basia labris?
 Centuplices animæ, basia, delicias?
 Ut nitidis Titana comis, cervice pruinas
 Vincit! Puniceas utraque mala rosas!
 Ut radiant, licet à liquidis humentia gemmis,
 Lumina! Et ut lacrymis roscidus ardet Amor!
 Vitales nisi concipiat quis viscere flammæ;
 Vel glacies riger in pectore, vel cor abest.

XXXI.

In Christi Domini die Natali.

E N vita, en lacrymæ. Humanas vix halitat auras,
 Et bibit à lacrymis prima alimenta suis.
 Quis dolor æthereos liquidus conturbat ocellos?
 Nostra quid in vitæ limine Viragemit?
 Ubra det Virgo roseis admota labellis:
 Nænia virgineo sit recitata sinu;
 At gemitu nil parcit Amor, nil parcit Amor;
 Mæror; & irriguis diffluit unda genis.
 Quæ Puerum valeant lenire crepundia? Dextræ
 Da clavos, ensem, spinea ferta, Crucem.

In

XXXII.

In Sacras Principis Apostolorum
reliquias, in vase chrystal-
lino asservatas.

F Regerat impavidum verbo muliercula Petrum,
Fractumque ire graves impulit inficias.
Ter Christum negat inconstans; ter utrumq, reversus
Damnat in assiduos lumen abire lacus.
Sic dolet, & lacrymis sic lumina vexat amaris,
Ut potis irriguas unda cavare genas.
Chrystallus condit. Rigidis su nata pruinis;
Hanc reor è lacrymis diriguisse suis.

XXXIII.

De Divo eodem.

Christiadam stupeant ingentia facta per Orbem ?
Quanta Petri virtus, id meminisse sat est.
Ægrotos relevat: solam det corporis umbram ,
Sola repellendis sufficit umbra malis.
Ergo Petrum videas platea properare frequenti;
Et Petri visa est passibus ire salus.
Prodigium ! Fugisse dies jubet umbra citatos :
Hæc tamèn ipsa citos detinet umbra dies.

Epi-

XXXIV.

Epitaphiū vivo homini positum.

ET vivo, & morior. Primas vix halitat auras,
 Et moribunda suum vita cadaver alit.
 Quæ vivo momenta, meæ sunt pabula mortis;
 Communesque vorant vitæque, morsque dies.
 Cum societ meâ vita necem, fas cædere carmen:
 Mortuus hic vivo, vivus & hic morior.

XXXV.

Vivi hominis Epitaphium.

NEC vivum dicas, vitæ nec munere functum:
 Hic perago, vitæ tramite, mortis iter.

XXXVI.

In Epicurum.

EX atomis cuncta afferuit compacta minutiss.
 Forma sed est Sophiæ visa minuta suæ.
 Nil tamèn est levius, nil pinguius est Epicuro;
 Vanus mente, satur ventre, beatus erat.

In

X X X V I I.

In mutuum Viri, atque uxoris in
peregrinatione pietatem.

V Ir peregrè it, mulierq; Virum comitatur euntē;
Læsa sed ille dolet lumina, & ista pedes.
Consuluit pietas, premerent cùm fata labores;
Præsentemq; ferunt altera, & alter opem.
Dùm Vir cæcutit; mulier dùm claudicat, ipsam,
Quod superest, humeris sustulit ille suis.
Sic claudæ vxori, sic lippo oculata marito
Commodat hæc oculos, commodat ille pedes.

X X X V I I I.

Viri, atq; vxoris Epitaphium.

P Ar simul, & dispar. Socii post iurgia lecti,
Hic tandem rixas composuere suas.

X X X I X.

Ducendæ uxoris modus.

S Unt oculi formæ testes; at fama per aures
Discitur. Uxorem qui capit aure, sapit.

G

Ami-

X X X X.

Amicum à nuptiis deterret.

D At propè Thisiphonem deformi fœmina vultus;
 Zelotipum torquet, si speciosa, virum,
 Ponere jam nollet fastus sine dote superbos:
 Et libertatem dos opulenta rapit.
 Difficilem quamcumque feras. Licet aurea compes
 Ornet; at implicitos cur patiare pedes?
 Affinis tumulo thalamus. Cùm fulserit Hymen,
 Funereas discas emicuisse faces.

X X X X I.

In Marcum.

D Isplu it dives, placuit sine dote Lycoris,
 Uxori non vis nubere, Marce; sapis.

X X X X I I.

Elcemofyna.

N E rapiant fures, ubi tutius abditur aurum?
 Si sapis, in lacero pauperis abde sinu.

De

XXXIII.

De Divo Thoma Aquinate.

EXarat, & radios calamo diffundit Aquinas:
Unde novum toto parturit orbe diem.
Occaso tamèn immunis tenebrosa coerces
Agmina, sublimi lux geminata polo.
Quàm benè consultum Phœbo! Sine luce curules
Negligit, in Thomæ pectore fulgidior.

XXXIV.

De Divo Thoma Aquinate.

LVna vale; Superum simulæstra valete per orbem.
Nil juvat æthereas pervolitare plagas.
Altera captivum tenet hic Ecliptica Solem,
Qua potis immunem nocte referre diem.
Ipse dehinc astris majus concedet opacis
Lumen; nam Thomæ à lumine majus habet.

XXXV.

ECCE HOMO.

EN tibi, fidereos ornat qui luce pyropos:
Tàm lacero dium noscis in ore decus?
Si nequeas, omnem rapiant cùm vulnera formam,
Noscere, barbariem nosce, popelle, tuam.

G 2 In

XXXXVI.

Invidia.

EXedit en macies, omnes dominata per artus;
 Ac transversa mover lumina terribilis.
 Contrahit os nubem, quòd contrahit ille nitorem;
 Lætaque tristitiam fors aliena parit.
 Quòd jaculis petat alta suis, quòd florida carpat;
 Hinc sua decussum dextra papaver habet.
 Nec patitur, dùm pulchra studet maculare veneno,
 Solis inoffensas irradiare faces.
 Supplicium tamèn ipsa sibi, sua viscera torquet:
 Hoc equidèm nihil est æquius Invidia.

XXXXVII.

In Detractorem.

Insulsi, fateor, mea sunt epigrammata lusus;
 Ex Helicone leves colligo quisquillas,
 Præveni sannas; nasum nè porrige. Nugas
 Carpere nè possis, Zoile, carpo meas.

De

X X X X VIII.

Amicum à nuptijs deterret.

Connubium celebras? mærendū. Porrige demens
 Quod non excuties, colla premenda iugo.
 Quis cupiat sua fata veges? sua vincla solutus?
 Et tamèn infelix hæc tibi damna paras?
 Stulte, para inferias; libertas occidit; urge
 Inferias; cùm sint *Veser*, & *Orcus* idem.

XXXXIX.

Cranium.

Effossa, & retrò fugientia lumina cernis,
 Et sine flore meas, non sine verme genas.
 Cernis, & exhorres ambesa per ossa ruinas.
 Quod reliquum, cinis est algidus, umbra, nihil.
 Qui fuerim, mittas; qui sim, perpendere cures.
 Qualis eris vin tu discere? talis eris.

L.

De cruenta Christi Domini ad
Columnam tortura.

Cæditur innumeris duro sub marmore, flagris,
 Miteque multiplici vulnere corpus arant.
 Undique dissectus geminato verbere venas,
 Purpureo arentem flumine spargit humum.
 Spargitur ardentes magis ebibit ira favillas;
 Sic elephas, viso fortè cruore, furit.
 Interea Christus, quando iæcibus aggemit æther,
 Ipse sua patiens cæde trophæa notat.
 Duplex Herculeum metata columna laborem;
 Plus tamèn hac *ultrà* cadere cogit Amor.

L I.

Certamen triplex,

Tres ardent fortes unà conflagere; inermis
 Christus; falcipotens Mors, pharetratus Amor.
 Tentant arma pares; Amor hinc, Mors inde; sed ipsū
 Authorem feriunt tela retorta suum.
 Vulnere jam geminât. Sua Mortè vulnera prostrât
 Christus ac æternum non obiturus, obit.
 Sic ubi pugnatum, cui nam victoria cedat?
 Utraque palma, Deus, victor utroque tua est.

Dei-

L I L

Deiparæ puritati obsequium pa-
ritèr exhibent Lilia, Rosæq;

F Lorenti obsequio Marix placitura Patronæ,
Certant purpureis lilia cana rosis.
Vernat, & argentum flos explicat alter odorum:
Ridet, & auricomas explicat alter opes.
Utraque Virginei specimen benè visa pudoris,
VIRGO, patrociniis utraque digna tuis.
O' tua præsidium mihi comparet aura beatum;
Aurea tutelæ colligat umbra tux.
Corda, vel in fragiles florum revirentia gemmas,
Tota velim fieri lilia, tota rosas.

L I I I.

De B. V. in Cœlum assumpta.

Virtutum stipata choris, ornata triumphis,
En petit æthereum sponsa petita torum.
Sidercos dùm findit agros, cælestia circum
Agmina mille volant; carmina mille canunt,
Progreditur nebulis evecta curulibus; atqui
Umbras vel nebulæ dediticere suas.
Provehitur sursum, quæ traxerat una deorsum
VIRGO Deum. Tantas pendit uterque vices.
Quàm benè Virginea Solem quæ protulit alvo,
Emicat è tumulo, promicat è thalamo.

G 4 B. MA-

L I V.

B. M A R I A E V. in Cœlum
assumptæ.

QVâ spatium patet ad Superos: quâ pulchrius æther
Fulget, & æternæ lucis abyssus hiat.

Cælestis rapitur VIRGO; dominamque verentur
Sidera, sub gressu fulgidiora suo.

Dotalem, Regina potens, i, posside olympum:
Cœlicolum discant jam tua Sceptra Chori.

Deliciis formosa tuis cælestia comple
Gaudia, & attonitos lumine sparge polos.

Nos at odora piis sequimur vestigia votis,
Nec piget obsequio cordis obire viam.)

Spes fovet interea, nostris solatia rebus

Affore, cum vestram quisque precamur opem.

Jam genus es nostrum; generis licet inclyta nostri
Gloria. Terra suum, datque, capitque decus.

De

L V.

De S. Laurentio.

I Mpia suppositis candet cratieula prunis,
Supplicium juveni, ni magè delictum.
Sternitur, & sæva exquirens tormenta minister,
Efferus ambustum versat utrumque latus.
Jàm flammis studet impletas, jàm viscera flammæ
Irritant, pœnis tota liquata suis.
At segnes Martyr cruciatus increpat, urget,
Qui putat in roseo penè cubare toro.
Nil mirum. Divas pascebat corde favillas:
Quique foris ussit, roscidus ignis erat.

L V I.

Idem Argumentum.

A Estimat en teneros Laurens incendia flores,
Nec pavet affatas rene parare dapes.
Versa, clamat enim, pœnis saturata tyrannis,
Versa, ede, suppliciis non satur ipse meis.
Strenua non ullo virtus ardore fatiscit.
Ignis amor. Valido major ab igne vigor.
Et velut obrizum fornax examinat aurum,
Explorat fortem torrida lamina Virum.
Argenti laurus surgunt in valle comantes:
Hæc tamèn ardenti Laurus in igne viret.

C 5

In

L V I I.

In mortem PHILIPPI QVAR-
TI, Regis Catholici.

Quod sua per geminū spargat diademata mūdum,
 Et stabiles cæli margine claudat opes;
 Sol quod ubique suas regnanti flectat habenas:
 Quod Regum, Quartus nomine, primus eat:
 Quod fato cerneret: quod soli denique fulmen
 Cum Jove divisum, Regia vester Avis;
 Sævit in augustum tristic Libitina Philippum,
 Infregitque truci Sceptra verenda manu.
 Credidit extinctum; sed vano credidit ausu:
 Sospes ab extremo posthuma fama rogo est.
 Nec satis, Imperium cum celso æquarit Olympo,
 Rider ab Empyreis infima regna plagis.

In

LVIII.

In mortem Philippi Quarti,
Regis Catholici.

Qui gemitus? Quæ pœpæ? gravis quæ causa doloris?
Funereas urit vel cui pegma faces?
Heu mihi, mesta suum deplorat Iberia Regem;
Sublatum duplex orbis Atlanta gemit.
Ergo Philippus obit. Tot sceptræ, tot arma, tot arcus.
Cuncta sepulchrali marmore fracta jacent.
Hispano nec Parca Iovi nequissima parcit,
Qui Regum fuerat. & decus, & genius?
Scilicet hoc Regis fatum, quod pauperis. Aequè
Omnes angusto colligit urna sinu.

LIX.

Idem Argumentum.

Luctatus cecidit dura cum Morte Philippus;
Lubrica nam vitæ destituere pedem,
Ingentem duplici doluerunt orbe ruinas
Atque suis gemitibus fluctibus Oceanus.
Pœnituit Lachesim stamen rupisse trahendum,
Et jam præcipitem ruperat ipsa Colum.
Ast initam Regi defuit gloria luctam;
Nam felix cecidit, qui petit inde Polum.

G 6 De

L X.

De nivibus Exquilinis, sivè de
S. Maria ad Nives.

Insolitis albet tellus onerata pruinis,
 Et stupet ardenti fidere deciduas.
 Dùm pluvix exultant cano sub colle nivales,
 Quæ Sole interit, germinat herba solo.
 Hæc Virgo portenta jubet. Nive purior ipsa
 Devocat æstivas ad sua templa nives.
 Disce dehinc. Animum si quando Cupido perurit,
 Impuras niveo vince pudore faces.

L X I.

Idem Argumentum.

Dum furit ardenti nimium super astra latratu,
 Et vegetas agri Sirius urit opes;
 Nix pluit, & longa Exquilias aspergine vestita
 Nix pluit, & miro consecrat orbe solum.
 Hic operosa struunt MARIÆ delubra. Quid istuc?
 Cor ubi sit niveum, vult sibi Virgo domum,

In

LXII.

In obitum
D. ALOYSII DE
S. SEVERINO
Principis Bisiniani.

Heroes inter magnum, si buccinet ingens
Fama, minus merito texuit eulogium.
Laus fit ab ingenio potior, Decus adice avitam,
Detraxisse magis, quam tribuisse foret.
Maximus Heroum, (titulos & deme superbos)
Maxima dos animi cui fuis, ille fuit.
Censor erat morum. Præstasset jure Catonem,
Ni lenis rigidum præstet Aloysius.
Intèriit: sed semper erit, qui damna caduci
Corporis æterna pendere laude valet.

Epi-

LXIII.

Epitaphium nobilissimi Pueri
MATTHÆI IOSEPHI
DE S. SEVERINO,
CAROLI junioris,
Principis Bisiniani, Primogeniti.

E Gregii hic Pueri cineres. Quem Gloria magnum
Scripserat heredem, mors inopina rapit.
Unica spes fuerat; nunc unica pœna Parentum;
Unus amor, tandem est unus utrifque dolor.
Flos erat; ast avido decerptus pollice fati,
Aruit ante diem, sed vigeat ante Deum.
Serta quod emeruit veterum majora corollis.
Aurêa de radiis astra dedere suis.

In

LXIV.

In mortem præmaturam
D. DOMINICI SPINELLI,
 Ex Principibus Cariati.
 Cum allusione ad Stellas paterno
 Stemmata gentilitias.

H Eù facti asperitas ! Florenti pulchriùs ævo.
 Et dùm vix quartam mensus olympiadem,
SPINELLVS rapitur. Vitz quis fidat Aprili?
 Decussam luget Spina superba Rosam.
 Gloriam cum fixit virtutis calcar, Avitos
 Conatu excessit nobiliore gradus ;
 Primis occiduum radiis sua Sidera Solem,
 At sine luce vident, & sine luce gemunt.
 Prò dolor ! heù fatum ! Martis tamèn æmula virtus
 Par fundat radios stellificata pares.

AD

LXV.

AD D. CAROLVM ANTO-
NIVM SPINELLVM,
Principem Cariati,
Cùm ejusdem germani fratris
obitum insolabilitèr
mæreret.

CORNÈ gemis raptum, an fratre? Sed utrūq; doloris
Viti geminat: siquidè cor tibi frater erat.
Cor igitur lacrymis deerit, cum fratre sepultum;
sed magè corde doles, dùm sine corde doles.
Mutuo Amyclæos vicistis amore gemellos;
At vètuere tamèn mutua fata pares.
Quin voluere satis, si mortis acinacis illum,
Te dolor, & multo sævior, interimat.
Parce animæ. Licèt is, fama jam sospite, vivat;
In vestro melius pectore sospes erit.

Chri-

LXVI.

Christo Domino, ad Columnam
immanitèr alligato.

H Eù quàm dura tenet Lacerum te, Christe, Colu-
Viscere-cùm renuat dissiluisse suo. (na/
Dura cohors, in te duris vasa flagellis;
Dura quòd hæc toleres, durior ipse manes,
Talia qui spectat, lacrymis nec rorat obortis,
Quamlibet ipse potis vincere duritiem.

LXVII.

In Spineam Christi Coronam.

M Olles veris opes, ridentes cedit flores,
Cedit odoratas respuo delicias.
Sic juvat. Ætherium Regem cùm dira coronet
Spina, minùs cordi florea sarta placent.
Sentes alliciunt. Sin fas decus addere florum,
Sit mea Sanguineis texta corona rosis.

Pec-

LXVIII.

Peccatum.

Est Erebi proles, Ereboque nocentior ipso,
 Subdola, crudelis, lurida, terribilis.
 Sæpè suas audax intorquet in astra sagittas,
 Et septingemina fronte superbit atrox.
 Sæpè sua fuscatur nitidas caligine formas.
 Æthereum prohibens umbra maligna jubat.
 Corda dolis capiat, monstrique invisa tyrannis
 Exigiale tenet mensis in arce thronum.
 Par morti imperium. Dico quos mancipat Orco,
 Hos mediastini conditione premit.
 Pauperies animæ, vulnus lethale, venenum.
 Ultima sed clades eripuisse Deum.

LXIX.

Idem Argumentum.

Quidquid ubique boni depravat, destruit, aufert:
 Quidquid ubique mali est ingerit, auget, alit.

LXX.

Idem.

Mentem, cor, animam fuscatur, ferit, undique vastat:
 Densa, citata, gravis, umbra, sagitta, lues.

In-

LXXI.

Instans.

Vivimus incertum, si certum vivimus instans.
Alpha id venturi est, Omega præteriti,

LXXII.

Scipionis Nasicæ dictum.

Diruta Carthago est, omnesque subegimus hostes,
Nunc malè victores ocia parva domant.

LXXIII.

Amor ex auro.

Proicædis, purum, iaculis, en induit aurum:
Fortius haud unquam pectora cogit Amor.

LXXIV.

Idem.

Aureus en Amor. A pulchro discedite monstro.
Hac fortassè animos subdolus arte capit.

Ne-

LXXV.

Neronis mors.

Carnifici invidit. Tanta nè cæde triumphet,
Carnificis meritas occupat ipse manus.

LXXVI.

Ad Crucifixi pedes provolutus.

Membra decussato suspendis livida trunco,
Totus & irriguo sanguinis imbre fluis.
Tàm crudele nefas nil quale, vel unde requiramus
Hic reus, hic cædis perfidus author adest.
Ipse meis, fateor, cõfixi vulnera telis;
Barbarus ipse Crucis sum faber, ipse necis.
At lacrymæ offensum poterunt si flectere Numen;
Si dolor, & fassum crimina sponte juyat;
Da suplici veniam. Clementia molliat iram,
Quam scelus extimulat, suppliciiquæ loco est.
Sin tibi de noxis meritam stat sumere pœnam,
Corda mihi clavis fige præterva tuis.

De

LXXVIII.

De Divo Thoma Aquinate.

Suspensum retinet niveo de pectore Solem.
 Et colit agnatas ignea pompa nives.
 Quid portenta notant? Opifex conciunniùs unum
 Ornat, & illustri lemmate pingit opus?
 At Mariæ inscriptam cupido vorat ore papyrum
 Jàm puer; & radios ingerit illa suos.
 Virgineum quidni referant sua viscera Solem?
 Virgineus Thomæ viscera candor alit.

LXXVIII.

In Divum Antonium de Padua,
 Vlysisiponensem

Si queris miracula, &c.

Aurea prodigiis aperitur scæna. Stuporem
 Vinciat; & Superùm plausibus astra sonent.
 Fac pinus gemat æquoreis agitata procellis;
 sospitat emersam mota procella ratem.
 Ærumnas cessisse jubet: cessere nocentes:
 Sævior affectis nescit obesse lues.
 Vincula seù mortis, vinctum seù detinet hostis;
 Corripit hic vitam, corripit ille viam.
 Afflictis nec rebus opem, nec denegat ægris:
 Perdita res, tenebris eruta, facta redit.
 Errorum fugit umbra: Erebi non decipit astus.
 Lyliadum potis hæc mira patrare decus.
 Si majora tamèn *queris miracula*, fient;
 Si majora sciat firma rogare Fides.

De

LXXIX.

De eodem Divo , cujus lingua
adhuc incorrupta fervatur.

Horrída Lysíades cùm sterneret agmina Ditis,
Tartareasque acrí luderet ore minas;
Lingua enses dederat, lingua arcus, lingua sagittas,
Terrificis animam lingua diserta tubis.
At septingemini dejecta superbia monstri
Sensit, ut ætherei fulminis instar erat.
Hinc lethi est expers, intactaque vivit in urna;
Mors timet iniecta fulmen adire manu.

LXXX.

De S. NICOLAO.

Quid referam nectar, Calabra quod rûpitur orno,
Sivè quod æthereis rorat ab usque plagis?
Dulcius argenti sudat Patharæus ab urna?
Manat ab arenti ditior osse liquor.
Ergò vel è tumulto, mortis quod vincat amarum,
Ipsa quod invidcant sidera, manna pluit.
Prodigium ! Fuerat vivus jam prodigus auri;
Functus inexhaustas erogat uber opes.

Ad

LXXXI.

**Ad Sanctam Christi Domini
Crucem.**

P Ande triumphales cœli super ardua ramos
 Arbor, & in superis fulgida vive plagis;
 Sublimi quæ fixa jugo, licet horrida, fructum
 Ferre poris, quo mors pertulit interitum,
 Demisso Libani cedrus te crine veretur;
 Nutat Idumæis palma superba jugis.
 Excipe prociduum sacri sub stipitis umbras
 Hospita transfixi numinis umbra nitet.
 Tu mihi, qua cœli devitem fulmina, laurus;
 Quo nigra deiciam Tartara, fulmen eris.

LXXXII.

**In admirabilem Christi Domini
Ascensionem.**

A Rdua transgreditur Cœlorum culminavictor,
 Qui nostram potuit morte necare necem.
 Dum tamèn aërios ornat sua pompa curules,
 Dum simul obstruatum pandit Olympus iter;
 Quæ me prepediant telluris inania Nitæ
 Aethereas agili corde secare vias.
 Dat Christus volitare. Leves cor induit pennas.
 Pulchriùs exornat dedita præda Ducem.

In .

LXXXIII.

In diē Natalem Francisci Ferdinandi
 Vrsini, D. Dominici, Gravinę Ducis,
 Ex D. Ludovica de Alteriis,
 Primogeniti.

S Emideam, dūm sævit hyems asperrima, Prolem
 Edidit, Ursino sanguine facta Venus.
 O minor è spreto magnos Aquilone triumphos,
 Queis reparet priscum Martia Roma decus.
 Sæviat usquē. Graves inter generosa procellas,
 Romano discet robore dura pati.
 Cingite divulsis Libani de vertice palmis;
 Sed satis est patriisnectere festa Rosis.

LXXXIV.

Idem Argumentum.

A ssidui reparat redivivus damna feretri
 Annus; & Ursinas hic Puer auget opes.
 Jam simul in Cunas veniunt; simul aspera pellunt
 Omina, Romanis cultus uterque Rosis.
 Cresce Puer, Patrios, pulcherrime, vince nitores;
 En micat à radiis spes animosa tuis.
 Cresce; sed, augustæ religat quæ stamina vitæ,
 Nè propero glometet pollice pensa Colus;
 Quæ Vaticano splendent in vertice, nebunt
 SIDERA de rutilis aurea fila comis.

Ejus-

LXXXV.

Ejusdem Puelli Encomium.

Cum allusione satis apta, tùm ad Rosas, tùm ad Stellas, illas Vrsinæ Domus, istas Alteriæ Gentilitias.

E Cquis Acidalio similem non juret Amori?
Par forma, ac Astris fulget utrique Parens.
Vernis ambo Rosis malas, & Stemmata pingunt;
Cor ferit hic oculis, cor ferit is jaculis.

LXXXVI.

In funere

D. Tarquinia de Alteriis, Anticoli Ducissæ, quæ primò pariens extremum obiit diem.

E Dere maturum formosa Puerpera factum
Nititur, Alteriæ maxima pœna Domus.
At peperit facunda necem Tarquinia; & olim
Sic malus cecidit pondere fracta suo.
Nec Pulchræ Lucina faver? Nec inæsta querelis,
Aut lacrymis Cœlum flectere Roma potis?
Ah, nihil in terris nihil est durabile pulchrum.
Una rapit nitidam, quæ parit hora rosam.
Forma tamèn rapitur Stellis aptissima; nè Sol
Alter in Orbe micans, alter in Urbe foret.

H

In

LXXXVII.

In Puellam fulmine correptam.

Horrída per nigrum crepuere tonitrua Cælum;
 Et roseum nubes involuere diem.
 Terrificum crebris ardebat ab ignibus æther;
 Fulminat, & forma nobilis ista cadit.
 At quæ tanta Jovis telum movet ira trifurcum,
 Ut Veneris lectam funeret igne Rosam?
 Sucta Cupidineas oculis vibrare sagittas,
 Erudit interitu corda superba suo.
 Is fati rigor est. Excussa superbia flammis,
 Aggressa æthereas vincere luce faces.

LXXXVIII.

In formosam Puellam, comitali morbo
 laborantem, Italicè, *mal di lu-
 na*, dictitato.

Hem! Spumat, fremit, horribiles obliquat ocel-
 Decolor ore, tremens vertice, lapsa manus (los,
 Quis furor Eumenidū pulchros dominatur in artus,
 Et vonat in *Charytis* dira venena sinum?
 Sol habet à Luna tenebras. Quid mirer eclypsim,
 Cum Solem feriat Luna maligna novum?

LXXXIX.

In mortem Josephi Baptistæ.

Direxos vicit cantus dulcedine Cycnos,
 Et retulit plausus Thusca Thalia suos.
 Italus astrorum novit confinia Pindus,
 Dùm caneret, qui nos funere torquet, Olor.
 Obstrepuunt livor; sed fovit adorea Vatem;
 Nam Censura sui census honoris erat.
 Nunc moritur. Durâ vicisset carmine Clothum,
 Nisi furda melicos hauserit aure sonos.

X C.

In mortem ejusdem.

Pierios Baptista Choros contristat ademptus;
 Unus amor Musis, unicus ipse dolor.
 Delicias Helicon, insignem Phœbus Alumnum,
 Narcissum deflet Castalis unda suum.
 Cultius haud alter cecinit; nec doctior unquam
 Alter Apollineum sollicitavit Ebur,
 Carminis illecebra traxisset saxa, ferasque
 Plus tamèn Invidiæ monstra domare fuit.

H

2

In

XCI.

In mortem ejusdem,
Cum apoplectica convulsione lingue
usum amiserit.

H Ecce Vates moritur, cujus miracula Plectri
Suspensam Phœbi detinuerunt lyram.
Vindicibus Mortem numeris tenuisset inertem,
Et poterat rigidam debilitare manum;
Callida sed linguam rapuit, nè in Carmina posset
Solvere; nam dulci carmine victa foret.

XCII.

Ejusdem Epitaphium.

B Aptistæ Cineri teneros nè spargite flores.
Sparserit arentes laurus amica comas.

XCIII.

Ad ejusdem Tumulum.
Joanni Jacobo Lavania.

H Ic Baptista jacet. Teneros vin spargere flores?
Squalida Carminibus floreat urna tuis.

In

XCIV.

In obitum
Torquati Tassi.

Æ Mulus Andini Vates decessit. Eburnam
Frangere, Thalia, Lyræ, Calliopea, Tubam.
Nemo dehinc fuerit, quæ Pythica laurus honoret.
Sivè Lyræ vellet tangere, siuè Tubam.
Quamquâ vivit adhuc; Solymæque in sceptrâ Tyrânæ
Altissona Latios excitat ære Viros.

XCV.

Ad Tumulum
Equitis Ioannis Baptistæ
Marini.

(noris)
Quis jacet hic? Numeris immurmurat aura ca-
Mæsta Charis: LYRA suspensa, MARINE jaces,

XCVI.

In mortem Josephi Baptistæ
Monodia.

Baptista, heu dolor, interiit. Sic varibus ergo,
 Pierio claris munere, vita perit?
 Nec domus Aon'dum stat Mortis tuta rapinis?
 Nec Pindus fati fulmine sospes erit?
 Heu lacrymis tabesco. Meus Baptista recessit;
 Heu Baptista, mei cordis amarus amor.
 Cum sua dulcisono sponderet carmina Pleæro,
 Delphicus insolito germine risit ager.
 Risit; at extincto, lacrymis Permessus amaris
 Heu tumet, & passim Delphicus aret ager.
 Ducite perpetuos mea lumina, ducite fontes;
 Delicias rapuit nam Libitina meas.
 Hos Clio ingeminat Baptistæ præfica lēssus,
 Et cupit, extremo victa dolore, mori.
 Musa, quid ignavo conturbas omnia questu?
 Vana quid excurrit lacryma? Phœbus ait:
 Non omnis moritur. Veges est à funere Virtus;
 Stat Carmen: vivit fama: perennat honos.

In

XCVII.

In Cicindelam.

NOcturnas adamas, an fax animata per umbras,
Nictanti an potius lumine stella volat?
Vel natura jubet vivas errare lucernas?
Irradiare sua vel sine fronte oculos?
Fulgida portenti species! At quicquid oberrat,
Scilicet humanæ lucis imago micat.

XCVIII.

Sciathericum.

EN, licet immotus, fugientes indicat horas
Gnomon, & rapidam suggerit usque necem.
Quod brevibus nostros metimur passibus annos,
Vana quod umbra sumus, mobilis umbra docet.

XCIX.

Idem Argumentum.

L Abitur incertas mortalis vita per umbras,
Cum stabilem doceat pinnula fixa necem.
Præcipiti miseros Cœli rapit orbita cursus
Et fugiunt nostri, cum fugis umbra, dies.

H 4

Scia-

C.

Sciathericum.

QUæ Solis rapidos metitur pinnula motus,
 Exiguas vitæ commonet ipsa moras.
Discite. Sic celeres miseri properamus ad urnam,
 Ut levis ad pietas fleatit umbra notas.

C I.

De Simia apud Magnatem.

Vides, ut omnes exprimat Aulicos
 Mentita mores ! Lusitat, allicit,
 Risumque herilem lufibus excitans,
 Fit mentiendo deliciosior.
 Placetque & auget sic pretium fui,
 Fallacis Aulæ qui studet indoli.
 Vis blandientis fortior ingeni,
 Quàm quæ superbit ruga supercilis
 Ars hæc, vel Heben redderet exulem,
 Quondam beati nectaris arbitram.
 Si hos nosset Aulæ Mercurius dolos,
 Impostor ipsi præstiterat Jovi.
 Potentiorum limina qui teris,
 Nè frontis unquam nubila terreant ;
 Fortuna vultu nè tibi concidas ;
 Est obsequendum. Nec pigeat tuæ
 Vitæ magistram pascere Simiam.

Di-

C I I.

Didus Epitaphium.

Hic jaceo, duplicis calami perpeffa ruina
Hic formæ, hic famæ detulit interitum.

CIII.

David quidam in Aleppo pro fi-
de Catholica capite plectitur.

IN Christi obsequium patrias abrumpere leges
Ausus, & impavido ludere corde fidem.
Nec veritus cultro cervicem flectere, dixit:
Ut capiti jungar, scinde, Tyranne, caput.
Amputat; & felix exultans vulnere cervix,
Donatur ferris ense resecta suis.
Jessides cedat. Caput abscidit ille Goliæ;
Fortior abscissum perdidit iste caput.

H

5

In

CIV.

In Mulierem vanè formosam.

CRine animos religat, flammantibus urit ocellis;
 Si leni tibi subrideat ore, ferit.
 Sunt roseæ fraus picta genæ, fraus aurea cirri;
 Et nitet insidiis forma superba suis.
 At cave. Nè comptæ fugias mendacia frontis,
 Tutior, aspecto Gorgonis ore, fores.
 Quis tamèn à lepidis defendat lumina technis?
 Est homini pulchrum fœmina pulchra malum.

CV.

In Versipellem.

Protea te dicant alii, tu Protea vincis,
 Sic benè scis vultum dissimulare tuum.
 Tàm varios unquàm non induit ore colores
 Iris; non animal, cui parat æthra cibum.
 Improbis, ambiguus, nec fronte vaferrimus una,
 Dispereas, si non alter, & alter agis.

CVI.

Tyrannus.

Ingenium, mores ab echino disce Tyrauni;
 Testa, quandò senex, asperiore riger.

In

C V I I.

In N. de Nuce.

Clauferat Iliacas quondam nux unica flammam,
Explevitque breves Ilias ampla sinus.
Artis opus mirum ! Magis est mirabile nostram
Farcit honorificam Pallas amica Nucem.

C V I I I.

Ad Zoilum.
De suis Epigrammatis.

Cincta canit; nam felle pudet perfundere nugam;
Olfacis; at naso putida Musa tuo est.
Hic nimium surgit, numerisque licentior errat;
Versus hic in cursu claudicat, ille cadit.
Conueniens illic majestas defuit: istic
Carmina Bilbicum non habere salem.
At mihi commotus laxatur in arma cachinnus.
Zoilus obloquitur? nostra Camæna placet.

Libri Tertij

F I N I S.

H 6

PRO-

P R O G R A M M A

L I B R I IV.

Quam durum Patria procul beata
 Torquet exilium! laboriosa
 Captantes miseri pericla vita,
 Incerto rapimur gradu per umbras,
 Per suspiria, per vias dolorum.
 Nasci pœna, mori necesse; vita est
 Fati ludibrium, necis tributum.

Sic inter lacrymas natamus. At cor,
 Non quidquid rutila superbus unda
 Hermus, divitibus vomit procellis
 Tempestas Erithra, bearet agrum.
 Qui sic? It comes advenis ubique
 Maror, delicias perosus omnes;
 Nec quies Laribus procul paternis.
 Per dæros ita murmurans lapillos,
 Denec in mare fidat, inquietis
 Patris fluit Axolinus undis.

Cantillans obiter tamèn viator,
 Marorem prohibet simul meare;
 Contendat nisi dulcè temperatus.
 Et nos; nam parat arma, sed canora,
 Par Musa ingenium, molesta vita
 Freti decipimus lyra; Sionis
 Donec in supera evocemur Arcem.

Jàm feri obsideant iter latrones;
 Cantamus vacui. Metum, laborem,
 Fortunam non jo domamus arcu.

FRAN-

FRANCISCI MARINI

P O E S I S

H I E R O E T H I C A,

S I V E

E P I G R A M M A T U M

S A C R O - M O R A L I U M

Lib. IV.

I.

In Sacratissimam Dominicæ
Nativitatis Noctem.

Nox erat, & summo cœli sub vertice, bigis
Insolito afflatis lumine, agebat iter.

Nox erat, & rutilans, rutili non invida Solis,
Umbras expulerat penè inimica suas.

Cùm Sol, Virineam qui fœcundaverat alvum,
Visus Bethlemium spargere luce specus.

Nox erat: immò aberat. Tenebræ didicere nitorem;
Nempè dies mitat in nocte, dieque DEUS.

De

II.

De Sancto Simeone.

*Nunc dimittis serum tuum Domine;
quia viderunt oculi mei, &c.*

Viderat Infantem , cupidis exceperat ulnis,
Nec valet angusto gaudia ferre sinu.
Expletum dimitte senem, quid carius, inquit,
Visurus, vitam demore r ipse meam?
Oscula qui dio potui mea figere Pupo,
Nolo alios satura luce videre dies.

I I I.

A DEO principium.

Quidquid agam vestro ceptū sit Nomine . Felix,
Auspice te, nostrum progredietur opus.

I V.

Ad Lectorem.

Explicita si fronte meas vis pendere nugas ,
Aut semisse oculos pascere; Lector, adi.
Sin genium rapuere novo turgentia fastu;
Profeor nullus grandia; Lector, abi.

In

V.

In Obitum
CLEMENTIS IX.
PONT. OPT. MAX.

ERgò tot ex oculis, Hyades imitantibus, undas
Unius extorquet demorientis amor ?
Turbidus insolito devolvitur augmine Tiberis,
Et penè est lacrymis obruta Roma suis.
CLEMENS, heu, rapitur. Pastorem luget ademptum
Christi grex, inopes pabula, Roma Patrem.
En demissa suum Clementia deflet Alumnum ;
Et cadit ad gelidos anxia turba pedes .
Dùm solio tamèn eripitur benè cordibus hæret ;
Hic tumulum **CLEMENS**, hic habet & Solium.
Quamquàm nec propero sublatum funere credas,
Vivit Apostolicum secla beata jubar.
Quòdque sacram Petri turbata per æquora Puppim
Rexerit, Empyreus præmia portus habet.

Emi-

V I.

Eminentissimo Domino
Decio Cardinali Azzolino.

Clare Deci, sacri decus immortale Senatus,
 * Vel radiis niteant Astra, vel Ostra tuis.
 In Te nata suum requievit Purpura culmen,
 Pulchrior in meritis visa nitere comis.
 Stringitur his radiis, licet ignibus apta supernis,
 Uranie, atque hebeti lumine victa cadit.
 Cur ergo ingentes complectar carmine laudes?
 Parce, vel immodicum fronte remitte jubar.

* *Allusio ad Stellas eidem gentilitias.*

V II.

Innocentiæ præsidium.

I Sacidæ infensus vibratam surgit in hastam,
 Sceptra, sed indignus, qui solimæa tenet.
 Fugerat, ac tacito vitam commiserat antro,
 Cum simul os antri munit Arachnis opus.
 Hem! tenui insonnem defendit Aranea texto:
 Sit sceleri paries ex adamante, cadit,

In

VIII.

In Granadillam.
Florem de passione dictum.

ARdentes quondam laudis certamine flores
Devicit Mauri florida pompa soli.
Perpeffi monimenta DEL revirentia nutrit;
Et mors ingenio floris odora nitet.
Quis putet in florem pœnas abiisse? Columnam
En tamèn hic, calamos, arma, flagella, Crucem,
Extollit rigidos tenui sub culmine clavos
In pictis religat spinea ferra comis.
Hic tener os tandem Christi florere dolores;
Infandamque vides hic revirere necem.
Sit pudor, exigui ni floris ab indole doctus
In nostro JESUM pectore pingat Amor.

IX.

Laudat D. Helenam Lucretiam
Piscopiam, Venetam Virgi-
nem nobilissimam.

SEù vis ingenium, seu formam nosse pudicam,
Absolvit numeros culta Vjrago suos.
Emula Pierides, Charitesque lacefferit: una
Tres formosa præt, ingeniosa novem.

Lau-

X.

Laudat eandem ;
Ob Phyloſophiæ lauream , om-
nibus ſuffragiis comparatam.

Forma, Genus, Virtus, hæc Virginis aurea dos eſt;
Tyndaridem duplex æquat; at una præit.
Quæ formæ tandem, Generis quæ gratia? Virtus
Enitet, haud radiis interitura ſuis,
Fama Stoam taceat. Venetum decus, ecce Puellam
Arguit excultum docta paleſtra ſophum.
Queis ergò poterat gemmatas indere mitras,
Laurigero meritas colligit orbe comas.

X L

Laudat Eandem.

Quis novus Adriacas fulgor diverberat undas?
Non ità ſub roſeo mane refulget Atlas,
Pulchra ſuos num Thetis agit per cærulea currus?
Vexit an huc Venerem candida Concha ſuam?
Fama Helenam diſſuſa canit quæ purior ardens ,
Idaliam præſtat, cæruleamque Deam.
Fulget Palladiis exercita Virgo paleſtris,
Tàm benè culta animum, quàm benè culta genas,
Jàm ſupero Venerus non invidet aſtra Leonis
Aurea magnanimus aſtra meretur? habet.

Lau

XII.

Laudat Eandem.

CORNELIÆ quæ Gæcis honor, quæ gloria splēde
 Fœminei nil, à cyclade, moris habet.
 Sæpè cupita viris, quos torserat ore, pudicis,
 Exclutit cupidos sæpè pudica viros.
 Excolit ergò animum (sic erudit innuba Pallas)
 Dignaturque suo culta Sophia toro.
 Firma licèt, Patres, venerandi jura Senatus
 Ruspitè; si præstat docta Virago virum .
 Hoc Venetæ decus est Urbis; quam jactat Alumnæ,
 Semideam vestras emeruisse rogas .

XIII.

Eandem laudare pergit.

Quo rapiat magis, est anceps. In Virgine spargit
 Forma suos radios, ingeniumque suos.
 Tres iterum Divæ certent in jurgia tandèm
 Adriaci veniat Pallas alumna maris;
 Quæ duplices potuit sub judice vincere Divas,
 Victa Venus Venetæ Palladis arte forer.

De

XIV.

De Serenissimo Principe MAV-
RITIO quondam Cardina-
li EMMANVELI,
de Sabaudia ;
Cum longè post obitum , ejus
effigies Romanâ Humorista-
rum ornaret Academiam.

M Auritii extinctum Musæ flevit nitorem :
Nam Sol Aoniis fulserat ille Choris.
Flevimus & nostrum sine honore jacere Lycæum,
Ac tanto ornatam Murice abire necem .
Redditus en tandem . Radiantem cernere frontem,
Dat color; at melius Fama colorat opus.
Non omnem Mors ergo rapit, si viva perennat
Gloria; si nostrum sospitat Umbra jubar.

Illu-

XV.

Illustrissimo Præsuli Sarnensi
NICOLAO ANTONIO
DE TVRA,
Quòd Epistolas eleganti scribe-
ret caractere.

Qui priùs Hetrusco religaras carmina nexu,
Nunc placet Attiacis solvere verba modis.
Bellè utrumque facis ; conditaque nectare verba,
Sivè ligata animos, siuè soluta ligant.
Perge tuis igitur, jam perge beare papyrisi
Et priscum superet lingua diserta decus.
Quæ culti numeris effloret Epistola Tulli,
Eloquio discat cultior ire tuo.

CA-

XVI.

C A R O L O I I.
Hispaniarum Regi,
Messana supplex.

O Rdiar à lacrymis. Minuit defleta pudorem
 Culpa: suo quamvis digna pudore foret.
 Deliqui. Nullis obducam crimina fucis.
 Ad sua præcipitem compulit arma furor.
 Mentis inops potui vastas ambire procellas,
 Ad mea crudeles vela ciere Notos.
 Obruta nunc jaceo. Bone Rex, miserere jacentis,
 Admissum strinxit sat sua pœna scelus.
 Aut fati rigor, aut rapuit vœsania, nil me
 Clementis pudeat Regis adire Thronum.
 Da fusis veniam lacrymis, Rex inclyte, vestrum
 Nam repero, ut lapsa ex hoste columba, sinum.
 Flebilibus sic illa noris. Rex viscera flectit.
 Armant Austriacum tela benigna Jovem.

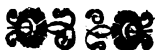

Ei-

XVII.

**Eidem Catholico Regi.
Messana iterum supplex.**

E Loquar, an lacrymis cōmittere crimen obortis
Fas erit, & lacrymas erudiisse meas?
Si scelus ambiguis involvere coner in umbris,
Arguet admissum fusus in ore pudor.
Conscia sum culpæ, fateor; sed parcere fas
Regis erit, pietas cui struit ipsa Thronum.
Ærumnis confecta meum peto squallida Regem,
Quæ petii hostiles obvia præda manus.
Servasti miseram, tua si clementia parcat.
Jàm perii; Tu fac, nè periisse putem.
Quodque mei nūquàm perituri est causa pudoris,
Materies vestræ maxima laudis erit.
Crescet in immensum placidæ reverentia fronti.
Rex fueris; posthac Tu mihi Numen eris.
Hæc Messana dolens. Posito Rex fulmine, risit,
Quem non ira potis vincere, vicit Amor.

In

XVIII.

In mortem
D. ADRIANÆ DE AVALOS
Principissæ Octaviani.

VNius ingentem perpeffa infunere cladem;
Quæ tamèn eximium præstitit una decus;
Parthenope in fatum torfuit crudele querelas,
Nec ventiquerulas corripuere notas.
Fati censura; Mors plectitur invida. Mors hæc:
Decepit cupidam florida forma manum.
Flos ADRIANA fuit candens, peregrinus, odoros;
Credideram nitidam carpere posse Rosam.

XIX.

Idem Argumentum.

Dulcia Sebethi Libitina per arva, sub alta
Sidereum vidit fronte nitere jubar.
Credidit à radiis, à dotibus invida Numen,
Et dubiam tenuit viſta ſtupore manum.
Juſſa tamèn Lachæſis vitalia ſtamina rupit;
Quòd nitidos decuit Davala forma polos.
Deliciæ cecidere Viri, cecidere Parentum.
Immodicis, heu, quàm rara ſenecta venit!

Ze-

XX.

Zelotipus ad Vxorem.

S Is oculis contenta meis. Aspecta rapinas
 Incitat, ac turpes pulchra Lacæna faces.
 Iniiciat sua fræna pudor, nè laxa vageris,
 Nè vagus à thalamo conjugis erret amor,
 Invitat fures, patulo qui permeat auro;
 Et justas vitiat, quæ patet arca, manus.
 Si primos oculi faciant, lasciva Diones
 Protinus extremos ibit adusque gradus.
 Insanis mulier flammis dat pabula, torquet
 Dùm cerussa cutem, dùm calamistra comam.
 Sat pudor ad cultum; sat amabilis inde nitoris,
 Hæc formæ laus est una, carere dolis.
 Casta maritales uxor commendet amores;
 Nàm placuisse aliis, displicuisse viro est.

XXI.

Alexandri Magni tumulus.

Qui latum retulit victricia signa per Orbem;
 Magnanimo exiguus cui tamèn Orbis erat;
 Flebilis umbra jacet. Cupidos qui stringitis enses,
 Discite. Alexandro vel brevis Urna sat est.

I

De

XXII.

De Pompejo Magno.

Romuleis virtute parem dedit Hecora muris,
 Dùm stetit: extinctus par fuit excidium.
 Iussit in Emathiis nimium fors invida campis,
 Et formidati repulit arma Ducis.
 Quæ modò defuerat partis angusta trophæis,
 Ad tumulum misero terra vel ipsa deest.

XXIII.

Mors Neronis.

Post scelus innumerū fodit sibi guttura. Dignus
 A diro mortem ferre Nerone Nero.

XXIV.

Neronis tumulum.

Crudelitatem marmor hoc nequissimi
 Frænat Neronis, Orbis & pestem domat.
 Jàm monstruosam vicerit famam scelus;
 Leve sed nefas, fuerit sibi quòd Carnifex.

In

XXV.

In Psalteriam.

CAntat, & excantat vocis modulamine sensus,
Ut cor illecta virus ab aure bibat.
Ergò quis insidias, quis pulchra pericula vitet,
Si lepida cantus fraude venenat Amor?

XXVI.

*Epitaphium homini positum
qui tempus malè prodegerat.*

Totum contrivit, quod conterit omnia, tempus,
Dùm per vana suos compulit ire dies.
Vita fugax Solem non est imitata fugacem;
Quòd vitæ fructus defuit, umbra fuit.

XXVII.

In Puellam, forma superbiētem.

Deliciis quæ lata sui modò riserat ævi,
Mœrentem brumæ crimine, cernis humum?
Cynthia, deliciat formosa superbia factum:
Non habet absimiles nânâ tua forma vices.
Præcipitat florens, annis properantibus, ætas
Atque hornis vernat mala venusta rosis.
Sic mutata gemes ereptum crinibus aurum,
Pectore ebur, malis Chlorida, fronte jubat.

I 2 De

XXVIII.

De Mutio Scævola.

Dùm ferus insultat Romanis Porsena muriss;
 Dùm vicina Tibris funera plorat aquis;
 Mutius hostiles ardens ulciscier ausus,
 Impetit Etruscum castra per ipsa Ducem.
 Jàm ferit, & palmas Cupressus mœsta maritat:
 Jàm ferit, & Patriæ nobilis ultor ovat.
 Devius at meta culter deceptus aberrat;
 Unde flagrans ira, Scævola fortis ait:
 Ardeat igne manus, quæ turpiter arsit in armis,
 Et sibi funereas nutriat usta faces.
 Pats ne mei fuerit Patriæ malè fida? libenter,
 Hostem quæ nequit perdere, perdo manum.

XXIX.

Mutius Scævola.

Sospes adhuc nostræ ridet molimina dextræ:
 Porsena? Adhuc Romæ cogitat excidium?
 Indignum facinus! Fortuna sed invida, cæptis
 Adversata meis, abstulit ingenium.
 Abstulerit. Subeunda tamèn mihi pœna merenti.
 Mox vorat impavidam flamma petita manum.
 O' animi robur! Regem devincere Etruscum
 Armata potior dextra cremata fuit.

Mu-

XXX.

Mutius Scævola.

Ergò Romanam sic melior ense salutem ?
 Et Patriæ obstrictam sic benè solvo fidem ?
 Dextra luat pœnam, quòd inanem duxerit ictum;
 Non hosti illatam, perferat ipsa necem.
 In cineres abeat, meritis arsurâ favillis.
 An mea, quæ Patriæ, dextra, sinistra fuit?

XXXI.

Idem Argumentum.

Pœnite, si merui. Vilem pro Rege ministrum
 Perdidi, & hæc ausis meta superba meis?
 Dent mihi, dent fatum sceleri. Si Porsena casum
 Ridet, & à merito vulnere sospes abit;
 Dextram flamma voret. Romano militi, Etruscas
 Devictura manus, sufficit una manus,

XXXII.

In Neronem.

Cum patrias hilari spectaret lumine flammæ,
 Impulit ad numeros impia dextra lyram.
 Tum Nero maternum sævo bibit ense cruorem,
 Et jubet, unde dies hauserat, ire necem.
 Sed malè crudelem convincit fama Neronem,
 Maternum colubris mos lacerare sinum.

I 3

RO

XXXIII:

R O S A.

I N rîsum laxatur Ager, quodd vicerit acrem
 Vex hyemem. Mollis sed Rosa risus agri est.
 Hanc, matutinis dùm sudat roribus Æther,
 Æthereo Zephyrus nectare sparsus alit.
 Cùmque inter flores Regina superbiat omnes,
 Elata munit cuspide spina thronum.
 Quæ tamèn à vario fulget pulcherrima cultu,
 Non una est illi forma, nec unus honor.
 Sed modò puniceos pudibunda occultat amictus,
 Et religat flavas ingeniosa comas;
 Et modò ætium recludit amabilis ostrum,
 Et quas puncta Venus sanguine pinxit opes.
 Non in Sidonias inflammat purpura lanas;
 Non is in Auroræ fulgurat ore color.
 Conspicuum cingat seù palla smaragdina florem;
 Seù rutilans auri lumen adumbret apex;
 Jàm Solem radiare putes. Quin æmula tandem,
 Sole oriente, oritur; Sole cadente, cadit.

Ve-

XXXIV.

Venatio.

D Elicias nutrit, trepidis impervia curis,
 Sylva; nec eripiunt otia lenta dies.
 Fas modò per vacuum jactis dare cotibus alas,
 Ut cadat in casses asta Columba meos;
 Ignea displotò modò glans emittitur ære,
 Unde Erimanthzum sternere conor aprum.
 Sæpiùs exposita captare palumbe palumbes,
 Sæpè juvat lepores exagitare leves;
 Seù lubet æripedes hasta configere Cervos,
 Viscatis vel aves excipere insidiis.
 Omnia defuerint; animo satis una voluptas,
 Quam venamur, erit maxima præda quies.

XXXV.

In Lesbiam.

N Igra petit gelidum brumali sidere Tibur.
 Jàm scio, Vult albam frigoris æte cutem.

XXXVI.

Corpus Civile.

Cum populus magno partes in corpore præsteet
Rex caput est. Ipso, membra, labante, labant.

XXXVII.

In Legulejum.

Maxima Cæsarei cupidus legit æquora Juris,
Gemmiferis Erichræ fertilia vadis.
Nec vastas horret pelagi tam divitis undas.
Naufraga si pereat cymba, cliente perit.

XXXVIII.

Votum Causidici.

Matutina ferant vigiles monumenta Clientes ;
Et nostras oneret sportula multa fores.
Rixator caleat: delator vellicet: omne
Jurgia sollicitent irrequieta Forum.
Causa mihi fuerit sub iudice dicta supino ;
Qui tamèn auritas porrigat ultrò manus.
Collecto niteat vestis de pulvere . Pergat
Nec sine lance manus, nec sine lite dies.

Stu-

XXXIX.

Studium legale.

P Lurimus immensum transmittit navita pōtum;
 Atque procellosas non timer ire vias.
 Oceanos aperit, nulla sed puppe domandos,
 Astra, Hoc rarus gurgite Typhis erit.

X L.

In Europam JOSEPHI de Ribera, Pictoris celeberrimi.

O Blinit egregiam forma RIBERA Puellam;
 Luce micare oculos, flore nitere genas.
 Jàm geminis ardent animata corallia labris;
 Jàm levis auratam ventilat aura comam.
 Committit parvis ea virginis ora tabellis;
 Vivaque pictrices dant simulacra manus.
 Pingit Agenoridem; pictæ famulantur Ambros;
 Ferre putes niveos læta per arva pedes.
 Atque ego: ni timeat suspectæ Conjugis iram,
 Ludere fallacem posset imago Jovem.

I 5

In

XLI.

In eundem de Ribera ,
Ob elegantem nostri Salvatoris
Iconem.

VNius additis (fas uni) dextra tabellis,
Fulmina Pellæi pingat, & ora Jovis.
Cum tamē æternum referat super astra Tonantem,
Et majestatem spiret imago suam,
Vincit Apellæos meritò RIBERA colores ;
Exprimit ille homines, exprimit iste Deos.

XLII.

In Eundem.

Terruit, fratum retulit scd Nerea, puppes;
Incepuitque suas naufraga Doris aquas :
Scd flumen; rapido properavit in æquora cursu ,
Et tenuit vitreas mobilis unda Deas.
Ver color accivit? Vernis mox pulchrior horis :
Induit Idalias purpura iussa rosas,
Sæpè vel è picto suspiria gutture duxit,
Attica per telas sæpè volavit avis .
Omnia Naturæ tandē miracula pinxit;
Pingere RIBERAM vix satis ipsa foret.

In

XLIII.

In ejusdem obitum.

IN Charitum RIBERA genis Risumque, Decusque
Expressit; moriens exprimit en lacrymas.

XLIV.

In ejusdem obitum.

Hic vivam restahens mortē sub marmore Pictor,
Dedidit picto mortis ab ore mori.

XLV.

Idem Argumentum.

Exanimat moriens quascūq; animaverat umbras;
Hinc lacrymas telis invida mors adimit.

XLVI.

In Die Cinerum.

QUæ obiectos referant cryſtalla nitentia vultus;
 Alter amet; vitreas conſulat alter aquas.
 Splendida decipiunt liquidi mendacia ſaxi,
 Falfaue mobilibus ludit imago vitris.
 Sive coloratis appinxerit ora tabellis;
 Non bene pictrices dant ſimulacra manus.
 Frangite jam ſpeculum, vanos prohibete colores;
 Neſciat obtutus labilis unda meos.
 Dent vitra, dent undæ, pictæ dent noſcere telæ
 Qualis ſum, diſco à pulvere qualis ero.

XLVII.

Blaſio Cuſano,
 EpistoLas heroico in primis cha-
 ractere ſcribenti.

Blſtonius quondam fretus teſtudine Vates,
 Dicitur infernas expediſſe vias.
 Priſcam ludo fidem. Scribis, CUSANE, ſalutem,
 Et fovet extinctos mox rediſſiva ſalus.
 Excitque ineunt cineres commercia vitæ,
 Quam ſemel abruptam neſtere Parca nequit.
 Gloria Theſpiadum! Potis eſt animare ſilentes
 Docta Lyra, Manes, prodigioſa manus.

In

XLVIII.

In obitum Marci Aurelii
Severini,
Medici Calabri, celeberrimi.

SEVERINUS obit. Lacrymis quis parcat obortis?
Mille sub unius funere Parca premit.
Namque laborantes nunquam susceperat ægros,
Quin veluti stricto, vicerit ense malum.
Peonias unquam melius quis calluit artes?
Quisue Machaoniam ferre peritus opem?
Sæpius ancipitem Lachesis cum stringeret ensen,
Restitit, abruptam neçtere iussa colum.
Concessit fato tandèm. Sed pallida vultus
Mors fertur medicas extimuisse manus.

In

X L I X.

In obitum Petri Antonii
 Capalbi, amicitia con-
 junctissimi.

T Am festina meū rapuerunt Fata CAPALBUM?
 Heu mihi mors animæ dimidium rapuit.
 Quæ modò Phœzum, quæ fabula cantet Orestem?
 Illius hæc vicit pectora fida fides.
 Quamvis extremum non fecerit ara periculum;
 Ara fuit duro tempore fidus amor.
 Cùm tamèn experiar, raptò quem posse sodali
 Vivere dimidium, dimidiumque mori;
 Tu vives nostri pars candida cordis. Amici
 Infelix ego pars emorientis ero.

L.

Amico rusticanti.
 Cùm versus unà mitteret, & mellis
 favos.

V Rbanum retines, ruris licèt incola, morem;
 Atque ubi lymp̃ha fugit, non tibi fluxus amor.
 Sic memor es nostri, seù mel, seù carmina mittis;
 Suavem namque facit munus utrumq; fidem.
 Cederet Hybla favos, Helicon sua carmina. Tandèm
 Si dare quid lubeat dulcius, ipse veni,

Ja

L. I.

In Amicum felicitate corruptum.

P Auperies nimiùm premeret cù sava Mamercù,
Cultor amicitia: quippè Mamercus erat.
Cùm Fortuna suos mutaverit improba mores
Mutavit mores improbus ille suos.
Divitiis vitium. Ceù flumina census inundet,
Ingenitas animi depopulatur opes.
Copia sit rerum, dives nequit esse Mamercus.
Sævior, ut subiit pauperies animum.

L. I I.

**In Chymicum, Galeno adversum
jocosè.**

A Urum Virgilius de stercore legerat Ennii
Tu modo Galeni è stercore poscis idem.
At reverere Senem, excernat, doceatve verendum,
Cur malè olet, cujus tam benè stercus olet?

Pa-

L I I I.

Palinodiam canit.
D. Blasio de Ruffis .

Spiritus in mistis. Secernit, & abstrahit omnem
Chymicus, & partes eleuat æthereas.
Quod reliquum, Galeno, tuum. Molire salutem.
Non, nisi spirituum munere, nostra salus.
Pocula Pergamei procùl hinc medicata Magistri;
Hæc quicumque bibit, non sine fæce bibit.

L I V.

In Astronomum.

Sollicitus Fati superos interrogat ignes,
Stultitiamq; docent Astra rogata suam.
Festinant misero distantia fata. Sinistris
Casibus ut caveat, decedit in caveam.

In

L V.

In Aldum.

ERudit infelix hominem Fortuna. Superbi
ALDUS erat genii, lenis & ALDUS erat.
Dives ut enituit, rediit persona. Quid istuc?
Quod lapis est auro Lydius, aurum homini est.

L V I.

Meritum fortuna interdum
suppleri.

QUàm benè fortunam felix audacia cogit!
Nec semel immeritis contigit iste favor.
Herculei rarò penduntur in Orbe labores;
Raraque virtuti præmia, rarus honor.
Induperatoris raperet quò sceptras, sat illi,
Dùm Fortuna probum negligit, esse Probum.

L V I I.

Battologi Epitaphium.

Qui nusquàm blatero siluit, qui marmora tūdēs,
Omnes exegit garrulitate dies;
Hic blateraret adhuc. Sed iusta silentia linguæ
Mors jubet, & nigro devovet Arpocrati.

Ejus-

L V I I I.

Ejusdem Epitaphium.

E Necuit nostras, qui caute loquacior, aures,
Hic rigida jussus morte silere, silet.

L I X.

Ejusdem Epitaphium.

Cornices vicit. Nè des modò verba silenti ;
Garrula vel marmor tunderet umbra suum.

L X.

In Ponticum.

E St Patris, est Atavi genus alto à sanguine clarū:
Est Patris, est Atavi gloria, fama, decus.
Iàm tibi de titulis quota pars delata superbis?
Nulla; quòd exheres omnia plebis habes.

In

L X I.

In Ludimagistrum.

CAlleat Alvarum, veteres qui præterit omnes,
Atque tropis dicat, Quintiliane, ruis?
At malus est, habitus si declinare scelestos,
Si cæcoeta nequit flectere Grammaticus.

L X I I.

IN BALTHASSAREM
PISANVM.

MEllea Dirco despondet carmina pleæro:
Unde bibens avida Delius aure melos:
Ecquis, ait, volucres cantu sufflaminat orbes?
Imperat astrigeram quisve silere Chelym?
Tanta ne mortali superos excellere virtus?
En melica nostrum luditur arte decus.
Aurea Balthasarem proclamat Fama canorum:
Lætaque Balthasarem Pieris ipsa canit.
Ille stupens: at me pondus quid inane fatigat?
Victam, ni satiùs frangere, cedo lyram.

Ad

L X I I I.

AD FABIVM BOVEM.

A Rentes duplici Parnassi culmine lauros
 Nutrierat lacrymis Calliopæa suis.
 Quæ mihi delicias Sors invidet atra virentes.
 Atque diù exultas tot mihi perdit opes?
 Quæ temeravit hyems vegetos Peneidis artus?
 Et patitur nostrum Phæbus obire decus?
 Has ea mærenti geminabat corde querelas;
 Audiit, admota Delius aure, sonum.
 Desine, ait, pulchram patiar tabescere frondem?
 Urit adhuc Phæbum Daphnidos urit amor.
 Mandat opus. Tamèn è cunctis sibi deligit unum,
 Quo renovet sacras Delphica sylva comas.
 Et steriles docto culturum vomere glebas,
 Protinùs insignem misit in arva BOVEM.

Ad

L X I V.

AD ANDREAM ARIANVM.

ARdua Pegasidum domus est. Ascendere culmen,
 Nec per aperta semèl, nec per amœna datur.
 Hos salebræ, hos prohibent abrupti rudera mōtis;
 Tu obstantem gaudes impiger ire viam.
 Quamque aliis seram desudant secula laudem,
 En tibi festinam prima iuventa parit.
 Quid præmaturos unīdat carpere fructus
 Gloria, quem præcox excolit ingenium.

L X V.

AD IOSEPHUM BAPTISTAM.

HEù rapitur pennis mortalis vita citatis,
 Cùm simùl exortos enecet umbra dies.
 Segnius è Scythico telum dimittitur arcu?
 Segniùs è nebulæ solvitur unda sinu.
 Hinc avidæ stat quisque necis data præda rapinis,
 Metaque stat jaculis quisque petita suis.
 Tu modò, qui Latiis religas nova ferta Camænis,
 Ingenioque novas divite fundis opes;
 Aurea cui docilem dùm Fama reciprocatur Echo,
 Pergeminos volitat semper adulta polos;
 Seù vis perpetuis metiri tempora fastis;
 Spicula seù mortis ludere; plecte Lyræ.

He-

L X V I.

Heliogabali Tumulus.

Cùm roseo premeret convivæ imbre Tyrannus,
 Pavit odoratam florida cæna necem.
 Syca scelus punit. Verner nùm floribus urna?
 Lethiferas pendit fæda cloaca rosas.

L X V I I.

In ascititiæ nobilitatis
Thraſonem.

Majorum repetis virtutem sæpè tuorum.
 Sæpè decus, sæpè stemmata, sæpè rogas,
 Cùmque tuam veteri deducis origine gentem,
 Vix facis Affracum nobilitate parem.
 Attamèn erubeas, vacuo te vertice tollis;
 Gloria, quam jactas, aptior ornat Avos.

In

L X V I I I.

In Ponticum.

Ponticus insculptas veteri sub imagine ceras,
 Et longo claros ordine monstrat Avos.
Nic rostris Periclem, castris dedit alter Ulysses;
 Claruit ille toga, claruit ille sago.
Quid formosa iuvant Thersithen ora parentum?
 Quid tenerum fortes Astianaeta Patres?
Nobilitas animi decus est, & magna supellex;
 Quodque dedit virtus, explicat ipsa jubat.
Hinc niteas, nitidum faciat nè bractea nomen;
 Ingenuumque probis moribus esse probes.

L X I X.

Ioanni Iacobo Lavanixæ
 S C A Z O N.

Alumne Phœbi nobilis, decus Pindi,
 Ardorque inexplicabilis Camœnarum,
 Corona Vatum, sperge jam Caballino
 Haurire fonte nectar, & melos nulla
 Unquam ore libarum, nec aure depotum,
 Beare mentem, pertinacioresque
 Domare curas, usque pectori infestas,
 Monstra potis, effera iora vel quot quot

Cór-

Gorgon agit, serpentibus capillata.

Iàm nube frontis explicata, opus cogis

Ad exoletum; & omnibus procùl curis

Cor feriari sinis, ut æstuans cantu

Jubes remitti, dulcè qui lyram plectis.

Resumo Cytharam, populoque pendentes

Exploro tecum desides diù nervos;

Fori tumultu paululùm quiescentes;

Nec pulvere obduci veretur, ad vestras

Obstricta laudes Musa. Concitor nixu

Pegaseo; at altum prosequi Cynum, pennis

Sub astra passis, inde nec fatigatis,

Vetor palustris; concidoque, longoque

Prospicio tractu præperem. Modis ergò

Nobilibus, i, vindex canorus, immuni

Obliviosam claude nomini lethem,

Agedùm, LAVAGNA, discat è tuis Parca

Parcere metris; quæ dura cæteros perdit,

Uni stat exoranda; nè time lethum,

Victurus æviterna. Te mori virtus

Ingens verabit, quæ citos tenet soles.

Nos interim, vitæ asperas per & Syrtes,

Et æstuentes usque & usque per fluctus,

(Amantis animi symbolum, obsequentisque)

Sinas jocosum dedicare SCAZONTEM.

Ru-

L X X.

Rusticandi studium.
Laurentio Crasso.

Nulla mihi jam cura strepat. Dū restat, ad horas
Vitz tranquillās rura beata vocant,
Rura vocant, ubi pax, animum complexa serenum,
Gaudia, liventis nescia nubis, alit.
Et nisi de Vitulæ taurus decerneret amore,
Nulla calent odiis bella, nec arma sonant.
Expleat unda sitim, mensæq; obsonia simplex
(Delicię Regum cedite) præstet olus.
Quæ procūl Urbe quies, cū gramine ridet in arvis.
Dulcia sic laudas ocia ruris amor.
Suavem da Comitē, cumules ut gaudia; cur te
Pulverei teneant jurgia mæsta Fori?
Crasse, tuæ quā docta Lyra miracula cogent
Per mea Pierios rura salire Choros.

L X X I.

Iosepho Palumbo.

P Ieriis insueta Choris quis carmina fundit,
 Unde suas haurit delicias Helicon?
 Vel nova Tyrreno blanditur in æquore Sirens;
 Mirâ vel astrigero decidit orbe chelys.
 Nil cantus mortale sonat, nil barbiton. Audit,
 Attonitosque tenet Castalis unda gradus.
 Tune, Palumbe, canis? Tollat sua culmina Pindus;
 Aoniis decima est addita Musa Choris.

L X X I I.

Christo Domino, cùm infans in præ-
sepe vagiret.

A H gemis, ac teneris agitas vagitibus auras;
 Gaudia qui fufis auspicer à lacrymis?
 Sol radias. Ortum rapiant quæ nubila Solem,
 Qui media potis in nocte aperire diem?
 Nè geme, ne gemitus radiantes nubat ocellos;
 Unde suas repetat nox inimica vices.
 Jàm risu, divine Puer, cognosce Parentem;
 A risu veniet lætior ipsa tuo.
 Quòd stipulæ pungant, vagis? quòd frigus adurat?
 Mordeat & rigidum membra tenella gelu?
 Vilia nùm mæres inter præsepia Cunas?
 Hast tibi delicias ipse paravit Amor.
 O Amor! Humanas venit qui tergere sordes,
 En parat in lacrymis prima lavacra suis.

In

L X X I I I.

In repentè divitem.

Affinem misero vitam traduxerat Iro,
Cum sua res vili vilior assè foret.
Jaçtatus Fato censum nunc jaçtat equestrem;
Dum subito Attalicas augmine vicit opes.
Qui sic! Instabilis ludit Fortuna. Sed heus tu;
Cum tumet, illimi non fuit Arnus aqua.

L X X I V.

In gloriosum Poëtastrum.

Turgida cum recitas inflatis carmina buccis,
Non renuunt plausus densa theatra suos.
Nemo tamèn Phœbi te, Cinname, dicit alumnum,
Et nulla est fidibus conciliata fides.
Sic Thraaso habet gladiû, nusquam gladiator. Habes
Phœbinus citharam, nec Citharœdus erat. (bat

L X X V.

Tyranni imago.

Vel Tygres ætas emollit; nulla Tyrannum,
Spina magis pungit, quò magis ipsa senet.

K 2 In

L X X V I.

In divitem superbientem.

I Nduat Oebalio saturatas murice lanas,
 Et Phrygia cultus veste superbus eat;
 Consequitur tamèn elatus ludibria vertex,
 Quòd priscum nequeat Sors variare genus.
 Nil phaleræ profunt, Arcas quin rudat Afellus.
 Pergit eques, nec fit Calliodorus Eques.

L X X V I I.

In Pauperrimas Christi.
Domini Cunas.

E N Deus in stabulo, gremio qui Virgine natus,
 Commendat gelido lætea membra solo.
 Sternere jam rutilos ambirent sidera flores,
 Sparsaque puniceis terra subesse rosis;
 Fœna tamèn molles excusant hispida cunas;
 Et stratum paleis eligit ipse torum.
 Scisne? Decussatis inter præsepia culmis,
 Innumeras Christo præbet arista Cruces.

In

LXXVIII.

In Christi Domini Natali die.

Maxima Virginei stupeant miracula partus.
Hæc parit vnà hominè, quæ parit una DEVM,

LXXIX.

Hominis Epitaphium.

Dura triplex hostis misero certamina movit,
Hic mihi de triplici contigit hoste quies.

LXXX.

Idem Argumentum.

Assiduo interitu vivus mea funera duxis
Quòdque mori didici, dedidicisse mori est.

k 3

In

LXX XI.

Synteresis, contritio, & fiducia
de Salvatoris nostri benig-
nitate.

P Ræcipitem rapui scelerum per lubrica cursurus
 Abruptæque viæ limes abyssus erat.
 Tum mihi, cum studiis arsit juvenilibus ætas,
 Non nisi de studiis noxia quæsieram.
 Noxia quæsieram, miseris quod contigit ægris;
 Et placere, animæ quæ nocuere meæ.
 Conscia nunc vitæ mens excitat ipsa dolorem;
 Vindice confractum corque dolore cadit.
 Tu spem, Christe, foves, tua me clementia firmat,
 Dum trepido pugnant spesque, metusque sinu.
 At si tanta meis pæna est, heu, debita noxis,
 Ut procûl aspectu damner abire tuo:
 Nè à te divellar, dirum nè trudar in Orcum,
 Ipse tuos, hederæ more, ligabo pedes.

Hi-

LXXXII.

Hiberni frigoris medicamen.

Purimus en gelido descendit Juppiter imbre,
 Et niveo nudam firmate vestit humum.
 Pendula penè meum producit stiticia nasum:
 Penè riget summis halitus ipse labris.
 Balnea quæ foveant? ignem quæ provocet Ornu?
 Quæ stupidum valeat solvere flamma gelu?
 Spumea funde, puer, veteris carchesia Bacchi,
 Nam thoraca potis texere vel triplicem.
 Nostra satis promet sobriis Calaserna diotis,
 Quo velut epoto ferveat igne cruor.
 Si tamèn est ultra, bibulus quem torqueat ardor,
 Hauriat ænophoris, Bucciliere, tuis.

LXXXIII.

Calendæ Ianuariæ.

Qui rediere dies lætis fas addere fastis;
 Prospera sint nobis omina. Janus adest.
 Pinguia sufficiant dissectæ pabula tædæ,
 Cum nostros fugiant cinnama odora focos.
 Nulla meos tamèn aspergant opobalsama crines,
 Cinctaque sutilibus tempora nolo rosis;
 Funde sed undantem liquidis cratera pyropis.
 Vita, nisi infusa vite, virere nequit.

k 4 Lau

LXXXIV.

In Puellam, aureo comas gladiolo ornatam.

Aspicis ornatam, tenui licet ense, Lycorim,
 Quæ lateris socium crine superba gerit.
 Palleat omnis amans. Oculis incendia vibrat,
 Vincla comis nequit; sed parat ense necem.
 Quamifer evites speciosas arte ruinas?
 Ni fugias, referet certa trophæa Venus.

LXXXV.

In Vetulam, facie ceruffatam.

Iam cecidere genis, annorum turbine, flores,
 Et rigido faciem vomere tempus arat.
 Docta sed annosis ferit en mendacia fulcis;
 Invitumque lito ridet in ore decus.
 Impetit hinc Lalagem frustra importuna senectus;
 Edocet arentes ars revirere genas.
 Quin, licet obducto Mortis pallore, perennis,
 Morte vel invita, viveret ille color.

Hu-

LXXXVI.

Humanæ vitæ fugacitas.

Solve, sed undivagam, zephyro spirante, falellum;
 Cerne, sed indomitus quem voret ignis, agrum.
Isimul, intortas supero Jovis orbe sagittas.
 Excipe, & Æolias, i, temerare fugas.
 Ocyor at vita est. Volitet super æquora pinus:
 Ignis edat: fulmen decidat: aura volet.

LXXXVII.

Chelys.

Per medias si curras oves citus arte caballus:
 Is maris discet reddere sylvæ modos.

LXXXVIII.

In auri pallorem.

En facies auro pallet: quod scilicet auri,
 Nequitæ fomes sit, scelerata fames.

LXXXIX.

In detractorem.

Quòd tibi displiceat, nihil est mihi corde dolendum;
 Quòd placeam, iusti causa doloris erit.
 Nè genio indignare meo; nam maxima laus est,
 Ut placuisse bonis, displicuisse malis.

X C.

Rusticatur.

Hic, ubi lympha suos lacrymatur vitrea casus;
 Et ridet lacrymis exhilaratus ager:
 Hic, ubi stellato Cæli sub regmine, tellus
 Gramineum lateri sternit amœna torum:
 Quàm contentus ago! Procùl hinc abssistite curæ;
 Dulcia sunt votis ocia parva meis.
 Mygdonias aspernor opes. Est carius aurum,
 Quod propè nectareum sedula condit apes.
 Mane simul roseo, distentas ubera pastor,
 Dùm mihi mulget oves, carmina mulcet avis.
 Quis revocet? Favor alliciat quis futilis Aulæ?
 Quis mea subripiat gaudia pictus honor?
 Procùl Ambitio, cupidis quæ cordibus æstris es.
 Sola repleas animum conciliata quies.

Ac-

XCI.

Aegeriæ in fontem versæ
Epitaphium.

Quæ bibit æternum liquida de morte dolorem,
Et sævo fati vulnere fracta gemit.
Hic jacet infelix. Humentia spectra, vel urnam
Quæritis? In lacrymis en tumulata suis.

XCII.

De Niobe.

Fœminei steterat spectrum lacrymabile saxi;
Phydiaca melius arte, doloris opus.
At miser, vxoris fato perculsus iniquo,
Amphion mæstis ora rigavit aquis.
Denique Thebanam lapides qua movit ad Arcem,
Sollicitat querulæ fila canora lyræ.
Sic animare studet. Mulier. tamèn ipsa, canoram,
Quæ saxo magis est dura, recusat opem.

K 6

Nar-

XCIII.

Narcissus.

VT vidi, ut perii. Liquidis incendia vitris
 Ebibi, & ardentem condidit unda rogam.
 Quòd visam nequii complexu stringere formam,
 Vāsano didici captus amore mori.
 Hospes, odoratum lacrymis nè sparge sepulcrum;
 Nàm meus infusus plus, viget ardor aquis.

XCIV.

De Virgilio Marone.

ESylvis doctas eduxit ad arma Camœnas;
 Mœoniam gaudens exanimare tubam.
 Cùm Latium strueret divino carmine Pindum:
 Cederet atque Epicum Musa Pelasga melos;
 Sceptra supercilium tollunt adversa. Maronis
 Invida diffusum non tulit umbra jubar.
 Quem tamèn hic reprobat, Vate probat ille disertus;
 Quique nocet paritèr, quique tuetur, habet.
 Vicit utrumque simul Virtus, quæ maxima. Famæ
 Nil minuit livor, nil superaddit Amor.

Lex

XCV.

Lex.

V Exat atrox humiles, vitat Censura superbos.
 Stant benè jura bonis fixa, refixa malis.
 Sedula sic tenues orditur Aranea telas,
 Quas leve muscarum tendat ad aucupium.

XCVI.

Laudat D. Josephum Artale,
 Cùm sua Carmina prælo
 commendaret.

L Udere Threïicii si fas miracula Vatis;
 Si nequeat fidibus demeruisse fidem;
 Nec juvat Othrisias deductas carmine quercus;
 Nec riguisse tuos, Strymonis unda, pedes.
 Plaudite Pierides. Vicit mendacia Plectrum,
 Quale nec argutis personat Ascrea jugis.
 En meus Artales, Citharam dum pulsat eburnam,
 Blandus in obsequium saxa, ferasque trahit.
 Ipsa, viden, laurus, numeris impulsæ canoris,
 Proflit in meritis ambitiosa comas,

Lau-

XCVII.

Laudat NICOLAI de TVRA,
nunc Episcopi Sarnensis, Poe-
sim (*Aborti Poetici*)
inscriptam.

Fœta Camœna parit. Maturos Gloria fœtus
Excipiens, cupidos pandit amica sinus
Dat speciem Cytherea, jubar Titania proles,
Fama decus, Charites ubera, TURA animam.
Atqui adimas fronti vitiũ. Quis juret ABORTUS?
Sat benè. Quò niteant, occupet ora pudor.

XCVIII.

De Eodem.

TURA canit. Duplici respondet vertice Pindus:
Qua benè TURA canit, dent benè thura Lyre.

Ad

XCIX.

Ad Fridericum Meninni.

D Ulce canens, Friderice, novū mihi fingis Olorē,
 Cui tamēn argutis accinit Ascta jugis,
Jām numeros laxas; infelix licēt obstrepat anser,
 Sivē molesta pigris Rana coaxet aquis.
 Obtenebrant? Heros trino tutabitur Astro.
 Sic tuus ē triplici luce perennat honos.
Par est. Sidereum præstas qui carmine Cycnum,
 Clarior hæc inter Sidera, Cycne, micas.

C.

D. Mauro Verdonio ;
Cūm suavi Rosarum, Fragorum-
 que muneri versus addereꝝ
 suaviores.

B Landas, Maure, Rosas, & fraga rubentia mittis;
 Quā tamēn id facias ab ratione, later.
 Ingenuo veniunt aptissima fraga pudori ;
 At Rosa nec malis, nec venit apta comis.
 Rescio. Prò teneri lusus quā pulcher amoris!
 Ut religes animum florea vincla facis.
 Dūnī tamēn ē culto gemmas tu colligis horto,
 Pulchrior ē numeris est mihi gemma tuis.

In

C I.

In dispares Nuptias.

I N tota canitur formosior Urbe Lycoris;
 Nec tamèn in tota est vilius Urbe genus.
 Frons radios, licèt obscuro de sanguine, vibras
 Et vel trina suo ridet in ore Charis.
 Nobilis hanc ardet, nuptram sibi jungit Ephebus,
 Maxima cui formæ dos, sine dote, placet.
 Cònjugis an pudeat? Generis quæ gratia tandem?
 Sola facit Species conditione pares.

C II.

In Tabacum.

I Ngluvies , turpisque avidi lascivia nati;
 Florida perniciies, pulverulenta lues.
 His quicumque dolis nostras irrupit in oras,
 Dignus, quem pelagi perderet ira, fuit.
 Pulvere seù lateat, seù fronde, aut lurida fumer,
 Visa mihi Stygiis eruta pestis aquis.
 Dispereat. Tu caute manus averte. Tabacum
 Qui capit, è bisfori nare aconita capit.

In

CIII.

In Tabaci Helluonem.

DUm farcis avidum, cœnas in Apolline, nasum;
 Quamvis pulvereum devoret ipse cibum.
 Ferula fastidit, vel Persica, sæpè palatum.
 Hæc sacram nasi plus alit esca famem.
 Sordida si spectem tamèn emunctoria, lis est,
 An turpè excernat, vel tua naris edat,

CIV.

In Cabalistam.

QUæ mihi Thebanus nunquàm recluderet augur;
 Non Phœbi tripodes, tu, Policarme, canis.
 Niliacos latuit, Chaldæis excidit, ipse
 Calles, quæ primi vix didicere patres.
 Res numeris est nulla tuis obscura; sed unum
 Nescis; quæ via te dirigat Anticyram.

In

CV.

In Cajum.

Est aliquid. Digito suspensum ventilat aurum,
 Quod, rutila appendix, candidus ornat onix.
 Prima terit, licet immerita, subsellia, clunes;
 Totumque assurgit, prætereunte, forum.
 Cajus ait? plausu excipias. Tacet ipse? juberet
 Penè Stragitzam conticuisse Scholam.
 Omnibus at notus, sibi met male cognitus ipse est;
 Nùm triquetto semet decipit ipse vitro?

CVI.

In Detractorem.

Sivè suo Corybas resono strepat æres; latratu
 Sivè Lycisca suos; Cynthia pergit iter.
 Sic, mea cùm laceres, infestos rideo dentes;
 Ni frangat, saliens ex Helicone, lapis.

Le-

CVII.

Lectoris delectio.

Lectorem nostræ listorem nolo Camænz;
Nàm miseram jugulat, qui sine lege legit.

CVIII.

De Alexandri continentia.

Duxerat infracto Pellæus ab hoste triumphum,
Explevitque avidas Persica gaza manus.
Subdiderat fortis Regem; sed visere pulchram
Dùm cavet uxorem, fortior inde fuit.

CIX.

Ad ejusdem Tumulum.

Magnus erat; magnū nàm fama renunciat, Heros;
Paruus, si tumulum metiar, ille fuit.

De

C X.

De B. Rosa.
Cùm spineam sibi aptaret
Coronam.

FLore comas vario mos est ornare puellis ;
 Namque sub hoc latitat flore dolosus Amor,
 Virgo Limana suos circumdat vepre capillos,
 Namque sub hoc Diu vepre quiescit Amor.
 Impetrat ergò suos dumoso è cespite cultus ,
 Ipsaque fit dumis pompa superba suis.
Quàm benè de spinis sibi deligit ipsa Coronam !
 Spina suam semper vindicat hirta rosam,

C XI.

Vitę benè instituendę modus.

Vita brevis triplici nobis componitur umbra ,
 Quod fuit, umbra: quod est, quodq; erit, umbra
 Vis de tam levibus deducere sænora larvis? (simul.
 Temporibus discas imposuisse modum.
 Sic da præteritum Lethe: præsentia recto:
 Consilio tandèm linque futura Dei.

De

CXII.

De cruenta Christi nece.

ANtipodas roseo sparsurus lumine Phœbus,
Doridis occiduo novit obire sinu.
Sol Christus. Piceas mortis quò pelleret umbras,
Sanguineo radios occulit Oceano.

CXIII.

Avaro parænesis.

ÆTernis inhia. Cur stulte fugacia quæris?
Quæque petunt finem, cur sine fine petis?

Libri Quarti

F I N I S.

p R O.

PROGRAMMA

LIBRI V.

PEndebat salicis ligata ramo,
Munus Pierium, Chelys, sui que
Oblita, & malè ludibunda ventis.
Eas erat, posito parumpèr Arcu,
Fortuna obsequium exhibere tristi.
At mora impatiens, furentis oestri
Acta vi, simul explicata nodis,
Visa est in digitos salire nostros.

Jàm raptam instruo, dissonam, rudemque
Ad suetos iterum modos reposcens.
Nàm juvat resonam ferire Buxum,
Me dum fors ferit, improbamque cogo
Plectri vindicias pati canoras.
Hinc plagis peto dictamum cruentis;
Præsens hinc animo levamen agro.

Ille sic furit Appulas per oras,
Subdolo malè Stellione punctus;
Sic atrum numeris lussu venentum.
Quò fervet magis, intimumque carpit,
Ad lyram magis excitatur ardor.

FRAN.

239
FRANCISCI MARINI

P O E S I S

H I E R O E T H I C A,

S I V E

E P I G R A M M A T U M

S A C R O - M O R A L I U M

Lib. V.

I.

D E C A R O L O V.

Imperatore Austriaco.

H O stes edomuit, Pietas cùm fulsit in armis.
Cùm sua victricem signa tulere Crucem.
Hæc acies armat; geminos hæc subiicit Orbes;
Hæc simul Austriacam sospitat una Domum.
Ex animo tandem jussis discedere larvis,
Mentita Imperium luce nitere videt.
Fortunæ lusus hinc ite volubilis, inquit,
Sceptraque deceptæ pondus inane manus.
Dixit; & ingentes Regni dùm cedit habenas,
Invadit dextra liberiore Polum.
Est tamèn in parva magis admirandus Eremita
CAROLUS, in magno quàm fuit Imperio.
Emi-

II.

Eminentiss. Domino
PALV TIO S. R. E.
CARDINALI ALTERIO.
 In Stellæ, nobilissimum
 Ejusdem Stemma.

QUAM nitidas, Phœbo certantes, aspice formas
 Sidera sunt, radiis non obitura suis.
 Hæc Latii Cynosura Poli, qua luce tumentes
 Per fluctus habuit plurima cymba Phæarum,
 Has dudum coluere faces diffusa per Orbem
 Gens, ubi CLEMENTIS procubere pedi.
 Sex ea. Si lumen metiris, millia præstant
 Nec veniunt numero dinumeranda pari.
 Fulgida miraris portenta? PALUTIUS auge
 Inclytus ALTERIUM septima Stella jubar.

Vir.

I I I.

VIRTUS PURPURATA.

Inprosperrima ad Cardinalitiam
dignitatem promotione
Eminentiss. Domini
IOANNIS BAPTISTÆ S. R. E.
CARDINALIS DE LVCA.

Define, Roma, queri. Cœli clementia votis
Jâm risit, Pleno gaudia carpe sinu.
Non eadem Sors usque rotat; nec squallida semper
Stat rerum facies; Spes neque semper obit,
Pulchra sub INNOCUO respirat Principe Virtusa
Emergit, summos scandere iussa gradus.
Aspice, De LUCA veniens, DE LUCE refulsit.
Ostra micent. Radios explicat ipsa suos.
Fortunam, Merito indocilem concedere, vicit;
Hinc sua sub tanto vindice jura tenet.
Nec queritur vim passus Honor; desuetaque doctis
Pandit Tempia Viris. Define, Roma, queri,

L Emi-

IV.

Eminentissimo Domino
D. B E N E D I C T O
P A M P H Y L I O,
 S.R.E. Cardinali, ad communem
 lætitiā creato.

PAMPHYLIIUM sacro fulgentem vidit in Ostro
 Pallas, & exultans: en meus, inquit, Amor:
 En patriæ columen: spes en pulcherrima Romæ:
 En nova PURPUREI pompa, decusq; **CHORI.**
 Quàm benè Regales supereminet inter amictus,
 Dùm sua conseruit nobilis ostræ pudor:
 Ingenium sublime dedi, quibus ardua pennis
 Pervolat; at nitidum Gloria monstrat iter.
 Non titulos ostentat, iners jam nomen, Avitos;
 Ingenua suus est indole partus honor.
 Hinc quævis noster vultu floreret Alumnus,
 Obstupet emeritum Purpura nata Virum.
 Mars olim favit, nunc Pallas amica. Triumphis
 Adiice PAMPHYLIAS, Martia Roma, Togas.

In

V.

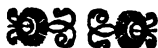
In Dominicæ Nativitatis die.

V Erbum balbutit; gelido Sol alget in antro:
 Limes in immenso est, contrahiturque DEUS.
 Dùm sit homo, Cælum fit humus. Jã nascitur; ipsũ
 Angelico natum discite martyrio.
 Cur vagit? Lacrymis molitur gaudia fuffis.
 Sic oritur noster roscido ab axe dies.
 Mira quidẽ, fateor; DEUS hæc tamẽ omnia fecit.
 Vis causam? Nostri compulit unus amor.

VI.

Idem Argumentum.

I Nduit humanos, hominẽ dum quærit, amictus
 Natumque in stabulum fortis adegit Amor.
 Dulcis Amor, JESU, jã corde renascere nostros
 Sed jubeas, nè te lædat, abire gelu.
 Care Puer, quas præsto, humiles nè despice Cunas,
 Vis paleas? arens cor tibi dat paleas.

L 2

Emi-

V I I.

De Eminentiss. DD. TAYA, &
 RICCIO; cùm Dignitatem
 Cardinalitiam modestè ali-
 quandiù recusarent; tan-
 dèm animi constàtiam
 obedientia ex-
 pugnavit.

Quà meritum senuit, Victus quà floruit ingens,
 Dignas expetiit Purpura sera comas.
 Erubuit despecta tamèn; mox prœlia miscent,
 Hinc animus costans, inde repulsus Honor.
 Blanditias simul hic armat, simul ille rigorem:
 Strenuus ancipiti pugnat uterque manu.
 Vicit Honor tandèm, vicit Constantia, Laudem,
 Cerravere pares, emeruere pares.

De

VIII.

De Adolescente Evangelico,
quem Christus jam defun-
ctum revocavit ad
vitam.

D Elicium fuerat, sed funere raptus acerbo.
Unica Maternus poena Parentis erat.
Dum miser effertur, genitrix moeritissima funus
Prosequitur, lacrymis obruta, scissa comas.
Ultima Magdaleis tepuerunt fata querelis;
Conclamatque suum maesta puella procum.
Christus adest, loculum tetigit, juvenisque revixit;
Unum animas, tamen est reddita vita tribus.

IX.

De Alexandro Macedone.

V icit Alexander, qui fortia gessit in hostem
Bella. Triumphati pulchra sed uxor erat,
Cernere captivam renuit; bis vicit & hostem:
Spicula cum torfit, lumina cum tenuit.

X.

De Eodem.

Persa cadit, nec spes cadit in certamine. Pulchris
 Sponsa oculis iterum bella movere parat.
 Ni tua jam fuerit: Dux ò fortissime, virtuti
 Bellonæ palmas eripisset Amor.

X I.

De Eodem.

Pugnat Alexander; deflet sua sceptræ Darius
 Captivum sequitur Regia sponsa virum.
 Formoso volucres intorquet ab ore sagittas
 Hinc Amor, & vivas hinc habet ipse faces,
 Visere sed cavit. Victori plaudite. Fortem
 Præstitit ille virum lumine, corde, manu.

De

XII.

De gloriosa Christi Domini in
Cœlum Ascensione.

Eccè triûphat Amor. Rutilum sua præda triûphû
 Ornat, & Empyreum parva trophæa tholum.
 Aligeræ plaudunt reduci super astra phalanges;
 Et resonant summo classica læta Duci.
 Purpuream rotat ille Crucem: colit iste rubentes,
 Plurima quas peperit sentis adacta, Rosas.
 Hic nitet à clavis, ast eminet ille flagellis,
 Fulget in alterius dura Columna manu.
 Hic calamis, alter futas anademate spinis:
 Hic clamyde, hic sceptro gestit arundineo.
 Atque alia, arque alii, humanæ monumenta salutis,
 Edomitæ, extollunt, arma retusa necis.
 Mors quoque, dùm niveas agitat Victoria pennas,
 Fulcit adoratos exanimata pedes.
 Nubivago Christus sic pervolat æthera gressu,
 Sic Orci exuviis victor in astra salit.
 Jàm sua festivum per vulnera ditat Olympum:
 Jàm patrios ornat lux peregrina Lares.
 Nulla dehinc doleat Cœli divortia tellus.
 Sidit Homo in Cœli culmine? Sidit humus.

XIII.

Divo Antonio Lusitano.

Amor ad omnia versatilis.

QUàm benè multiplicè novit cõponere formam!
 Utque animos capiat, quàm benè ludit Amor!
 Sæpiùs Elisium propter viridaria florem,
 Qui bibit ambrosias semper odoratus aquas?
 Sæpiùs obrizum retulit versatilis aurum;
 Aureus ad prædam fortior hamus erat.
 Nunc fons irriguus, nunc lux est aurea; fortis
 Nunc leo; nunc agnus; nunc benè pascit oves.
 Cum tamèn, Antoni, tua præstes lilia, JESUS,
 Ut tua delibet lilia, præstat apem.

XIV.

De S. Thoma Aquinate.

QUæ Styx bella movet! Cladem molita pudoris,
 In sua formosas instruit arma genas.
 Jam petit illecebris, jam turpes explicat æstus,
 Docta Cupidineos forma petulca dolos.
 Heu! quid agas, Thoma? Luctaris? perfida luctam
 Ambit. An aufugies? Cuncta vetare fugam.
 Una salus titio. Rapit hunc (Pudor arma ministrat)
 Mox jacit, & jacto friget in igne Venus.
 Non tanti Hercules labor est. Extinxerit Hydram,
 Quam Thomas domuit, sævior Hydra fuit.

In

XV.

In Florem Messicanum, de passione dictum.

Mœrebat Domini lacrymoso funere Chloris,
 Cui potis in mœsto vivere corde dolor.
 - Pallorem violæ mandat, mox palluit, iudè
 Florentes luctu procubuerunt animæ.
 Squallet ubique Solus. Tantum flos obtinet Indus,
 In nitidis lethum pingere posse comis.
 Hic pœnas florere vides, florere dolores.
 Carpe tamèn, molles pœna, dolorque placent.
 O flos! ò dignus, qui vernet in æthere! Christo
 Quæ fuerant pœnæ, sunt modò deliciæ.

XVI.

In Florem eundem.

IN scænz speciem sese flos explicat omnis,
 Chloris ubi mirum vere colorat opus.
 Extremis dictat singultibus argumentum
 Christus, & infanz suggerit acta necis.
 Quò lacrymas Juno, suspiria provocet aura,
 Ipse theatra quatit mœsta Tragædus Amor.
 Sed pia dum vegetant picta spectacula scænz,
 Nostra sit, ingenio Floris, odora salus.

L 5

Dio-

XVII.

Diocli, cùm Antiochi Regis effigiem suis coloribus commendaret.

EXprimis unoculum? vitium nè prode Tyranni,
Id benè diffimulet callidus arte color.
Aversum fingas, oculum, qui torqueat unum,
Nàm duo si pingas lumina, luscus erit.
Premia mentitus referes. Mendacia Regem
Alliciunt. Verum plectitur exilio.

XVIII.

In Dioclis ingenium, quòd Antiochum dextera faciei parte pinxerit aversum.

DUm pictis sacrat Antiochi simulacra tabellis,
Et litus averso ludit in ore color,
Ingenti excipiunt artis mendacia plausu,
Rex etenim lumen lumine captus, habet.
Obsequium nisi docta visis, nisi Regibus addas,
Non habet ars artem, non habet ingenium.

In

X I X.

In Aldum temulentum.

Nè geminas claudant tibi pota falerna fenestras,
Neù Solem perdas, dilue fonte sitim.
Hæc Aldo Abstemius. Madidus deliberat Aldus ;
Funde puer, valeant lumina, funde merum.

XX.

Ad Cinnamum.
De ST. silentii nota.

ST. sibi quid Latium poscat, nè, Cinname, poscas,
Id meliùs poteris noscere, si taceas.

XXI.

In Zoilum.

Z Oile, quid monstri est? laudas mea carmina. Laus
Non facit ad stomachum. Cur ità ? virus olet, (hæc

X X I I.

In Amicum gladiatoria insignem
apud Equitem Neapolitanū.

A *Arma, Virumque cano*; nām qui docet arma, Virūq;
 Duplex ille vir est. *Arma, Virumque cano.*
 Musa canas, tamēn ipsa Viris non apta, nec armis,
 Nè malè Musa canas *Arma, Virumque, sile.*

XXIII.

In Daphnes metamorphosim.

N E fuge, nè fugias, pulcherrima Nympha. Deorū
 Splendidior lucem deperit ipse tuam.
 Luce Cupido tua Solem denigrat. Amantem
 Ne contemne Deum. Nè fuge, nè fugias.
 Delius hæc. Rapiit indignas tamen aura querelas,
 Cūm rapuit celerem Virgo pudica fugam.
 Insequitur, jam, jamque tenet. Cælum ergò pudori
 Consulit. In frondes mox abiere comæ.
 Cum radice pedes, cum ramis brachia mutat,
 Quæque puella fuit nobilis, arbor erat.
 At Sol quæ labris nequeo, do basia libris,
 Ipsa det, ut cordi vulnera, ferra comis.

Ex

XXIV.

Ex eadem metamorphosi
moralitas,

Ludit Apollineos Virgo Penceja flammæ.
Virgineumque tenet, cum fugitiva, decus.
Impetat ille. Cupis niveum servare pudorem;
Alis cinge pedes, asperitate sinum.

XXV.

AD D. FERNANDVM
DE VLLOA.

Adolescentem, Hispana nobilitate præclarum;
cum Authorem eleganti Epigrammate laudarit.

Misisti dulcem, quam dulcior ipse, Camœnam;
Commendatque novam forma venusta, Deâ.
Ingenii portenta tui strinxere stuporem;
Sed meritam numeris eripuerunt fidem.
Ni mihi Fernandi solvisses nomine nodum,
Vel mihi Mœnonides, vel mihi Phœbus eras.

In

XXVL

In P. Jacobum Lubranum S.I.
Eloquentissimum, ac liliatæ
dictionis Oratorem.

Quàm benè dat sacris florentem Nestora rostris!
Atque pio quassat quàm benè corda metu!
Depluere eloquio roseos audivimus imbres;
Et corda in lacrymas vidimus ire pias.
In scelus invehitur; dulcemque imitatus JESUM,
Conficit efflatis mollia flagra rosis.
Scilicèt his Stygium configit floribus anguem;
His onerat pharetram, quos jaculerur Amor.
Fulmina sint Periclis. LUBRANI suada disertæ
Floret; & hinc animos fortius ipsa rapit.

D. Vin-

XXVII.

D. Vincentio Cestario.

TE sacra mirantur quatientem pulpita . Docto
Ore tonas ? propè jàm Paulus in ore tonat.
Nemo tamèn meritis extollere laudibus audet.
Nùm simul ore tacent, quod simul aure stupent?
At commissa dolent; at quilibet ingemit . Ergò
Roscida de lacrymis lumina te celebrant.

XXVIII.

In æream Mironis
buculam.

DUm numerat vitulas, incaulam vespere ductas,
Una fortè minùs repperit esse Mycon.
Hanc abiens vidit; visam lætatus agebat;
Egerat, artificis sed vetuere manus.

XXIX.

De eadem Myronis bucula.

Iuppiter Europam, tauri sub imagine, lussit.
Nunc ipsum posset ludere Vacca Jovem.
Idem

XXX.

Idem Argumentum..

PRæda inhians viculæ lupus insidiatur ahenæ ,
 Quæ pasci, & bifidos visa movere pedes.
 Irruit; atque avido cunctantem dente momordit.
 Sic hostem ludit præda petita suum.

XXXI.

Atræonis Sepulchrum.

Atræon ego sum, rabidis data præda molossis.
 Intulit infandam Virginis ira necem.
 Nè cineri insultes. Nostro fas discere fatos
 Virgine quodd visa, corniger interii.

XXXII.

In mirè deformem.

Obscura Eumenides Nerine fronte laceffit.
 Progenuit, Phæbo num renuente, Parens.

In

XXXIII.

In Aristotelem Stagiritam.

Disce Sophum . Turpi pectus dedit omnia luxus
 Militia egressus pharmacopola fuit.
 Mox adiit nitidum nota levitate Lycæum:
 Pallados hic fertur diripuisse penum.
 Nè tamèn ingenium sodes extolle. Vel arenæ
 Rivulus ascitis undique turget aquis.
 Si docet æternum nescire exordia Mundum;
 Stulticia æternis plectitur illa probris.

XXXIV.

Canit Palinodiam.

Palladis est oculus. Latebras intropicit omnes
 Naturæ, & Solis permeat ipse vias,
 Utrumque ingenio volat aurigante per orbem;
 Orbe nec in gemino mens peregrina stupet.
 Hic Sophiæ geniale decus ni fulserit; immò
 Ni sibi congestas explicuisset opes;
 Aurea Cecoprium tacuisset fama Lycæum:
 Jàmque Stagira minùs, jàm Peripatus erat.

De

XXXV.

De S. Joanne.

Lustrum non explet eundem lustraper aspera perges,
 Scrupea desertis incolit antra locis.
Nativæ oblitæ habet hic feritatis Hyenas:
 Mitis in obsequium cogitur ire Bison.
In mediis potuit feritas mitescere sylvis:
 Dùm tamèn infensas horret in urbe feras.
At Puer innocuum cælo dùm transigit ævum,
 Sæpiùs est Superis hospita sylva Choris.
Cùm de corte latex, cùm mel de cortice manat,
 Dulcior & melle est, purior & latice.
Aurea sic astris præbet spectacula, quique
 Maximus est vatum, maxima scæna polo est.
Interea, æterni quia vox prænuncia VERBI,
 Sylva DEUM docilis personat, antra DEUM.

De

XXXVI.

De S. Josepho, ejusque in Ægyptum fuga.

I Effæa de stirpe Senex petit Isidis oras,
 Nec piget admonitam corripuisse fugam.
 It Puer, it Virgo, solamen uterque laboris:
 Et Pueri, & Sponsæ Virginis ibat amor.
 Corripiant quacumque gradus, lætissima tellus
 Sternit odorati florea dona sinus.
 Hinc crocus, hinc cathæ, hinc violæ, hinc & lilia
 Hinc rosa, quæ vernas vna præibat opes. (ridet,
 Et sua per sylvas, domino, per pascua, Pupo,
 Lætaque garrit avis, lætaque balat ovis.
 Quò fugias Joseph? solem qua reris in umbra
 Condere, quin radiis decipiare suis?
 At fugit: & quamvis nitido resplendeat ævo,
 O stupor! in cæco Sol oriente latet.

XXXVII.

Annus emoriens.

AD Vitæ Cunas vitalem fortior urnam.
 Fato non poteram prosperiore mori.

XXXVIII.

In Alchimistam.

S Aturnum vexat pyrea fornace, Jovemque,
Et trahit ad Solis munera Mercurium.

Quæ studii ratio? Cupidus ditescere, fumum
Consultit, & fumum denique fœnus habet.

Ah miser! Obrizum spectatur in ignibus aurum;
Pauperiem tamèn hic spectat in igne suam.

XXXIX.

Spes Aulica.

Tollere Sisyphii ingentia saxa lacertis,
Supplicio damnant Orcus, & Aula pari.

XL.

In auream Claudii Statuam.

I Am fuerit focors, idem microthymus, & excors;
Eminet ex auro; nemo valere negat.

He-

XLI.

Helitropium.

Væsanus quò ducit Amor ! Despecta virentem
Non valet Oceani vincere Nata rogam.
Ergò per æthereum quacumque vagetur, amati
Solis ad aspectum floridus est oculus.
At contrà Phœbus, Clytiæ qui friget amor,
Est dolor, est oculis fulgida pœna suis.

LXII.

In Alcatozem.

Cuncta rapit, pernox quæ luditur alea . Ludus
Non est, qui potuit perdere ludus opes.

XLIII.

Ad Eundem.

Alex ad arbitrium prodegeris omnia . Porro
Jactura absumptum maxima tempus erit.

In-

XLIV.

Ingrati animi vitium carpit.

Ingrato nil pejus: eo nam crimine sæpè est.
Omnia qui novit vicere, victus Amor.

XLV.

Didus Epitaphium.

Nec mihi dirus Amor, nec vulnera fecerat ensis;
Mendax, heu, calamus pungit, & umbra gemo.

XLVI.

Epitaphium Homini positum.

Vita brevis vitæ produxit funera. Tandem |
Nex potuit longam corripuisse necem.

In-

X L V I I.

Infelix humanæ vitæ conditio.

QUàm duris miseri fatis urgemur, & omnes,
 Stat firmum, nigros luctibus ire dies.
 Cùm lucēs haurire diem Lucina tenellas
 E docuit, lacrymas edocuisse fuit.
 Nè claudant oculi rivos, nova semper abundant
 Incrementa, novis extimulata malis.
 Sors ea mortales agitat. Si fortè serenum
 Quid niteat, miseris exitiale nitet.
 Ergò per ærumnas, per dura, per aspera repens,
 Quid, nisi vita labor? quid, nisi vita dolor?
 Spes manet una tamèn; solamen sublevat unum;
 Tot mala dùm patimur, vita citata fugit.

X L V I I I.

Idem Argumentum.

NASCIMUR ærumnis. Sunt vitæ exordia fletus,
 Primaque supremo jam dedit. hora diem.
 Infelix pro parte perit, pro parte laborat
 Semper homo; & nulla est parva labore quies.
 Per dubios fortuna regit vestigia calles;
 Ceu teretem versant aspera fata trochum.
 Pœna igitur nasci. Tot vita obnoxia duris,
 Assiduus labor est, funus, & exilium.

In

XLIX.

In illud Horatii lib. 2. Ode 16.

Vivitur parvo benè, &c.

Vivitur exiguo malè. Non benè debilis urget
 Aura ratem; cursum nec benè currit equus.
 Vulnificum tenui jaculum vix exit ab arcu:
 Et malè sollicitant pabula lenta focum.
 Exiguus nullas humor fecundat aristas:
 Et modica ardentem non levat unda sitim.
 Ipsa animi virtus subducta languet ab esca:
 Siccò cymba salo solvitur, herba solo.
 In tenui censu tenuis fortuna. Superbam
 Diminuit famam denique adulta fames.

L.

De Niobe.

Saxea adhuc lacrymis rorat. Sed Mentoris artem
 Nè stupeas. Vivum nil habet artis opus.
 Cum subito natos doluisset funere raptos,
 Compulit extremus diriguisset dolor.
 Juxta duri steterat durissima præda doloris,
 Ipsa sibi tumulus, ipsa cadaver inest.

LI.

Illustriss.& Reverendiss.Dom.
D. ANDREÆ DE AQUINO,
 Episcopo Tricaricen.
 renunciato.

Cum allusione ad stellas, in Pontificio Stemmate expressas.

Non opus est hominē Cynico disquirere lychnos;
 Luce etenim Cynica sex magis ASTRA vidēt.
 Tu modò, tergemino delectus lumine, sacrum
 Sumepedum, Cæli gramine pascere gregem.
 Splendida connubii tibi rident omina: Sponsæ
 Te pia vota petunt, te pius ardet amor.
 Dignam junge manum. Domino sacrâda superno,
 Grex aurata geret vellera, sponsa comas.

LII.

De Nivibus Exquilinis.

Quàm benè nix posuit niveo sua templa Pudori!
 Fundamenta sacræ quàm benè jacta domus!
 Este procùl Veneres. Ut castos excitet ignes,
 Depluit æstivas candida Virgo nives.

M

In

LIII.

In die Pentecostes.

I Am lætare timor, penitusque intrare recessus
 Egerat, insuetos, aspera ferre viros.
 Mox tamèn afflatus urget vis ignea, linguis
 Edocet omnis ora diserta loqui.
 Tum validis ardent invadere viribus Orcum,
 Atque salutiferæ tollere signa Crucis.
 Dura pati faciles, intentent omnia mortem.
 Unde sed ardor eis excitus? unde vigor?
 O Amor! ò animi vis alma! Quòd ipse timorem
 Viceris, est linguis flamma loquuta suis.

LIV.

Navigationis periculum.

A Equoreis animam stultè qui credidit undis,
 Vivat, & extinctos inter habere licet.

Ac-

L V.

Aemulatio dispar.

I Mprobus, atq; probus, quorū mens æmula, cūctis
 Victurum sæclis, aggrediuntur opus.
 Nititur Herculeos evincere uterque labores:
 Et segnes urgent præmia pacta manus.
 Par geminis ardor, non par est meta. Laborant,
 Is Babilona tamèn, iste Siona struit.

L V I.

Ad exprimendam Deiparæ Vir-
 ginis puritatem, aptiora Ro-
 sis Lilia.

Ad Problematicam questionem.

S Idera bisseñis norint diadema pyropis
 Texere, Sol clamydem, lambere Luna pedes.
 Cūm tamèn esse DEUS dederit super omnia puram,
 Nil, quod Pura sibi vendicet, æthra dabit.
 Obsequium testata suum, stellantia, Tellus,
 Germina, dat MARIÆ Lilia, datq; Rosas.
 Proxima Virgineus poscit sibi Lilia candor;
 Lilia; nàmque suo victa rubore Rosa est.

LVII.

In Sacram Domum
Lauretanam.

HAs tenuit sedes, hos Virgo beata recessus:
 Huc humilem traxit forma pudica DEUM.
 Vel Cælum dicas, vel Cæli fragmina; muros
 Osculor, & lacrymis oscula spargo piis.
 Astra valete. Libens hinc lentas deprecor horas;
 Hic nostros religet longa catena dies,
 Sidereas Domus una domos non invidet. Hæres?
 Ipsa suos potuit Virgo beare lares.

LVIII.

In Desidiosum.

IAm benè habes; tamèn effortz sunt undiq; vires;
 Ac toto serpit corpore languor iners.
 Urbice, conductum nihilo tibi præsto Galenum.
 Desidia vitium est. Res age, sospes eris.

In

LIX.

In Poësis vanitatem.

C Armina si scribas, ipsi scribenda Maroni,
 Metraque Bistonix des propiora lyra;
 Pierio immitem cantu quis molliat Orcum?
 Quisvè suam redimat carminis arte necem?
 Aeternum cineri jam fama rependat honorem;
 Eruta nec tumulo nomina livor edat;
 Immemores rerum Manes. Quid inania curem?
 Quæ post fata venit gloria, nulla venit.

LX.

De se ipso.

Si mea Pierios compensant fata labores;
 Debita carminibus gloria, sera veni.

M 3

DIE

LXI.

Didus imago, jàm jam sibi mortem conscituræ.

ARs retinet, dùm cogit Amor decumbere *Elisam*;
 Et pariter jussa est vivere, jussa mori.
Visa queri tandèm: crudelis uterq; quid ergò
 Aeternas patiar sic moribunda moras?
 Nil ferrum mihi parcat iners; nil parcite flammæ;
 Ne vivam, vivi sperno coloris opem.
 Quid moror infelix? Moriar vel picta. Sed ensem
 Dùm stringo, heû, mira torpet ab arte manus.

LXII.

Filia Herodiadis punitur.

Negligit *Oceano Sicoris* dare flumine cœsum,
 Dùm ligat alpinos aspera bruma pedes.
 Hæc mulier, numeris quæ pèrdidit ebria Vocem,
 Ingeminat celeres pulchra, feroxque gradus,
 Sed duras pes mollis aquas infregit; & arctans.
 Atque gulam cædens, funis, & ensis aqua est.
 Naturæ sic ira furit, scelus ulta Puellæ,
 Ut media fervens arserit in glacie.

Mor-

LXIII.

Mortem dolet præmaturam Didaci
Marini, Germani fratris, maxi-
męque expectationis Pueri.

Sic me, sic alto linq̃tis mœrore sepultum,
Frater? & æterno sicq; dolore feris?
Nec dõleat, misero frontis cui lumen ademptum?
Vel cordi figat vulnera sæva chalybs?
Hæc eadem patior. Mors abstulit effera ocellũ:
Et mihi quàm diro vulnere corda fodit.
Sic me? Sed frustrà crudèle quid arguo fatum:
Spes licèt in tenero flore perempta cadat?
Tu premis astra; premor tamẽ ipse dolore sub astris:
Funera tu reparas; funera me repetunt.
Nõ redimãt lacrymæ; lacrymis tamèn usq; profusus,
Continuus enẽa sit vita futura dolor.

LXIV.

Mauro Verdone.

Carina misisti, tibi carmina mitto vicissim;
Pondere nec veniunt munera missa pari,
Dissimili haurimus vena. Tua nectar ab ipso
Musa Helicone bibit; nostra doloris aquas.
Floridam nè repetas; rigidò nam turbine nostrum
Aruit ingenium; non tamèn aret amor.

M 4

De

LXV.

De Alexandri continentia.

Audaci validum jam Marte subegerat hostem;
 Regia Sponsa tamèn maxima præda fuit.
 Hęc rorat lacrymis; hostemque ultura superbum,
 In sua formosas instruit arma genas,
 Sed pulchros cavet ille dolos. Nil fortiùs egit.
 Illecebris quævis frangeret arma Venus.

LXVI.

A foeminis periculum.

Quolibet adveniat, deformis, pulchra; cavendũ.
 Iniicit hæc laqueos, incutit illa metum.

LXVII.

De Appetitu sensitivo.

Illecebris pugnat, nec sævior hostis. In hostem
 Ni suadet Ratio protinùs arma; cades.

Lau-

LXVIII.

Laudat D. Helenam Lucretiam Cor-
neliam Piscopia, Venetam Vir-
ginem nobilissimam.

Pulchrius haud monstrum est. Insignis forma puella
Astruit Argivam; mens tamèn alta Sophum,
Quis neget, ingenio teneras præstare puellas?
Emendat veterem mascula Virgo notam.
Rex olim sapiens Reginam traxerit. Ipsum
Da Regem; trahere hæc pulchra, diserta potis.

LXIX.

In Pomilionem, cognomento
Tatillum.

Credite formosum, naturæ credite lusum;
Nec minùs artificem tam breve laudat opus,
Callicratis potuisset ebur, cælumque mereri.
Ni doctas fugeret forma minuta manus.
Tantillum nulla est mulier sortita maritum,
Moxcum nulla; facit vel Venus ipsa fidem.
Et licèt insanus nil viscera carpsit ignis;
Hunc vocitat soboles non tamèn una Tatam.

LXX.

In Zoilum.

Cum nequeas genio non indulgere maligno,
Vel mala, vel bona sint, carpere nostra placet.
Do veniam. Sed conveniat semel, improbe, sitque
Fas ridere mihi, fasque latrare tibi.

LXXI.

In Alchimistam.

Decoquit argentum Polidorus, decoquit aurum;
Et cum re totum decoquit ingenium.
Spes nitidum fumosa facit. Tu somnia ludas.
Omnia decocto cruda adhibenda fides.

LXXII.

In Puellam oculis captam.

Pulchris capta oculis Amaryllis fingit Amorem.
Lumina si reddas, Mater Amoris eris.

De-

LXXIII.

Deflet mortem Santhę de Labo-
nia optimę Genitricis.

C Ara Parens, ergo es fati mihi rapta supremis?
 Heu lacrymis omni tempore flenda meis.
 Flenda; miser durum si matre, superstes, adempta;
 Si longa mœror morte perire sinat.
 Vestra quid excuset fatum crudele senectus?
 Debuit à meritis enumerare dies.
 Ubere jam vitam dederas, nunc funere vitam
 Mi rapis, & Parcę munera, Mater, obis.
 Si tamèn abruptis indigno pollice filis,
 Fila forens vitę substituenda meę;
 Substituam facilis; dùm nati detur amor
 Threicię numeros conciliare Lyrę.
 Sic tibi seũ lacrymas, seũ tristia carmina fundam,
 Vivet ab officio noster utroque dolor.

LXXIV.

Deslere pergit.

I Mprobius tecum se se mors effera gessit,
 Mater, & in vestras, heu, nimis ausa stolas.
 Cui geniale decus, sub fronte modestia fulsit,
 Inter formineos gloria rara choros;
 Cui matronali florebat honore senectus,
 Vel Pyllos ibas vivere digna dies.
 At modò, si vè tuos inviderit ægranitores,
 Scù exilii longas oderis ipsa moras;
 I tamèn, æthereis meritò donanda corollis;
 Perge per Elisias excipienda plagas.
 Interea, levibus nè prosequar ipse querelis,
 Carminibus venies jam rediviva meis.

LXXV.

In ejusdem funere.

H Eù decet extinctę persolvere justa Parentis
 Phœbe, meis aptam luctibus, adde lyram.
 Non ego jam Stygios nitat fopire colubros;
 Tænaras cantu nec violare fores.
 Si licet, astra querat. Rapuerunt invida matrem
 Sidera. Bistonix sint ea monstra chelys.
 Cur fato indigner? Niveis quæ vixerat astris
 Moribus, hinc duram stravit ad astra viam.
 Sed tamèn effrænis dolor est, amissaque lugens
 Spes animam, sua cor gaudia, vita ducem.

In

L X X V I.

In Christi Domini die Natali.
*Et ecce Stella, quam viderant in
 Oriente, &c.*

Quæ sua captivæ dissolvat vincla Sioni,
 Et primi reparet damna dolenda Patriæ
 Progenies, Erebi debellatura tenebras,
 Ortus, sed in Stabulum fortis adegit Amor.
 Hic DEUS. In solito defudant cortice mella:
 Plenaque mellis eunt flumina, lactis eunt.
 Germinat, invito, florum Regina, Decembris
 E tamen invitus læta December agit.
 Jam revocata polis niveas Pax explicat alas:
 Tutæque jam placidis accubat agna lupis.
 Ridet ager: tersa ridet caligine, Cælum:
 Omnis mæror abest: omnia Ritus habet.
 Stella, viden, fulget? Nitidam ceu nata papyrus,
 Sidera lætitiæ pingere visa suam.

L X X V I I.

Idem Argumentum.

Qui tonat in Cælis, vagitu provocat auras,
 Et cubat in paleis nudus, inermis Amor.
 O Amor! ò mirum divi molimen Amoris!
 Vagit, ut ex hominum pectore luctus eat.
 Nos ut in astra vehat, pauper divertit in antras
 Qui victos venit solvere, vincla subit.
 Quò tandem, nivea natus de Virgine, possit
 Nostri hyemem cordis pellere, Sol hyemat.

In

LXXVIII.

In Chrifti Domini die Natali.

N Afcitur, æterno genuit quem Juppiter ævo;
 Lætæ sed natus membra reclinat humi.
 Albicat hybernis tellus onerata pruinis;
 Et furit in teneram læva pruina cutem.
 Oprat Puer, positus ne dùm aspera culmis,
 Strata Palestinis terra subesse rofis,
 Nec calamis tamèn ille dolet, nec frigore. Scisne?
 Tela parant calamis; frigora nescit Amor.

LXXIX.

Ad Sanctos Infantulos
 Innocentes.

F Elices Pueri, quos matris ab ubere raptos,
 Aetheræi plenum nectaris uber alit.
 Vos teneri flores, turbo quos asper aduffit,
 Ut Cæli hoc fieret germine dives ager.
 Jàm cæsi caditis. Dirum quis luderet hostem,
 Succiduis habet à floribus arma DEUS.
 Flore comas urnent alii. Modò floribus ipsis,
 Vere sed æterno, culta Corona datur.

In-

LXXX.

Inferni memoratio.

Quis locus, & miseros teneat quæ pœna nocētes
 (Si juvat, & menti pandit Avernus iter)
 Visam, nec referam; nām visa referre negatum:
 Cunctaque pœnarum nomina nemo ferat.
 Jam mihi mens horret penetrare per atria Ditis
 Aspera, sed monstis haud minùs apta suis.
 Terribile visu rictus: torquentia flammæ
 Lumina: vipereis horrida colla comis.
 Exterrent illinc gemitus, hinc dira mēphitis
 Halat, & horrendum ferrea vincla sonant,
 Non cessura suos urunt incendia manes;
 Exedit addictos ignis, & ignis alia.
 Heu longum sine morte mori! Nec mēbra dolori,
 Nec membris unquam deficit ipse dolor.
 Sit Tityi Vultur, sit vestrum fabula saxum,
 Sisyphes, sed multò his asperiora manent.
 Hæc domus Umbrarum; fontes hæc antra coercēt,
 Vis tamēn Infernum tollere: tolle nefas.

Ad

LXXXI.

Ad Cæsarem Imperatorem
Austriacum.
Ob Poëticum munus, ab Amicò
dicatum.

P Annonicum fortuna potens tibi subdidit Orbẽ,
Atque triumphanti barbara colla pedi:
Cornua Danubius flectit: sua scepera Quirites
Subiiciunt: domitis Nereus ambit aquis.
Denique telluris domino, pelagique potenti
Augustas animi Juppiter auxit opes.
Nè modò quid desit, quo fias Cæsar, eidem
En canit Hetruscus Cæsare digna Maro.

LXXXII.

Iosepho Iusto Guaccimano.

A Usonii decus eximium, lux aurea Pindi,
Unus Castalidum deliciosus amor:
Horrida seù Getici decantas prælia Martis;
Idalias placitum seù cecinisse faces;
Et rapis, & quovis animos inflectis, ut acer
Provocet hinc Mavors, inde jocosa Venus.
Aude igitur felix; Heliconia culmina vestram
Da resonare Lyram, coge stupere Tubam.

Jo-

LXXXIII.

Joanhi Baptistæ Vgolino.

S Urgentem vidi sublimi vertice Pindum,
 Lætaque deliciis prata virere novis.
 Castalidum certare Chorum, quæ dignior iret
 Perpetua doctas cingere fronde comas.
 Portentum stupeo, Phœbique oracula posco,
 Cui Vatum tantus fortè paretur honos.
 At stupido tandem vellit mihi Delius aurem;
 Atque tuam didici, docte Uguline, lyram.

LXXXIV.

Joanni Jacobo á Lavania.

P Ollice Mæonium facili dum barbiton urges;
 Ac dum chorda furit tinnula, corda feris;
 Nemo triumphalem posthac excerptere laurum
 Audeat. Edicto præses Apollo cavet.
 Par equidè. Æterno laurus tibi germinat ævo;
 Unica sit vestræ merx JACOBÆ, Lyra.

LXXXV.

Reditus.

I Am tenuit patrias, Argo felicior, oras
 Nostra ratis. Nosco litora, nosco Polum.
 Piniferi tamen montes, confinia culmina Caelo,
 Sol ubi jam fessos pascere fertur equos.
 Hinc Turraca ferax, illinc Calamaca superbit
 Editus. His Ceres est expatiata jugis.
 E regione meus procul eminet Apenninus,
 Dulcia qui praelis fundit electra suis.
 Nec tamen in patria patriam dignosco. Vetustum
 Quod decus, & veræ laudis abivit amor?
 Quod populus recti custos, patiensque laboris,
 Qui Regnum faciles demeruerunt manus?
 Jam nostis late crevit reverentia sylvis,
 Invidia externis, finitimisque timor.
 Non eadem morum species: non integra fulget
 Gloria, quam veteres excoluere Patres.
 Qui sic? Heu! natos aluit, qui dentibus audent
 Vipereis misera dilacerare sinum.

LXXXVI.

In Nativitate B.V. MARIÆ.

QUÆ Rosa de sterili surgit pulcherrima campo,
 Et, licet una, solum ter beatæ Anna parit.
 QUÆ nostris Aurora nitens caput exerit umbris,
 Atque diem Cœlo suggerit? Anna parit.
 Compositas roseo quæ nunciat ore procellas
 Iris, in humanis fluctibus? Anna parit.
 Parta DEUM pariet; majus nè quærite. Mundi
 Unica delictum est, unica præsidium.

LXXXVII.

S. ANNÆ, Deiparæ Virginis
 Matri.

E Merita virtutis Anum dic, Musa. Remissam,
 Jamque diù, ad laudes excitat ANNA lyram,
 In numeros laxetur amor. Nil dignius unquam
 Carmine poteris commemorare tuis.
 Ingens est æquor; fugientem stringere metam
 Ardua res. Avidæ contrahe vela ratis,
 Christi dic Aviam, MARIÆ dic esse Parentem;
 Dæ super evectam sidera conspicuam;
 Hic laudum limes. Tantùm super adde, quod ipsa
 Cœlorum Regi struxerit ANNA thronum.

Chri-

LXXXVIII.

Christi IESV ergà D. Ioseph
obsequium; ingens vicissim
Iosephi, prævifa Christi
passione, mœror.

EXercet notam Ioseph industrius artem,
Nec suetas retinet pigra senectâ manus,
Obsequitur JESUS, nam subditur ultro Parenti;
Sed Pueri assiduus Crux erat una labor.
Diffiliunt quæcumque solo, componere mos est
Segmina; compositis, omne decussat opus.
At ficta JESUS Cruce dum præludit, Ioseph
Anxius in JESU sustinet ipse Crucem.

LXXXIX.

Pictori, Virginem Puritatis co-
loribus exprimere laboranti.

Quid cupida astrigeras meditaris luce figuras?
Côngrua peniculis non erit ulla tuis.
Sivè suos Titan radios immisceat ardens,
Cynthia sivè suas obsequiosa nives,
Luna subest maculis, liquido Sol pejerat auro.
Et quæ lacte micat semita, pallet adhuc.
Incumbat nitido Thaumantias ore tabellis,
Vel nitidis veniet decolor ipsa genis.
Ergò Virgineum quæ reddat imago nitorem?
Perge tamèn, pulchræ Virginis ora line.
Vis puram referas? omni vis labe carentem?
Pinge inter spinas lilia, pingere rosas.

De

X C.

De S. Vincentio Martyre.
Cui præsto sunt Angeli, vulnera
alligantes.

Ad D. Vincentium Cestarium.

SÆvit, & innocuum stricto bibit ense cruorem
Lictor, at expletam non habet ira sitim.
Vulnera mox dirus geminat, sed vulnera fortem
Acriùs explorant ingeminata Virum.
Iram plus acuit, virtuti calcar & ira est:
Vires ille suas exerit, iste suas.
Quòdque triumphali prælusit nomine palmis,
Has animi tandè m vis generosa parit.
At plagis quæ præstet opem medicina cruentis?
Scilicèt Angelicas emeruere manus.

XCI.

De S. Marino.

F Lâma vel excruciet, vel corqueat ungula; pergât
Ip Puerum rabidas extimulare feras.
Romanum Pueri tot sustinet aspera robur,
In Christum tantum nobilis arsit Amor.
Suppliciis alitur virtus; finemque dolori,
Quem dare non valuit pœna, corona dedit.

An.

XCII.

Antonio Butarono.

Dividimus cum Morte dies. Sic aufugit ævum;
 Sic vitæ comitem Fata dedere necem.
 Mortis avarities nostros dum computat annos,
 Impia vel somnos imputat ipsa breves.
 Vive igitur, Butarone; datis utare diebus;
 Sed vitæ fœnus, qui benè vivit, habet.
 Vir bonus, exactas si fortè recogitet horas,
 Gaudet, & haud ullam præteruisse dolet.
 Hoc est ætatem factis extendere; & hoc est
 Præteritos iterùm vivere posse dies.

XCIII.

Thomæ de Madera quærenti,
 cur Amicos communi ex Mu-
 nicipio reliquerit illaudatos.

Municipes inter sunt, nomina digna, Sodales,
 Et fateor, postram demeruisse lyram.
 Hos memini, & Phœbi fortè sè poposcerat æstrû:
 Fas tamèn indictos præteruisse fuit.
 Urgebant paritèr numeros. Amor ardet; at omnes
 Dicere nec poteram, nec satis unus erat.
 Cum mea defuerit, meliorem suffice venam,
 Ingenioque subi, Madera docte, vices.
 Tu cane demeritos. Tenui dicenda Camenæ
 Quæ superant, meus ex corde rependit amor.

Ru-

XCIV.

Rusticatur.

Dominico Felici de Leliis.

Quà licet, absumptos, Felix, hic sarcio Soles;
 Et redit ad numeros anxia vita fuos.
 Vita deest vitæ, quæ distentissima curis,
 Quæ semper, duro victa labore, gemit.
 Vana diu rerum decepit imago; diuque
 Larvæ sollicitum detinuere leves.
 Umbris deceptum nunc erudit umbra; sed ipsam
 Spargit ab innocuis arbor amœna comis.
 Me pictus nil vexat honor: nil verberat auri
 Fulgor, & illecebris nil capit Aula suis.
 Est mihi Seranus curvo generosus aratro;
 Si Sceptro dignam dat sua stiva manum.
 Sic ago. Fortunæ vix dura protervia pungit;
 Nil mihi præstiterit invida, nil cupido.
 Huc agedum propera. Rus dulcius esset, & omnis
 Latior adventum sentiet ora tuum.

XCV.

 In Blasium Altomare Summa-
 lurium peritia insignem.

Duris Astreæ studiis impalluit; unum
 Hinc ornat Pallas Parthenopæa Virum.
 Dum causas dicit, causas dixisse Periclem
 Credas; tam simili Blasius ore tonat.
 Quin Manes habeat facundia mira Clientes
 Solveret assertos Mindis urna reos.

In

XCVI.

In Franciscum Antonium de
Matthæis, de gladiatoria
scitè scribentem.

I Gnavum procùl hinc vulgus. Mars gymnade ista
Ad sua magnanimos evocat arma Viros. (dens,
Adsit Eques, rapiat celebris quem nominis ardor,
Nec sibi degenerem comprobet esse labor.
Adsit, & hostiles discat qui fortiter enses
Excipiat, vel quàm conferat arte manus:
Qui roret impavidus chalybè: qui pulvere in equo
Victrici valeat cingere fronde comas.
Inclita Matthæi virtus hæc edocet. Armis
luditis & in vitæ seria ludus abit.
Ergò novo titubas Marti libare? Sed idem
Pacificus pugnam, Mars violentus init.

XCVII.

Constans in ærūmnis.

Fortuna jaceo (mecum nimis aspera luse)
Nec tamèn infractum corde jacere putes.
Constat adhuc animi robur. Res auferat omnes,
Vix doleam, quantùm rapta vibrissa dolet.
Quòd cecidi, casus Fortunam vicit. In imo
Qui jacet, ulterius non habet unde cadat.

In

X C V I I I.

In quosdam Patriæ infestos.

PROVOCAT astra scelus. Tumidos ultura Gigantes,
 Armant olim tela trifulca Jovem.
 Hæc eadem vos pœna manet, gens impia. Nunquid
 Torpida sunt vestris fulmina flagitiis?
 Nil pudet indecores animas violare parentis
 Jura suæ, & sacram contemnerare fidem.
 Extrurbes nostram, temeraria turba, quietem;
 Tu quoque fulmineas experiere manus.
 Heu! quos in gremium diros admisimus angues;
 Quas alit infestas hospita sylva Feras!
 Prò nimium bacchata lues! Themis alma, quid ultra
 Infamem pateris multiplicare Scinim?
 Cæcuba si furiant, hæc pœna bibacibus æqua est;
 Dolia rumpe, tuum subtrahæ, Bacche, merum.

XCIX.

Jonas in ventre Cete.

DEVOROR esca; tamèn sum mortis in ore superstes;
 Vivaque digestum tumba cadaver alit.
 Vivus, an extinctus, neutrum dignosco. sed unum
 Sat capio, ultorem crimen habere Deum.

N

De

C.

De S. Matthia Apostolo.
Et cecidit sors super Matthiã. Act. c. i.

E Meriti explorant agitata nomen ab urna ;
 Quemque Deus dignum legerit, urna docet.
 Sors cadit & dubios simul explicat. Ecce Mathiam,
 Qui ter Apostolico dignus honore venit,
 Instabili fuerat sortis sed jure cadendum ;
 Maxima ubi virtus eminet, illa cadit.

CI.

In Die Cinerum.

Pulvis es. Hæc audis, nec fleſciat arduus cervix,
 Quæ ſit in exiguum mox redigenda lutum ?
 Excute lethiferum, quo mergeris, impie, ſomnum ;
 Percuſſum Cineris fulmine, fleſce caput.

C I I.

Horarium.

Quæ tibi percurrit vitreos ocyſſima calles,
 Præcipites labi monſtrat arena dies.
 Hanc novi interdum medio conſiſtere curſus
 Sed nullam fugiens implicat horamoram.

Ru-

CIII.

Rusticæ vitæ laus.

Semper in exculto sua vivit rure voluptas;
 Squalleat, aut viridi gramine vernet humus.
 Non hic ambitio, non livor pectora pungit.
 Punge tuos, fas est, dure Colone, boves.
 Construit insidias tantum venator, & auceps;
 Nec nisi novit aper, nec nisi novit avis.
 Bella strepant alibi; cultis pax floret in agris,
 Et placidos gaudet rusticus ire dies.
 Juppiter ô bonus! En, regni sine sorte, beatum
 Fecisti Regem, quem facis Agricola.

CIV.

In Turbinem.

Bacchantur Diræ? trepidus vel diffuit ær,
 Ut quatiant imas flabra molesta domos?
 Surda sonant fracti Catadupis mucmura Nili;
 Dulichio placidus rupit ab utre Notus.
 At quis tam validos facili ferat aure susurros?
 Quis ventosa diu prælia sustineat?
 Aeole, vim cohibe, tanto nè turbine vitam,
 Spiritus ut dederat, spiritus eripiat.

C V.

In Tenebrionem.

V Ana per ambages glomerat dicteria; dignus,
 Cui medio obiciat quilibet ungue probrum.
 Certior ex adytis respondit Apollo reclusis;
 Cum sacros coleret Pythia turba focos.
 Nè taxes. Faciem Therſites occultit umbris.
 Quid causæ est? Turpi crimen in ore gerit.

C VI.

In Ponticum.

QUæ ambitæ faciant ad nobilitatis honorem,
 Pontice, cùm desinæ omnia, præter Avos,
 Desine majorum cineres jactare superbos,
 Es temerè extinctos sollicitare rogos.
 Num jubat ex umbris? Fœdam scrutaberis urnam,
 Jàm pollinctorem, Pontice turpis, agis,

C VII.

Horologium ex pulvere.

N Il fragili fuerat, nil aptius undique vitæ,
 Quàm quæ per vitreas currit arena vias.
 Instabili videas tenuari stamine, semper
 Et cadit, & casus it renovare suos.
 Vita suo pariter decurrit funere; semper
 Addita funereos indicat hora dies.

Sin-

CVIII.

Synteresis.

Cor mundum crea in me Deus. Psal. 50.

POST umbras abii, studioque innixus inani,
 Temporis effudi non redeuntis opes.
 In causa cor est. Rapuit vrsena voluptas,
 Diraque decepto corde, venena bibi.
 Quin pietas sectatur adhuc per devia larvas,
 Nec misero incutiunt pulchra pericla metum,
 Num cordi fidam? Tu dilue, Christe, venenum,
 Aut veteri absumpto, cor mihi conde novum.

CIX.

In obitum

D. Vincentii Cestarii,

Amici, morum candore insignis?

TE cari deflent, mæstos procùl audio latus.
 Audio, defletam pertulit aura necem.
 Non ego fœmineis incessam questibus astra,
 Aut frustrà lacrymas ebibet urna meas.
 Cur doleam raptum, cordi qui semper inhæres?
 Quem mors Empyreis inserit ipsa Choris?
 At lacrymæ tamèn erumpunt. Quæ supprimo luctu
 Suggestit hæc animo semper: Amicus obit.

Libri Quinti Finis.

N 3

PRO.

P R O G R A M M A

L I B R I VI.

Q Vis me Pieriis vacare curis,
 Aut metor vetat, aut veterans, alte
 Irrepens animo? Quis obstinato
 Cor luctu dolor occupat? manusque
 Jam suctas prohibet ferire Buxum,
 Mœrenti satis efficax levamen?
 Sat flet um patriis super ruinis:
 Sat cari lacrymas bibere Manes.
 Alternat faciem, vicesque rerum
 Fatalis tenor, adiicitque maestas
 Successu propere, graduque leta.
 Cantemus; quod erit tamèn canendum;
 Forti sub Duce multiplex triumphus
 Caesaris dabit. Ipse fragit hostes,
 Et Thracum tumidas, trucesque turmas,
 Cum dexter pia movit arma fudit,
 Istro sanguineas stupente clades,
 Mox rumpi innecuis jubet catenas,
 Assertisque CRUCEM eminare pinnis.
 Audiu, fulmineis ut athra bombis,
 Ipsi qua propè militavit armis,
 Vectricos acies procul salutat?
 En fissa radiant ubique flamma;
 Et quernas Laribus ligant coronas.
 Plaudunt, victor io! Assonetque noster
 Pindus, victor io! Canamus unà,
 Fas est. Jam resides Thalia nervos
 Explorare decet, Lyramque tendit.

FRAN.

FRANCISCI MARINI

P O E S I S

H I E R O E T H I C A,

S I V E

E P I G R A M M A T U M

S A C R O - M O R A L I U M

Lib. VI.

I.

AD INNOCENTIVM XI.

P. OPT. MAX.

Turcis in Budæ expugnatione
nuper profligatis.

A Ncipites dudum Martis tenet alea: rivis
 Sanguineis dudum Strymonis unda rubet.
 Buccina jam tandem Famæ sonat aurea, Thraces
 Trans Hæmum turpes arripuisse fugas.
 Austriacum canicinde Ducem, qui Marte coegit
 Lambere Cæsareos barbara Monstra pedes:
 Christiadam potis indignos qui solvere nexus:
 Qui modò victricem dat radiare CRUCEM.
 Tu tamèn inflammas acies, Pater optime, vires
 Addens, hinc aurum fundis, & inde preces.
 Vicisti lacrymis ergò: lacrymæque profusæ,
 Mœnia quo ruerent hostica, fulmen erant.

N 4

Emi-

II.

Eminentiss. Domino.
FR. VINCENTIO MARIÆ
S. R. E. CARDINALI
URSINO.
Archiepiscopo Beneventano.

I Am Diomedeam vis Fati everterat Urbem,
 Cùm tota ex imo concuteretur humus.
 Gens tum, si qua fuit miserranda è clade superstes,
 Funditùs everfos ingemuere Lares.
 Nex fuit evasisse necem. Spectacula rerum
 Exanimant. Vitam nosse dat ipse dolor.
 Ast ipse, ò Princeps, Romani maximus Ostris
 Splendor, pars tantæ maxima cladis eras.
 En tamèn incolumis; quamvis oppresserit, heu, Te
 Dilapsæ in præceps alta ruina domus.
 Prodigium felix ! sine pondere saxa putares
 Mollia, ut immeritum vix tetigere caput.
 Protegit innocuos Cælum. sic NERUS amicas
 Supposuitque manus, eripuitque Virum.

REX

III.

R E X.

Sustineat seu Sceptra manu, seu fronte Coronas:
 Fulminet ense, furat milite, regna domet:
 Barbara multiplices comitetur pompa triumphos
 Augustos onerent parva trophæa Lares:
 Fama triumphales expenderit anxia laurus;
 Nil mihi regali dignus honore foret.
 Quid Censura notet? Laudat clementia Regem,
 Commendat pietas, relligioque probat.
 Præsidium populis adsit, Themefimque reducat:
 Det sua iura bonis, det sua iura malis:
 Pulchrius exornet virtus, quàm purpura; Rex est
 Hic meus: hic verax fulget imago Dei.

IV.

In Obitum
JOANNIS BAPTISTÆ DE
LUCA, S.R.E. Cardinalis.

Nil mentitâ suo tonuit facundia fastu,
 Aut lingua, aut calamo fluxerit eloquium,
 Impatiens igitur dicentem laurea compsit,
 Gloria scribentem. Nec satis illud erat.
 Indignata moras affulsit Purpura; quamvis
 Særa coronarit, Nec satis illud erat.
 Cùm simul Ostra Virû peterent, simul astra meretæ,
 Astra satis tanto sola fuere Viro.

N 5

De

V.

De S. Elisabeth, Lusitanix
Regina.

Vix concòquebat indolem Rex, & Parens,
 Excelsa quamvis fulgeret.
 Opes quòd una dissiparet regias,
 Quòd erogaret indigis.
 Minatur ergò, quòd feriret improbam,
 Vultuque terret tetrico.
 At quis vetaret, quis teneret fervidæ
 Vi charitatis percitam?
 En quòd poposcit pauperis necessitas,
 Impendit aurum clanculùm.
 Hinc ira Regis æstuat; vel hinc minas.
 Urget paratus exequi.
 Implorat astra cum rubore Elisabetha
 Opem dat ipsa Charitas.
 Quod sæpè diris corda pungit sentibus,
 Mox vernat aurum floribus.

De

V I.

De Divo Aloysio, Francorum
Rege.

Vix comitem reicit cognata parentia fastum:
Et rarò ponunt alta supercilium.
Assequitur magnus tamèn hæc Aloysius, idem
Gloria qui Francis, præsidiumque suis.
Nam pietate magis, quàm maiestate verendus,
Rex, & inops regni claruit inter opes.
Prælia, pacato sed corde ciebat in hostes;
Arsit in arma; pius sed tamèn ardor erat.
Nunc cælo impensos compensant astra labores.
Discite ab hac, Reges, stringere sceptrà, manu.

V I I.

De S. Thoma Aquinate.

Quòd benè scripisti, Thoma, benè vixeris idem,
Hoc tua scripta docent, hoc tua vitæ probat.
At meliùs Christi mihi voce probaris, & ipse,
Mercedem tanti quære laboris, ait.
Quæris; at est Christus tua merx satis ampla. Sapisti;
Si diversa foret mens tua, desiperes.

VIII.

DIVA ANNA.

A Nna vocor. Nomen si quis deducat ab anno,
 Nostri erit haud felix Nominis auspicium.
 Annus obit, rapiturque citis ad funera pennis;
 Omni par ævo non meus Annus obit.
 Quam peperî, meliùs faciet mihi gratia nomen:
 Sic ager æternos Annus, & Anna dies.
 At satis est, Mariæ dici sine nomine Matrem:
 Una mihi Proles nomina cuncta facit.

IX.

In S. Ludovicum Beltrandum.

F Ulmine Beltrandus petitur; nã fulminis instat
 Mors è disploso sæpiùs ere volat.
 Jam scelus absolvit: jam dextera porrigit ictum,
 Innocuumque ferit glans violenta scopum.
 At quàm pulchra parat cælum spectacula! Præbent
 Aera statim, Strygio pulvere fœta, Crucem.
 Has ludit data vita vices. His funera lucris
 Sarcit, & hac Orci destruit arte dolos.
 Portentum felix! Ut sospes uterque venires,
 Confixi sclopus fulmen Amoris erat.

De

X.

De Buda feliciter expugnata.

Dudum Threiciis infelix præda Molossis,
 Indigna luxit conditione premi:
 Quæque diu (quamvis alto spes corde vigeret)
 Barbarico flexit colla subacta iugo;
 Fatales experta vices, à cæde triumphat,
 Excolit & laurus uda cruore suas.
 Plaudite devictæ. Sarcit sic Buda ruinas:
 Nam casura magis, ni cecidisset, erat,

XI.

Ad eandem Urbem.

Austriacæ robur tua circum mœnia classis,
 Atque Lotaringum Castra secuta Ducem
 Jam fregere tuæ vires, & cornua Lunæ,
 Quæ in saltus iterùm ferre coacta Canes.
 Nil tibi mœrendum tamèn est. Rupere catenas
 Arma tuas, victos dissolvere pedes.
 Libertas juvet innumeris asserta periclis;
 Quod subit imperium, te tibi restituit.
 Sors tua, si prostrata viges, si victa triumphas:
 Ardua si scandis sidera, quandò cadis.

Idem

XII.

Idem Argumentum.

D Ucebas tetras ad Lunæ sidera noctes,
 Nec tibi ab infauſto lumine lumen erat.
 Nunc album vidiffe gemis, ceu noctua, Solem,
 Signaque victricis jam radiare Crucis.
 Cur aduerſa tibi es, ſucceſſibus inuida noſtris?
 Infelix, tua ſi noſcere fata nequis.
 Quid confert, quamvis humilè manus erigat ulterix?
 Uſque cadis, quoniam te cecidiſſe putas.

XIII.

In Viennam pertinaci Turcarum
obſidione ſolutam.

T Amſſit Thrax Pannonicos unda uerat agmine campos
 Jam ferus audaci ſtrinxerat obſidio.
 Suiſtinet Auſtriacus, ſimul obiiicit arma, Virosque;
 Et conjurato Sarmata Marte fluit.
 Prælia jam miſcent acies : jam ſanguine turgens
 Danubius, rubris Nerea terret aquis.
 Dum tamèn incertos belli tenet alea, Thrax en
 Viſus in effuſam vertere terga fugam,
 Mos canibus fuerit Lunæ latrare; ſuis nunc,
 Dum fugiunt, Canibus Turcica Luna latrat.

In

XIV.

In Sanguineum Christi sudorem.

S Udat Amori; nostræ tanta est impensa saluti
Cura; sed irriguo sanguine sudat Amor.
Sudit Atlas; quem sidereus, non aggravat orbis,
Nostra premit scelerum sarcina, Sudat Atlas.
Sudat Adam, passa durum tellure ligonem.
Tot redimens noxas sudat & alter Adam.
Germinat interea tellus à sanguine. Guttas
Lambe redemptrices, cor agè, carpe rosas.

XV.

Inclinato capite; &c.

L Anguida terrigenum pendebat victima noxis,
Atque suum Christus jam peragebat opus.
Mors aderat, violenta Deum aggressura cruentum;
Sed maiestatis territa luce fugit.
Hinc pavidam Christus revocans, arcessere palmis
Si nequit affixis, fleat in ora caput.

Ad

XVI.

Ad Dymam, bonum Latronem,
Memento mei, &c.

QUam tibi spem faciat de robore pendulus altor?
 Quid tibi cum nudo? quid tibi cum laceror?
 Si regale petas solium, si denique sceptrum,
 Crux solium, clavi sceptrum cruenta dabunt.
 Sed potis hinc JESUM cœli dignoscere Regem,
 Quod moriens animam tam patienter agat:
 Sponte quod ignoscat Solymæ crudelibus ausis;
 Quod Crucis indignum fert sine felle probrum
 O vaser! ò felix! Homines invadere suctus,
 Nunc ipsi moriens surripit astra Deo.

XVII.

In Christi Columnam.

FRanguntur duræ Christi sub funere cautes;
 Undique concusso viscere terra tremir.
 Attamen immotam miramur stare Columnam,
 Duraque cum trepidant omnia, sola riget.
 Quis putet ad pœnam priscum tenuisse rigorem?
 Sævior in Christum, ni rignisset, erat.

Ad

XVIII.

Ad Angelum suum Tutelarem.

Dive, meæ custos animæ, tutela periclis
 Maxima, dum triplex obsidet hostis iter,
 Nèqua per insidias hostis conamina lædant,
 Cælestem noscitur mea vita Ducem.
 Multiplices Orci tu me deludere thecnas,
 Tuque doces, quando devius erro, viam.
 Si pietas unquam mihi Styx obiecerit umbras,
 Obiectos vestro lumine disco dolos.
 Labentes toties mundi per lubrica gressus
 Fulcis. & casus erigis usque meos.
 Non, si per duros cogar penetrare Gelonos,
 Per Thracum gladios, per Scythicas acies,
 Auspice te, metuam: lateri dum jugiter hæres,
 Quolibet impavidus despicio arma Stygis.
 Quò sedes, duce te, mihi detur adire beatas.
 Adde operæ extremam, deprecor, adde manum.

XIX.

Vivo ego, jam non ego; vivit verò in me Christus.

Div. Paul.

Quis credat, nisi credat amans? Ego vivos, sed alter vendicat, & vitæ munus, & officium.

Quod vivam, vivos animæ jam sentio motus; Attamen est alio vita calore veges.

Vivo ego, non ego jam. Me frustra queritis in me. Christus amor nostro in pectore solus agit.

XX.

Secedendum.

Tuius occultum prodas Latronibus aurum,
Quàm vulgo mores, quàm populis animum.

Secedas igitur; turbæ te subtrahe. Cælum
Tam propè conspicias, quàm procul ibis humo.

XXI.

In Divitem avarum.

Plus ambit, quò plus quis habet, qui pauper in auri-
Divitiæ pariunt forsitan esuriem? (ro est.

Apes.

XXII.

Apes.

Vix natus labore exercet. Facto agmine fucos
 Pellunt. Ignavis pœna luenda necis.
 Nec mora, pars ceras, liquidum pars congerit aurum
 Pars malè compactos glutinat alveolos.
 Fervet opus. Jussi nulla est ignara laboris:
 Nulla vacat castris miles inepta suis.
 Vim ludunt, ~~et~~ hi, levibus librata lapillis
 Agmina, depasto cùm rediere thymo.
 Seu rapiant Hyblæ, seu nectar ab æthere libent
 Tam dulces mirum est condere posse favos.
 Fas ergò ingenium, geniumque stupentibus esset
 Dicere divinas, ni morerentur, Apes.

XXIII.

Formica.

Sollicitam vitæ laudat solertia. Nullos,
 Sole sub æstivo, stertere visa dies.
 Tuta hyemis, patiens æstus, assueta labori,
 Itque, reditque suam frugis avara viam.
 Si studium spectes, si cor, si denique curam,
 Nil tibi formica grandior est elephas.

In

XXIV.

In Culicem.

P Arve culex, quid me vexas infensor æstro,
 Dum tenet in placido stramine pacis amor?
I, precor. A curis requiem dum capto diurnis,
 Sit mea de Culicis munere tuta quies.
 Heu mihi, sed strepitus, alata molestia, vestras,
 Sed patior fixas, insidiator, acus.
 Si nostrum tamèn exardes haurire cruorem,
 Dure feris facto vulnere, dum sileas.

XXV.

Ex Matutino moralitas.

I Nstruit Eoas Matuta sub æthere cunas;
 Fœtat enim, roseam mox paritura diem.
 Jam rubet in partu, cœlum jam pulchra colorat
 Proles. Enixæ contigit ecce mori.
 Nè pulchris unquàm fidas. Aurora citatam,
 Heu mihi, vel nitido nunciat ore necem.

Idem

XXVI.

Idem Argumentum.

S Urgens Leucothoe nocturnas discutit umbras,
Et licet ambigua sidera, luce fugat.
Pulchrius haud fulsit, roseum dum fronte colorem
Induit, & culto spargit ab ore diem.
Undique lætitiâ diffundi, atque undique risum;
At me, læta ubi sunt omnia, mœror habet.
Fato Aurora suo terret; nam roscida luctus
Admonet, atque meam fatur adesse necem.

XXVII.

Josue Solem orans stare cogit.

P Hæbe, leves agedùm currus; quid pergete cessas
Deses, & in medio sistitur axe dies?
Quæ rapidos vis tardat equos? quis detinet, ultra
Ne valeas cœli spargere luce vias?
Deside jam Phœbo, tabescunt omnia. Suetum
Urge iter. At lento parcite, jussâ tenent.
Quàm potis est justî fidens oratio! Stat Sol,
Et sceleri montes cogit abire gradu.

Chri-

XXVIII.

Christus peccatori exprobat.

DE te igitur nostri tantum meruere dolores,
 Ut nullus tangat corda proterva dolor?
 Ut nulla ex imo suspiria pectore ducas?
 Ut nulla ex oculis roscida gutta cadat?
 Quem fudi toto manantem pectore, sanguis,
 Dure, tibi est fusus; cum tua sēda lavet.
 Quæ excordi pietas? Ad cor si, stulte, redibis,
 Mox quid ames dicet, quid lacrymeris, amor.

XXIX.

In Sacram Christi lateris plagam.

HA Userunt omnem geminata flagella cruorem;
 Nec dira exhausto vi&a cruore sitis.
 Cor unum remanet tor sospes ab ensibus: unum
 Vivit, & in mediis est sibi vita fibris.
 Ergo stat ceco scrutari vulnere pectus,
 Integra nè laceri pars foret ulla sinus.
 Efferus en properat, laterique inmergitur ensis;
 Jamque hiat; at melius vulnere Amoris hiat.

Pius

XXX.

Pius in JESUM affectus.

TE pemeum, JESU, dicam, quem figere clavis
 Haud veritus, duram molior usque Crucem?
 Si meus ipse fores, tecum simul aspera ferrem;
 Et mea, quæ tua sunt, sæva flagella forent.
 At meus esse cupis. Mecum partire dolores,
 Ut JESUM possim dicere jure meum.

XXXI.

Idem affectus.

ES meus, ò JESU, humanum dignatus amicum
 Induere, ac turpis probra subire necis.
 Non meus es; factæ scelerum velut agmine læsi,
 Arma in te sumens impia. Non meus es.
 Sed meus es, JESU; pretium jactare cruoris,
 Quonoxas redimis, fas mihi. Jam meus es.
 Te ne meum fore diffitear? Quod posse veretur
 Culpa, tuus JESU, posse mereatur Amor.

Pau-

XXXII.

Paupertatis encomium.

S Tans humilli benè tuta loco, sibi turris athena est;
 Sic ea fortunæ robur, & arma domat.
 Nil tenui queritur paupertas aurea censu,
 Cùm stet in angusto quàm spaciofa lare,
 Nec dolet, assutum quòd non detriverit aurum,
 Nesciat ac talos sordida palla suos.
 Pauperibus tutum, seu bella minetur Enyo,
 Seu ferus ætherea Juppiter arce tonet.
 Quæ misero semper comitem sepræbuit Iro,
 Vix avido semel est cum locuplete quies.
 Nauseat, & poscit dives peregrina palatum;
 Si rugiat venter pauperis, explet olus.
 Paupertas hilaris, rerum licèt indiga, dives;
 Et satis est inopi cæli opulenta penus.
 Nescia paupertas oci est: excogitat omnes,
 Si nescis, artes ingeniosa fames.
 Quin est virtutum paupertas optima cultrix
 Divitiæ vitijs dant alimenta suis.
 Si benè convenias cum paupertate, beatum
 Efficit; & nobis æquat amica Deos.
 Paupertas felix, si quis te norit! Amicos
 Una probas: homines inferis una Polis.

Elec-

XXXIII.

Eleemosyna.

Donas, & cumulum rebus, cūm dempseris, addis
Sic sparsæ augentur, non minuuntur opes.
Si facit hæc rerum dives jactura beatum,
Quis dare tam magno sc̃nore cuncta neget?
Per cultos passim dispergi semina campos
Vidimus; at quanta fruge rependit humus?
Plus inopum potuere manus. Cūm seminat aurum
Dap̃ilis, uberior surgit in astra seges.
Das inopi? Christus recipit; cavet ipse, quid hæres?
Hanc poscit Christi syngrapha pacta fidem.

XXXIV.

Eleemosyna.

Admiranda bonis ars est inventa parandis
Nec dubium superos insinuasse Choros.
Addiscas. Sua munificus qui spargit egenis,
Centuplici reddet sc̃nore sparsa Deus.

O

In

XXXV.

In quinque præcipuas Christi
Domini plagas.

Vulnera, vel fontes dicam, quibus undiq; rûpuna
 Vitales animæ fluminis instat aquæ.
 Sivè rosas, & purpureos à sanguine flores,
 Nostra quibus fragrat semper odora salus.
 Seu foribus malim conferre decenter Eois,
 Unde suos haurit vita redempta dies.
 Sculptas sivè notas, sed militis ense cruenti.
 Quidquid erunt; tamèn hæc astruit almus Am or:
 Fusus ut æternum cruor advocet ante Parentem,
 Vulnera cùm pateant quinque tot ora patent.

XXXVI.

In Judith triumphantem.

Discorsus insignem, cui plaudunt astra, triumphũ,
 Dum necat Assyrium magna Virago Ducem.
 Occurrit patriis, cælo confusa, periclis:
 Quæque parant oculi fulmina pulchra jactit.
 Scis quanto mulier pugnarit robore? quantas
 Audaci palmas messuit inde manu?
 Inter sacrilegas it fortis, & integra turmas:
 Inter lascivas intemerata manus.

Exan-

XXXVII.

Exanthesis.

V Er erat, & læto fulgebat sidere Corlum,
Delicias Anno parturiente novas.
Risit, & amplexo tellus lætissima partu.
Quàm dulci calidum sensit amore sinum,
Gestit odoriferas passim revirescere gemmas,
Et sua sidereum reddere prata polum.
Crevit amor. Nova fecundant hinc germina cāpos:
Undique gemmatam Flora coronat humum.
Flant Zephyri circūm placidi: nil obstrepit Eurys;
Dum tener in roseis excubat ille toris.
Mox dignata suis lactat bona Juno papillis:
Carmina aves geminant, oscula trina Charis,
Ecce & festivus per prata, per æthera Ritus.
Vis tanti meritum noscere? Aprilis erat.

XXXVIII.

De Aprilis ortu, & ocaſu.

I Am tua florentes norunt cunabula cultus:
Jam placidum Charites explicuere sinum;
Nunc urnæ tibi floret honor; Quid lætius ulli
Contigit? Extincto nunc bene funus olet.

XXXIX.

De Aprilis ortu , & occasu.

Risit humus, vestris riserunt sidera cunis,
 Atque hilari excepit Chloris amica sinu.
Risit Amor: letas Charites duxere choreas;
 Et Venus ipsa suos egit in arva Jocos.
Nil inter flores exacti pœnitet ævi:
 Nil inter molles occubuisse rosas.

XXXX.

Amor,

Quid sit Amor, quæris? Mors est spontanea; semet
 Deserit, & peregrè cor adamantis abit.

XLI.

Auri vires.

Nulla pudicitiae vis est, cum depluit aurum.
 Heu mihi, quot Danaas aureus hamat Amor!

De

XLII.

De L. Annæo Seneca:

A Nnæum decuit regalis purpura; sed nunc
 Purpureum proprio à sanguine cerne senem,
 Nil ea demeritum, fallax dedit Aula mereri;
 Ni fortuna suas luserit ultrò vices.
 Jussus obire igitur, dissectis undique venis,
 Mox lethum calidas provocat inter aquas.
 Causa subest; unam sed fama licentior ornat:
 Sustulit improbitas ingeniosa Virum.

XLIII.

In Eundem cum Nerone in
tabella.

O Ra vides pallentis adhuc simulantia frontem?
 Scilicet Annæum monstrat imago Senem.
 Hoc duce lætata est uno spes aulica monstro,
 Quòd mitis fuerit bellua sæva Nero.
 Non labor, aut ætas pallorem obduxerat oris
 Terret inhumani ruga supercilii.

O 3

Oro

XLIV.

Horologium ex pulvere.

EXiguo miseri metimur pulvere vitam :
 Spes tamèn est longos enumerare dies.
 Mens ò cæca sui properantis nescia Finis,
 Et malè pulverei conscia principii.
 Quisquis es, ut rapidum remoretis compede fatum,
 Utque diù valeas vivere, vive Deo.

XLV.

Idem Argumentum.

Nostra suam rapuit de vitro vita figuram,
 Et sua de tenui pulvere fata rapit.
 Cùm splendere putas, tunc marmore frangitur Urnæ:
 Dum constare magis creditur, ipsa ruit.

XLVI.

Idem Argumentum.

Admonitum vitæ te poscit arena fugacis,
 Quæ repetit vitreas irrequieta vias.
 Duplex ecce vitrum cunas conjungit, & Urnam;
 Confunduntque suas vitæque, morsque vices.
 Idem

XLVII.

Idem Argumentum.

Pulvis in angusto metitur carcere vitam ;
 Sed breve, sed rapidum currere doctus her.
 Quò tibi prospicias, fatali à pulvere discas:
 Sic tuamors properat: sic tua vita fugit .

XLVIII.

Cœlestem Patriam meditatur.

Quot bona, quot fulgens occultat gaudia Cœlû,
 Ut procul ardentes arceat intuitus !
 Mente sed assequimur, cupida quod luce nequimus:
 Et rimas Cœlum, si meditemur, habet.

XLIX.

In Causidicum.

Quod sæpè effudit, causam non perdidit ullam
 Papinius, longo tempore Causidicus.
 Credere jactanti fas est . Non egerat ullam
 Papinius causam, dicta nec ulla fuit.

Q 4

Id

L.

In Cupidinem aliquandò sopitum.

Fortè levem carpebat Amor sub cespite somnum,
 Cùm juxta pharetræ deposuisset onus.
 Nympha superveniens pharetram furatur, & arcum,
 Atque ea præstanti corpore Nais erat.
 Furto læta suo volucres torquere sagittas.
 Tentat; at ignaram vulnerat una manum.
 Nympha dolens, simul & pharetram projecit, & ar-
 Mox ait: ò Nymphis perfide semper Amor! (cū,
 Quæ vestris unquàm, quæ se defendat ab armis?
 Est tibi vel somnus doctus ad insidias.

L I.

Idem Argumentum.

Dormit Amor? mirum est. Tacitæ transita puellæ.
 Semper habet vigiles ad sua tela manus.

L II.

Idem Argumentum.

Somnus ad insidias fortasse invasit Amorem.
 Ite procul Nymphæ; non benè dormit Amor.

Idem !

LIII.

Idem Argumentum.

Dormit Amor. Dicas, Amor est oblitus Amorem;
Lenta quòd impatiens oia nescit Amor,

LIV.

Idem Argumentum.

Fessus ab insidiis dormit fortasse Cupido ;
Occupet impigrum ni simulata quies.
Dormiat ille. Sat est oculis pulcherrima Phyllis
Mentis ad illicium, cordis ad aucupium.

LV.

In auream Claudii statuem.

Socordi pretium moles dedit aurea . Credas
Num cor habere, sua qui stupet in Statua?

LVI.

Idem Argumentum.

Scis quanti valeat, solido qui fulget in auro ?
Non cor, non animum, pende Colosson, habes.
O s Ad

LVII.

Ad Lesbiam.

Fallax gratia, & vana est pulchritudo:
Mulier timens Deum
ipsa laudabitur.

Ex Parab. Salom. cap. 41.

Crispatos ornet licet aurea vitta capillos,
Et coma conspersis vernet amara rosis:
Malaque de nive niteat medicamine creta:
Totaque fucato fidat in ore Venus:
Lesbia, *videlicet*, de te quid sentiat omnis?
In pretio nihil es, nil tua forma placet.
En casam. Fallax est gratia, vana renidet,
Quæ non est oculis forma probata DEI.

LVIII.

Ingenitum foeminis pudorem.

IRato mulier si fluat æquore (mirum?)
Prona per æquoreas ipsa natabit aquas.
Foemineo tantum parcat natura pudori
Tantatque, Virgo, cura pudoris eris.

Sur-

L I X.

Surge Aquilo, & perfla hortum
meum.

Cant. cap. 4.

N Ostra diù lassant viridaria culta ligonem
Attamen exculto squalluit herba solo.
Non Hyacinthus adhuc olet, aut Narcissus in horto,
Nec rosa delicias addit odora suas.
Nec gratæ pallent violæ, nec lilia candent:
Non rubet hic Anemon, non ibi ridet Adon.
Irrigui quamvis errent ad germina fontes,
Nulla viret florum gratia, nullus honor.
Jam Zephyri nocuere leves, quis credat aduffit
Haud loca turbo: loco turbinis aura fuit.
Nè tacitos ergò doleam sine gramine campos
Nè vegetas noster denegat hortus opes:
Surge Aquilo (placidis auræ secedite plumis)
Surge, meum perfla, sed violentus, agrum.

L X.

Cùm ad Josuè preces Sol stetisset.

N Egligit Antipodes Phœbus. Quid clarius illic
Cernat, quàm tanti fortia bella Ducis?
Frœnat equos meritò. Hos cupidū spectare triumphos
Doridis in gremio jam recubare piget.

L X I.

Fuge dilecte mi, assimilare capreæ
hinnuloque cervorum. *Cant. 8.*

Revertere dilecte mi, similis esto
capreæ, &c.

Cant. 2.

Ergo ea demerui, noster malefidus ut ardet
Creverit, & fidei suspitione notes ?

Irrita si veniunt nostri suspiria cordis ;

Si carpit penitas abdita flamma fibras ;

Jam fugias, dilecte, fugam prævertere nitar.

Et, licet innuleis assimilere, sequar.

Non me nota feris, vel dura vel ardua clivis,

Obsta vel dumis ulla moretur humus :

Non me, vel rigidis obstantia saxa pruinis

Detineant. Capreis assimilere, sequar.

Sic fortè immodicum, dilecte, probabis amorem,

Atque meam fugiens experiere fidem.

Hæd mihi, ne fugias, dilecte, revertere, namq; est

Mors ipsum, sine te, vivere. Sponse redi,

Et

LXII.

Et aspiciens JESVS in Cœlum
ingemuit.

Marc. capit. 7.

L Umina dum rapiunt fulgentibus astra pyropis,
Aspectis redeunt exhilarata polis.
Astrorum secùs est Domino; cùm sidera spectat,
Cumque oculos illuc erigit, ipse gemit.
Si cœlum lacrymas, si tellus exigit; ergò
Sub longa clausi nocte, valete oculi.
Flere tamen libuit. Species patet extima cœli;
Quæ possent oculos pulchra beate, latent.

LXIII.

Idem Argumentum.
JESV, nostro Redemptori.

Q Uem pingis, tuus est, gemmis radiantibus, æther;
Sunt tua, quæ spectas, astra; quid ergò gemis?
Nè quid triste micent, ne quid færale minentur,
Qui dio vibrat fulgor ab ore, sat est.
Suspiciens Cœlum tamèn ingemis ipse. Docemur;
Securam gemitus sternit ad astra viam.

In

LXIV.

In sacram Sindonem.

Quis color audaci tinxit conamine? sanguis.
 Quæ manus hæc pinxit stamina? pinxit Amor.
 At cur sanguineos exegit tela colores?
 Est pietatis opus, quod feritatis erat.
 Cur placuit sacrum tenui committere lino
 Vultum, quem cedrus, quem meruisset ebur?
 Innumeros Christi nil quippè notare dolores
 Aptius; ut lini est asperiora pati.
 O felix linum! felicia stamina! Vos jam
 Nulla ætas poterit lædere, nulla dies.
 Quidni? Divina quod fulget imagine stamen,
 Ut cuncta instrueret secula, semper erit.

LXV.

Nundinæ morales.

Mirificum patet emporium, vitæque reclusum
 Dat solidas venum labile tempus opes.
 Si sapias, Empyreos villi mercare pyropos.
 Scis quanti? pretium solvere novit Amor.

De

LXVI.

De S. Andrea Apostolo.

I Am Crucis ambitum Petri germanus honorem
 Scandit, Apostolici summa laboris erat.
 Quam procul aspiciens, hilari mox ore salutat:
 Crux salve, ò votis deliciosa meis.
 Haud equidem tantum nostri meruere labores;
 Nec tanto nostram dignor honore necem.
 Me tamèn excipias, bona Crux: quo Christus adiuit,
 Non alio cuperem fidera adire gradu.
 Hæc fatus nitido direxit lumina cælo;
 Fortius hinc hausit spemque, animumque sinu.
 Crux adedò inflammat. Sævi tormenta Tyranni
 Frangere confectum non potuere senem.

LXVII.

De S. Eodem.

I Ndomitos docuit cervicem flectere Thraces,
 Et Christi, Scythicas, igne calere nives.
 Unde furens ait Aegeas: opprobria demens
 Qui Crucis extollit, tollat & ipse Crucem.
 Vix iustum, Andreas rapitur, nactusque cathedram,
 De trabe quadrifida verba salutis habet.
 Dat fortem fidei testem. Quo scandat Olympum,
 Crux facit ipsa gradum: Crux parat alta Thronum.

In

LXVIII.

In Judith, de Holofernè
triumphantem.

I Am vicina timet patriis excidia muris;
 Ingenti siquidem strinxerat hoste Syrus.
 Ultrix excandet. Tantum quibus edomet armis
 Hostem? formosos instruit ore dolos.
 Arma parat, speculum tractans, haud spicula: gessit
 Picta genas bella indicere, culta comas.
 Par Veneri, nisi casta foret. Sic audet in hostem,
 Sic petit Assyrium per sua castra Ducem.
 Telis forma suis Holofernem vulnerat; exin
 Furtivo invadens abscidit ense caput.
 Inclyta bellatrix, cæso licet hoste triumphes,
 Fulgentes oculi plus valere manu.

LXIX.

De eadem in tabella.

E N decus Isacidum, patriæ simul inclyta gentis
 Gloria; fœminei nil ea moris habet.
 Cervicem, tetro manantem sanguine, stringit,
 Et movet impavidos pulchra, feroxque gradus.
 Freta Deo mulier cunctos infregerat hostes,
 Quando Syrum nitido perdidit ore Ducem.
 Majores nunquam cecinit Mars ipse triumphos;
 Pulchrius haud unquam bella paravit Amor.

De

LXX.

De S. Maria Magdalena.

Cuncta vices didicere suas, quæ tacta sagittis,
 Quæque Cupidineis sunt temerata focis.
 Quòd Cyprias olim vibrarit Magdala flammæ:
 Vincla quòd auratis neverit ipsa comis;
 Ad speculi normam torti nocuere capilli:
 Causa fuere oculi, causa fuere genæ.
 Pœnitet. Et lacrymis dum punit utrosque profusis,
 Obruit imbre oculos, destruit imbre genas
 Stant cirri immunes; crinale nec amputat aurum:
 Divite adhuc capitis messe superbit Amor.
 At gemit ipsa tamèn, fuso jam crine, caditque
 Ad Christi irriguos obsequiosa pedes.
 Magdala, parce comis. Vanos quæ solvis Amantes,
 Aurea nunc ipsi vincula necesse Deo.

LXXI.

De eadem in tabella.

Viva est, & lacrymas simul elicit: at cave pictor,
 Nè lacrymis linum destruat uda tuum,

Idem

LXXII.

Idem Argumentum.

A Egeriæ durum superavit Magdala fatum,
 Cum pius in lacrymas compulit ire dolor.
 Vix color hanc referat. Gestis qui pingere, tantum
 Roscida vel pingas lumina, vel lacrymas.

LXXIII.

Ex Danaes fabula moralitas.

N E incautam rapiat tempestas aurea. Fallax
 Hic Amor est. Avidum noli aperire sinum.
 En decepta tamēn. Pluvio nil abstinet auro,
 Quamvis in rutilo naufraget imbre pudor.
 Quas non expugnat hæc auri machina turrest
 His quæ non capitur casta puella dolis?

LXXIV.

In marmoream Ciceronis Statuam

P Hidiaco redimit Cicero de marmore vitam.
 Anxius expectet Roscius eloquium.
 Solvere facundæ potuisset fulmina linguæ,
 Vulnera femineæ ni timuisset acus.

Ad

LXXV.

Ad Alexandri Macedonis tumulum.

R Egnorum prædo, totum qui terruit Orbem ,
Cui Mars ingenti fasce trophæa tulit ,
Hic cinis est. Iplis nomen vix asserit umbris .
Quis magnum dicat, quem brevis urna capit?

LXXVI.

Epitaphium eidem positum.

M Agnus eram: potui infelix evadere tandem
Per mea facta minor, per mea fata nihil.

LXXVII.

Idem Argumentum.

S Ubdiderit totum, cæsis tot millibus, Orbem;
Quantus Alexander fulserit, Urna docet.

LXXVIII.

Idem Argumentum.

M Agnus Alexander? Mendacis fabula famæ est.
Quippè suo major pulvere nullus erit.

In

LXXIX.

In lectulo meo quæsiui , quem
diligat anima mea, &c.

Cant. cap. 3.

Quæsieram viduo, geminans suspiria, lecto;
Nec tamen inveni, quem meus ardet amor,
Disquiro vicos, plateas exploro; nec ullus
Verax de sponso testis ubique fuit.
Quid mæstæ superest, tetrica sub nocte? quiescam?
Roscida componit lumina nulla quies.
Interea vigilas miseram tenuere; sed ultra
Dum procedo, meus denique pulcher adest.
Obstrinxi, injectis in mutua colla lacertis.
O quam suavè urit cor fugitivus Amor!

LXXX.

De Moyse recens nato , atque in
Nilum projecto.

Vimineis puer in cunis per fluminis undas
Fertur, nam duri mens ea Regis erat.
Vagitu sua fata dolet; sed margini adauctum
Niliaco , occurrens Regia nata rapit.
Læta fovet raptum, nutritque misera puellum;
Formosa siquidem fronte petebat opem .
Impie Rex, placido servat quem flumine Nilus,
Merget Erythræis hic tua sceptrâ vadis.

Idem

LXXXI.

Idem Argumentum.

N Iliacis natum committere cogitur undis
Mæsta parens; textus pro rate scirpus erat.
Inde dolens: fili, mea lux, mea pœna, parenti
Parce tuz, primam si nêgo lactis opem:
Si te, nê pereas crudelis viçtima, morti
Ereptura, tuum deligo naufragium,
Quò te cumq; ferat, cœli clementia servet,
Et facili innocuum sospitet unda sinu.
Flevit, & expositum rapuit mox gurgite Nilus;
Ludere sed placido visus in amne Puer.
I, fato luctare. Altis puer enatat undis;
Tota sed Aegyptus cum Pharaone natat.

LXXXII.

In Aldum.

C Um dolet impatiens, & clamat, & astra laceffit,
Sentit habere manus Aldus, habere pedes.
Si tractare velit quidquam si ducere gressus,
Destituere manus, destitute pedes.

De

LXXXIII.

De S. Christophoro.

QUàm benè qui toto ludens est semper in orbe
 Fluminis in viridi margine ludit Amor!
 Jam transire parat, jam flumine territus hæret;
 Nulla etenim pontis machina frænât aquas.
 Fortè Gygas illic, rapidum qui traiecit amnem;
 Mox Amor ex hujus robore quærit opem.
 Sustulit ultrò humeris; at sarcina parva Gygantem
 Cùm premeret, forti non leve pondus erat.
 Ille stupens: puero levior mons editus effert;
 Nam gravat ingenti major Atlante puer.
 Risit Amor; viresque Gygas à pondere sumens,
 Dum transire putat flumen, in astra salit.

LXXXIV.

De eodem S. in tabella.

NON est, viva licet, quam cernis, imago Gygantis,
 Artis opus non est; vivit at ipse Gygas.
 En validis urget fluviales passibus undas,
 Pinuque innixus fluxa pericla vadat.
 Ire nec ulterius visus, nec traiecit amnem;
 Fortia contendat crura movere, manet.
 Difficile est gestare humeris, qui sustinet Orbem;
 Hinc mediis hæret, pondere fixus, aquis.
 Ut videre suum sublatum sidera Atlantem,
 Invidere suo sidera Christophoro.

De

LXXXV.

De S. Hieronymo

EN pectus, licet innocuum, contundere saxo
 Nititur, & crebis ictibus usque ferit.
 Contuso, plagas lacrymatis asperat undis.
 Bethlemicæ dudum flebilis umbra specus.
 Aeterni subiere dies, & inhorruit indè
 Utrici rapitur cos violenta manu.
 Pectus perge tuum saxo contundere: nam tot
 Ictibus expungas, Vir generose, polos.

LXXXVI.

De eodem.

ADmissum duris nil expiat ictibus ultor:
 Haud ullum poscit concita saxa scelus,
 Ut Chiaz inflicto pubescunt vulnere vites;
 Et rubet exciso punica gemma sinu:
 Uacua nectar Calabris erumpit ab orno;
 Et rigida scissus vomere floret ager:
 Sic decus Illyricum, pectus dum niacerat, ipse.
 Cælestes lacero pectore nutrit opes.

In

LXXXVII.

In aliquot Flores, ex Opusculis
Seraphici S. Francisci excerptos.

Flos primus.

Incipiamus servire Deo; nam
usq; nunc parùm proficimus.

EN vitæ dilapsa brevis momenta; nec hilum
Proficimus. Nugis sit studuisse pudor.
Labile dum terimus per vana, per improba tempus,
Pena manet factis debita, vita fugit.
Jussa tamèn discas divina capeßere. Cælo
Vivere qui incipiet, desinet inde mori.

LXXXVIII.

Flos secundus.

Maximus hominis inimicus est caro.

FIdendum nihil est; hominis nam maximus hostis,
Dum caro blanditur, tunc fera bella movet.
Bella movet, vix Herculeis ineunda lacertis;
Bella tot emeritos vincere sueta viros.
At caveas. Alibi infraßtis malè fiditur armis;
Hic sua qui fregit spicula, victor erit.

Flos

LXXXIX.

Flos tertius.

Damnosius est abuti, quàm carere virtutibus.

C Assis avem capiat, velocem retia cervum :
Pes cervum, pernix alaque lædit avem.
Præstaret, gladium cui lingua ministrat acutum,
Quodd sine vel lingua, vel sine voce foret,
Exornet Pallas, si cui contingat abuti,
Non bene, si pereat Palladis arte, dolet.
Sic, illata suis patitur qui vulnera telis,
Tutior armato forsan ipermis erat.

XC.

Flos quartus.

**Tantum habet homo scientiæ,
quantum operatur.**

Quale sit ingenium, rerumque peritia, discam,
Si admoveas operi, desidiose, manus.
Quàm validæ fuerint, Martis docet alea, vires
Quàm valeas animi robore, vita probat.

P

Flos

XCI.

Flos quintus.

**Nemo laudandus, cujus incertus
est exitus.**

NE plaudas, Zephyris nautam dare vela secundis;
Fidentem ludit sæpiùs aura ratem.
Aptantem liquidas decipit Dædalon alas
Ars sua: magnanimos Martis arena Duces.
Agricolæ assiduos frustratur arista labores;
Sic manet extremam vita probanda diem.

XCII.

Flos sextus.

Fuge Mundum, si vis esse mundus.

DEmersas cantu jam scimus in æquore puppes;
Erudiat nostras fabula docta rates.
Non secùs incautas formosa pericula mentes
Captant; in præceptis non secùs urget Amor.
Exprimit hæc Mundus: monstrum tamen aufuge,
Ne capiare dolis, ne inficiare luto. (mundi

Ado-

XCIII.

Adolescentis cum Morte collo-
quium.

Mors, quid agis? Meto. Quid metis? Humanas meto
 Anne aliquē tua falx eximat? Est vetitū; (vitas.
 Quis vetat? Ille vetat, cui vivunt omnia; vitæ
 Parcere qui propriæ noluit, ille vetat.
 De me igitur meditaris idē? Sine mente, quid hæres?
 Ast horæ admoneas. Me latet hora, Dei est.
 Executias cur poma suis immicia ramis?
 Præcox sub Mortis pollice quisque venit.
 Non ulli parcis? Non ulli prorsus; eundum est,
 Quà placuit Fato sternere cuique viam.
 Heū mihi quid faciam? Duram vis ludere Mortē?
 Hoc restat: vitam corrige, disce mori.

XCIV.

Ecstasis.

Nescio quo dulci cor naufraget æquore: quæ
 Sustinet vitam suavior ambrosia: (mors
 Quò mens rapta modo sua libet gaudia: quonam
 Potet fonte meras ebria delicias.
 Mens haurit, nec tanta capit solatia sensus;
 Gaudet, & ipse sui vix memor est animus.
 Si dediscat humum, faciles cor induet alas:
 Si stipulam præstet, succina præstat Amor.

XCV.

De tribus Pueris in fornace
Babylonis.

Vix jussum, strepuere tubæ; mox consona miscet
 Tympana, Sambucas, Nablia, Sistra, Fides.
 Ad sonitum, Rex conflato dum fulget ab auro,
 Cernua adoratum turba Colosson adit,
 Tres tamen excipias Pueros. Impendere Nabuch
 Obsequium, quamvis educet Aula, negant.
 Nec mora, quàm tetra vomens incendia fornax
 Tres vorat, ast ignis destitit ardor iners.
 Prò stupor! Addiscunt ardori parcere flammæ,
 Innocuis ardor nil temerare fidem.

XCVI.

De eodem Argumento.

TRes forma insignes fornax deglutit Ephebos,
 Régis ut exhorrent iussa superba sequi.
 Quæ tamèn innocuos attingere flamma pepercit,
 Sævit in auctores flamma retorta suos.
 Dira stupet Babylon; stimulant portenta furorem;
 Trinus at in medio concinit igne Puer.
 Quàm meritò stupuit. Fornax tulit ignea flores;
 Ut folio raptum pasceret herba Bovem.

Ex

XCVII.

Ex Terræmotu moralitas.

QUæ vis omne solum, quamvis immobile, quassat,
 Ut velut avulso cardine, nutet humus?
 Indignata suos tellus: ultura Gygantes
 Sublit, & crebris impetit astra minis?
 Vi tremit Aeolia? tetras aut Vespjvs iras
 Versat, & accenso è viscere bella movet?
 Nil horum verëar. Concussa quid ergò movetur?
 Tot scelerum fæces jam stomachata vomis.

XCVIII.

In Neapolim nupero terræmotu
quassatam.

TRaxerat ingentes tellus concussa ruinas,
 Et tenuit dubios irrequieta pedes.
 Innumeris modò Parthenope stat pendula fulcris;
 Et cadit, & casus expavet usque suos.
 Astra quòd aërio perierunt culmine turres,
 Et dedignatz destituere solum:
 Quòd Jovis elatz riserunt arma tonantis;
 Occupat elatas horrida sylva domos.
 Ausibus hæc fuerat quàm debita pœna superbis;
 Hæc miseram stringunt crimina: vana fuit.

XCIX.

Pompejo Sarnellio.

DE te vera ferunt, vel amant mihi somnia fingo,
 Sarnelli, carum te superesse, caput?
 Ardua conciderant Diomedis mœnia, & ades
 Passim, concusso, procubuerè, solo.
 Te quoque præcipitem ingentes traxere ruinae,
 Et busti fueras flebilis umbra tui.
 Dexterâ quæ juvit lapidum sub mole sepultum?
 Eruta nam multo è rudere gemma venis.
 Hæc Cœli pietas. Dilapsæ in funera cotes
 Scilicet immerito vix nocuere leves.
 Incolumi quidni cantem Soteria? Obisset
 Si tecum Virtus, impia fata forent.

C.

In obitum Iosephi Marini, Rossa-
 nen. Jatrophyfici peritissimi.

PHœbea Manes exciverat arte Marinus,
 Qui magni ingentium præstitit Hippocratis.
 Ereptos tamèn indoluit Libitina triumphos.
 Mox ferit, & tantum sustulit ulta Virum.
 Vive diu Virtus, ut lethi nescia, dixit
 Et Famæ sonuit buccina: Vive diu.

In

C I.

In nobilem mulierem Beneven-
tanam, cū ea Civitas ferè
tota concidisset nupero
terræmotu.

Flebile quā dederant concussa palatia bustum:
Quā Beneventani procubuerunt Lares;
Infelix mulier, patriis oppressa ruinis,
Semianimis tanta è cæde petebat opem.
Vir sociam dolet extinctam; cumque omnia renter
Per loca, languentis percipit aure sonum.
Occurrens, operæ socios vocat: aurea spondet
Præmia, si præsens quis ferat auxilium.
Vix effossa tamen, lapidum vix eruta acervis,
Inter cara. Viri brachia visa mori est.
Quis fati lusus? Mors ipsa pepercit in Urna;
Vitalis miseræ detulit aura necem.

C II.

In auream Claudii Imp. Statuam.

Quanti sit, moles adjudicat aurea. Magnum
De socorde Virum fecerat esse Myro.

CIII.

Humani vires Ingenii. *Paraphrasis.*

Tempora metiri, rapido properantia cursus
 Marmora Phidiacis viva referre modis:
Immortale decus scriptis conferre papyris:
 Ad numeros resonam sollicitare Chelyms
Aequoris indomiti liquidas compescere plantas:
 Vitrigena madidas igne cremare rates:
In volucres Marti chalybem conflare sagittas:
 Solvere flammigeros, ære tonante, globos:
Mentitis Paphiam plumis animare columbam,
 Buxa suum, Clytiæ more, notare Polum:
Oceani fluctus non exhorrere tumentes:
 Annis fræna citis figere, jura Physi:
Sidera sideribus, terras superaddere terris;
 Hæc, hæc Ingenii vis operosa potis.

CHRI-

CIV.

CHRISTVS Judam alloquitur
proditorem.

Paraphrasis

Ad illud MARINI elegantissi-
mum:

*Ginda, Amico ne vieni, è pur fallacè
Sono i messi d' Amor? &c.*

D Ic, agè, quid venias. Dictis compellor amicis,
Juda? vel sua per symbola fallit Amor?

Si fidus, cur armatas agis ipse cohortes?

Sin hostis, cur dans oscula dicis: Ave?

Cara fuere Senis, qui me complexus in ulnis,

Jam satura meruit claudere luce dies:

Dulcia, quæ nostris infixit Magdala plantis

Oscula cum lacrymis: at tua felle madent.

Impie, quò miserum tua te vrsania ducit?

Jam dura consors tu mihi morte venis.

Tu sub ligno, ego sub ligno, Tibi dedecus ingens

Mors tua: mors mea mi gloria, vita aliis.

C V.

Vita Hominis ærumnosa.
Ad illud ejusdem, propè divinū:

*Aprè l' Huomo in felice, all' hor, che
nasce, &c.*

Paraphrasis,

N Ascitur, & tenero prius haurit lumine fletus,
Quàm Solem miser, ut lugeat ortus, Homo.
Vincula mox natum religant: puer ubere raptus
Sub ferula duros transigit ille dies.
Hinc, ætas nam sæpè suis it nubila curis,
Instabilis modò sors, & modò versat Amor.
Inde quor æumnas tolerat, quot vita labores,
Dum levis annosum fulcit arundo latus!
Clauditur in tumulo tandem sic raptus, ut inquam:
Heu, minimo à Cunis diffidet Urna gradu.
Sivè
Quàm brevis à Cunis est gradus ad æmulum.

C VI.

In ferale Eliogabali symposium.

F Lorida cùm lances tempestas obruit, ipsa
Chlorida credideris discubisse toris.
Ast inter flores mors errat odora: Tyrannus
Sævius tantum præstitit ingenii.
Vitæ ubi nunc fidas? ubinam Mors impia non est,
Si molles noxunt enecuisse rosæ?

In

CVII.

In suum torum.
Accinit Vendramino.

VRNA mihi sub nocte frequēs, ubi lumina claudēs,
Assiduo Solis funere disco mori.
Anxius à curis, quibus est mens acta diurnis,
Ingemo; & in requie est irrequieta quies.
Nec mea securus componere lumina somnus
Audet, quò minimum pœna sopita vacet.
Momentum, scio, mox aderit; namq; urget avarum;
Quod vitæ, & nostræ fur requietis erit.
Præcipitem malè fulcra regunt erecta. Volantis
Penna fit, heu, fati, quam premo pluma, mei.
Tu me ad humum raptas, repetitum sæpè ferestrums;
Dum subo, visa suam Vita fovere necem.

CVIII.

Confitebor tibi in Cithara.

Psal. 42.

VANA diù sonuit Lyra. Vanz Delphica plausit
Aula, & adhuc famæ vanus adulat amor.
Sed feriam posthac meliori Barbiton arcu,
Quò discant læsum flectere plectra DEUM.

C I X.

Ad Beatiss. V. MARIAM

E Dita Barbarici tibi surgant templa laboris,
Cultu fidereas assimilante domos:
Gemmea Panchæos jam libet acerra vapores:
Ex altis rutilent aurea dona tholis;
Hæc merito excellis, Cœli Regina, minusque est
Quidquid humus, quidquid pontus, & astra feræ.
At, mihi quod superest, omni præstantius auro,
Immolat obsequii cor holocausta sui.
Jam fluit in numeros; jam nostri culmina Pindî
Quàm dulci MARIÆ Nomine prona sonant.
Exciplas ergò devotam, Virgo, Thaliam,
Dum cadit ante tuos fusa rubore pedes.
Si delubra placent, rutilis ardentia gemmis,
En ego de accenso pectore viva dico.

Libri Sexti

F I N I S.

TY-

T Y P O G R A P H V S.

Italum, quod sequitur, Authoris Epigramma, hic inserendum putavi, occasione latinæ Paraphrasis, è conspectu per ipsum positæ. Deservire nihilominus poterit ad Hetruscæ Poëseos specimen, & libamentum.

AIP

All'Eminen. e Reverendi ss. Sig.
D. B E N E D E T T O
P A N F I L I O ,

Per la sua plausibile promozione
 alla Dignità Cardinalizia.

S O N E T T O .

Plù vago scinsillò , più raggi accolse
 L'Ostro, che di Panfilio adorna il crine;
 Sdegnò grane di Tiro, ancor che fine,
 E de gli Astri alla fronte il lume ei tolse .

Rise Palla, e per gioja al sen disciolse
 Ricco tesor di lagrimate brine;
 Indi imperlò le Porspore Latine,
 Che'n nobil fetto al suo gran pegno avvolse.

O'del Lazio splendor pompa più viva,
 Per te, se'l pregio tuo di Palla è dono,
 Bella speme in verde al Tebrò in riva.

Et ecco udir da sinistra un tuono .
 Già la Cornuba tua, con verde Uliua,
 Rivolera del Vaticano al Trono.

PA-

PARAPHRASIS.³⁵¹

PUlchrius emicuit, radiis majoribus arsit
 Purpura, Pamphylî stringere digna comas.
 Sidonio tingi non est dignata veneno,
 Astorum rapere è frontibus ausa jubar.
 At blandè Pallas roranti lumine risit,
 Atque hilaris maduit divite rore sinus.
 His Ostrum gemmis cultum, Dea jussit, Alumnum,
 Nobilis ut ferti munus, habere suum.
 O decus, ò Latii simul inclyta pompa nitoris!
 Laus tua, si Romę spes generosa virat.
 Sed tonat en lævum. Cum fronde redibit Olivæ
 Ad Vaticanum vestra Columba Thronum.

In

In Theatrum Veritatis.

IOANNIS BAPTISTÆ
S. R. E. Cardinalis de Luca.

EULOGIUM.

Adeste omnes
 Novo quidē, sed iucundo spectaculo;
 En Veritas in THEATRO.
 Quam Sycophantæ jamdudum egerunt
 Ex Aula exulem
 Jo: BAPTISTA DE LUCA,
 Vir quidem eximius
 Vindici Calamo,
 Insigni patrocinio,
 Veluti postliminio revocatam,
 Dat palam fieri,
 Hilari omnium excipiendam plausu,
 Publico conspiciendam obtutu.
 Adeste omnes, adeste;
 Nil enim Veritas, nisi abscondi, erubescit
 Nec est, cur odium pariat
 Os elegans, frons explicata.
 Ergo
 Qui Urbem, idest, Orbem
 Maximum suæ virtutis Theatrum habuit,
 Idem ipse
 Admirandum Veritati THEATRUM,
 Cuncta sæcula devicturum
 Posuit, Aperuit, Consecravit.
 Eo Artifice nil præstantius;

Scæ-

Scævola diceres Venuſinum,
 Noſtratem Papinianum,
 Niſi utrumque longè præſtaret,
 Et doctrinæ momentis, & honoris prærogativa.
 Vir quidem eſt
 Omnibus Virtutum numeris, ultra numerum
 abſolutus;

Qui

Ad omnigenæ eruditionis auſtuarium
 Tantum rei legalis adjecit,
 Ut noſtro hoc ævo
 Alta Jurisprudencia Princeps,
 Optimi Patroni gloria Antefignatus
 Communem obſtrinxerit Cathegoriam.
 Labyrinthas legum tricas,
 Ingenii acumen pro filo adhibens,
 Ariadna ingenioſior,
 Quoties conſultus, toties expedit.
 Griphîs identidem extricandis
 Oedipum præſtiterat, niſi Oraculum præſtitiffet;
 Verè legum Arca, ſeu mavis Sacrarium;
 Nullæ etenim fraudes.
 Eloquio felix, Ingenio Phoenix,
 Cum Romæ pro roſtris ageret,
 Audax,
 Ut Calumniæ compelleret audaciam,
 Calumniatoribus obtunderet improbitatem,
 Pericli tonitrua,
 Omnem Neſtori ſuadam,
 Tullio rapuit energiam.
 Ea propter
 In Forenſi Paleſtra
 Suum habuit Jurisprudencia Achillem,
 Suum Veritas Alexandrum:
 Siquidem

In

In Veritatis præsidium

Quot Volumina edidit, tot acies instruxit.

Illustre porro Cognomentum
auspicatus

DE LUCA, hoc est, DE LUCE

Fumosis Veterum Imaginibus

Radios impertivit suos.

Dignus profecto

Quem

Fortunæ invidia,

Virtutis auspicio

INNOCENTIUS XI. PONTIFEX

Sanctitate Optimus,

Prudentia Maximus,

Vigilantia Summus

Ministrum è multis deligeret

Secretorum conscium,

Curarum participem,

Et

(Quod raro Principibus contigit)

Veritatis assertorem.

Ipsc interim

Par operi, nec impar honori,

Delatum implet ministerium

Sine Gloriæ ambitu gloriosior.

Quod fanè

Divina ordinatione factum est,

Ne tanto Christi Vicario

Suus deesset BAPTISTA.

Hinc jure optimo

Hæc qualiacumque

Obsequentis animi argumentum,

Devotionis tesseram

D D.

Franciscus Marinus.

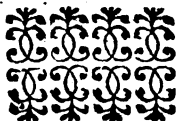
DI-

ILLVSTRIVM VIRORVM

AMICORVMQVE

Humana æquè , atque erudita
Erga Auctorem

OFFICIA

AN-

356
ANDREÆ ARIANI. V.I.D.

O D E.

Ætas citato labitur impetu,
 MARINE, pennis acta fugacibus,
 Ventosque prævertit volantes,
 Obiice nec retinetur ullo.
 Regumque turres, & Capitalia
 Secum ruina præcipiti trahit,
 Molesque majorum superbas
 Aequat humo, graviore casu.
 Et nos avitæ damna licentiæ
 Amara passi præpropere gradu
 Metimur ævum vixque nati
 Ætheriis prohibemur auris.
 Beatus ille est, qui potuit sua
 Mandare seris gesta nepotibus.
 Fatoque crudeli superstes
 Dives inocciduam lucrari
 Virtute vitam: flumina non timet
 Lethæa, doctus figere lividas
 Obliviones, nec severas
 Horret Anus, faciemque lethi.
 Hinc vivit argutæ fidicen lyra,
 Spiratque Placcus laude recens nova,
 Nec fama deletur Maronis,
 Sed memori viget in papyro.
 Non ergò credas interitura, quæ
 MARINE, sacro carmine concinis,
 Angusta quamvis extet ætas,
 Et celeres glomerentur anni.

Te

Te noscet acer Parthus, & Æthiops,
 Te quos Araxes barbarus alluit
 Discent, ab Afro clarus ibis
 Usque Caledonios Britannos.
 Seu quâ diei Rector ab Indicis
 Aurata flectens fræna jugalium
 Emergit undis, aut in æquor
 Laxat equos, abeunte cursu.
 Nàm Tu canoro blandiùs Orpheo
 Lenire tygres, & rabiem potes,
 Cursusque ventorum fugaces
 Mæonio cohibere cantu.
 Nec malim olorum grata loquacium
 Lamenta, dulces & querimonias
 Audire Mæandri fluentis
 Propter aquam, viridesque ripas.
 Nec talis olim carmine Tejo
 Lauro decorus lussit Anacreon,
 Lesboa nec tantùm Puella
 Pietas coluit Camænas.
 Delenda nullis gloria sæculis,
 Quam tu venustis carminibus paras.
 Te tollat annosum per ævum
 Fama loquax, memoresque fastos.

EIVS-

E I V S D E M

O D E.

O Quæ decoro carmine concinis
 MARINE, nostri gloria sæculi!
 Te totus admiratur Orbis,
 Et merito sonat aura plausu.
 Ramosque laurus jam tibi debitis
 Inclinat altos Delphica frondibus
 Nexura crines, jam Camænx
 Tergeminos tribuunt honores.
 Et Fama ventis veſta fugacibus,
 Cui lata centum guttura personant,
 Atque ora centum, totque linguæ,
 Æthereum per inane Vatem
 Nulli secundum te canit; auream.
 Seu dulcè peſtis barbiton, aut lyra
 Mulcere nos mavis loquaci,
 Seu citharâ numeroſiori.
 Vel ſacra fundis carmina maximi
 Cultor Tonantis, ſivè levas viros
 Virtute præclaros ad aſtra,
 Quos memori ſine vate lethum
 Caliginosa nocte reconderet;
 Seu luſtuofas funere nœnias
 Componis aptandas amico,
 Sivè jocos levioſe verſu.
 Manante nam Tu flumine plenius
 Cui auxit imber plurimus alveum,
 Latos ſuperlabente campos,
 Profluſis eloquio diſeruis.

Non

Non ergò tantos insatiabilis
Obliviosæ mortis edacitas.

Ætatis, annorumque lapsus
Obruet, aut minuet labores.

Vives, poesi dante, perennius,

Quàm si trecenas vulgus imagines
Tollens in altum Te superbis
Exprimeret solido ære signis.

Musis amicum fama vetat mori,
Præclara, Lethes nec patitur nigra

Urgere dilabentis undam

Quos animo solidata virtus

Æternat: o quæ nunc tibi gloria
Referta honorum munera præparat
Mansura per fastos, & ævum,

Divitiis potiora, & auro!

Sed jam recurvis auribus insonant

Voces Nepotum, jam videor tuas

Audire laudes, teque cerno

Ire novum jubar intèr astra.

Jàm, jàm volatu nubila dividis,

Sursumque penna duceris alite,

Sublimiores jamque sedes

Nunquam initas, neque vate prisco,

Virtute Princeps arduus occupas:

Jàm luce fulges clarus, adorea

Sudore quæsitæ, & subactæ

Nobilis invidiæ triumpho.

AN-

360
ANTONII VGOLINI.

Cum illusione ad Stemma Au-
ctoris gentilitium, in quo
Mare, & tria Sidera.

EPIGRAMMA.

Legibus Astræam, pleetro Phœbum, ore Minervā
Quàm benè terna unus Numina juncta refers!
Scilicet ista notat tria ternum Sidus, aviti
Quod secura tui prospicit unda Maris.
Sed tantus tamèn unde dies? ubi sidera fulgent
Nonne ibi nox tenebris incubat atra fuist
Ast hic Romanis Aquilis mirabile lumen
Hæc tua tergemini Sidera Solis habent.
Aeternum exoritur jubar hinc tibi; mergere triplex
Se, FRANCISCE, tuo Sol nequit iste Mari.

AVGVSTINI DE LABONIA

In communis Patriæ benevo-
lentiae obtestationem.

Epigramma.

TE laudent omnes; nostrum nemo æquat amorē,
Laus impar meritis, noster & impar amor.
D. FER-

D. FERDINANDI DE
V L L O A ,
Adolescentis , Hispana nobilitate præclari.

Epigramma .

Q Uis novus hic veteres præstat dulcedine Cynus
Nectareum spargit quæ nova Musa melos?
Nil mirum est. Alter Latio canit ecce Marinus
Dulcior Hetrusco vate Latinus erit.
Unus progenitus Cynus hic de fonte Caballi,
Una hæc descendit Musa canora Polis.

D. GALGANI BICHII,
Nobilissimi Adolescentis.

Epigramma .

Ad illud Auctoris de Lucretia
Romana.

P Rima licet, Franciscæ, foret Lucretia forma ,
Attamen est Musis pulchrior illa tuis,
Illam formosam tantum sceleratus amavit
Tarquinius, laudans hanc modò quisquis amat,
Illam Romanus potuit violare Tyrannus,
Invidiæ hanc telis lædere nemo potest.
Illa sibi valuit mortem consciscere ferro,
Hæc æterna mori, te modulante, nequit.

IOANNIS BAPTISTÆ VGOLINI.

E De, MARINE, tuos, quid cessas, ede libellos,
 Quod mox admirans Orbis adoret opus.
 Ede, quod imponat scribenti Epigrammata leges,
 Quod fastidito ex Orbe tropæa ferat.
 Una suum tulerit grave, quod superaris Alumnum
 Bilbilis; at subicit Bilbilis ipsa caput.
 Invidiam vicisse parum est, sed grandius illud,
 Scribentum votis imposuisse modum.
 Hæc dat Avitus honor, terno cum Sidere Pontus,
 Hinc tibi Apollo triplex, Castalis unda Mare est.
 Inde alios per te triplex Cynosura beabit.
 Qui volet hæc, Pelagum naviget ille tuum.

IOANNIS VGOLINI.

Epigramma.

Cur Mare cū ternis tibi Stemmata fabricat A stris,
 Convenit hoc meritis Stemma, MARINE, tuis.
 Scilicet ipse Maris Syren, innoxia Syren,
 Qui modulando rapis, sed rapiendo beas.
 Terna quid ostendant famulantia sidera, constat:
 Sol es: cuncta solent sidera Sole trahi.

363
Illustriss. & Reverendis. D.

FRANCISCO MARINO,

INSVLANO ANTISTITI

Disertissimè, & acutissimè Pio, qui
Fortunatas verè Insulas detexit

Poëtarum filiis,

Ubtelegantiam, nitorem, & nervos

Epigrammatici carminis hauriant;

Obsequii, & amoris Xenium.

JACOBUS LUBRANUS

è Societate JESU

D. D. D.

Epigr. I.

I Ngenii dos summa, piis decus addere Musis

Nuptaque Parthenio vincere plectra Stylo.

Ipsa MALAM fileat LINGUAM, saniemq; jocosam

Bilbilis; hinc sordet turpius, unde nitet.

Fama novū hoc mirare : Venus quòd nulla MARI-

Purius argutos eliciuisse sales.

(NO,

Q 2

Epi-

Epigramma II.

P Laude Pudori castè sapiunt Epigrammata Caeli;
 Seria & in lepidis Infula rebus inest.
 Nullus ad incestos hic Pegasus hinnit amotes:
 Nullus ab Idalia pyxide fucus olet.
 Némpe virent Vati quæ Daphnide nexa Quirinæ,
 Plus refuga à Phœbo carmina lucis habent.

Iacobi Albani Ghibbesii,
 Poëtæ Cæsarei Laureati.

Epigramma.

P Indica tot Vatum numeris respondeat Echo:
 Carminibus plaudunt Asta, MARINE, tuis.

FRAN.

369

FRANCISCO MARINO

Musarum Coriphæo;

Qui

Optimos quosque

Imitatione dum exprimit, gloria deprimis,

Cujus elegantia, floribus, lepore,

Hetrusca, atque Latialis lingua

Eminet nobilitata,

Sacrumque Nomen

Quisquam Virtutis Noverca, ipsa veneratur Invidia,

Mirificos hujus Cycni cantus,

Fausto Ævi fato,

Excipit Immortalitas.

Optimè de Poësi merito

Minimum hoc maximi amoris argumentum

Jo: Jacobus Lavania

Ex addictissimis

Posuit.

Q 3

Lau-

Laurentii Picchii.

Epigramma.

Definite extinctum, vates, fugere **MARINUM**.
 En alium vobis Parthenopem genuit.
Quodque magis vestros debet sedare dolores
 Utilior vobis **ILLE** **ET** **MARINUS** erit.
 Hetruscas tantum festivo carmine Musas
 Illes hic Hetruscas, Romulidasque colit.
 Ex illo molles tantum didicistis amores;
 Sanctorum canit hic fortis gesta Virum.
Quare agè, ne rapidis abeant hæc litta ventis
 Vota, fidem dictis adde, **MARINE**, meis.
Anxia crede, tuos expectat Roma libellos,
 Rumpe moras, parvus ede, **MARINE**, tuos.

Lucii de Madera.

Epigramma.

PArthenopo Statio gaudet, Venusinaque Tellus
 Flacco : Nasone est Sulmo decora suo
Ast ego, quæ vatem genui Campana **MARINUM**,
 Præcunctis meritum, grandius una sono.

Mau-

Mauri Verdoni.

Epigramma.

QUæ nova Cæsarei Syren Rubiconis in amnem
 Castalium fundit? Num tua, Apollo, lyra est?
Quippè tua est. Rapuit lateri Sebethis, Alumno
 Tradidit; hinc modulans corda, Marine, beas.
 Fallor: Apollineo lateri sua fulgere Pleætra
 Cerno, suumque diù pleætra filere melos.
 Cujus ac hæc, tangit docto quam fortè Marinus
 Pollicet? Eam cessat munere dius Amor.

Ejusdem Epigramma.

EDe tuos, nam Musa jubet, FRANCISCE, lepores;
 Ede pios lusus, deliciasque novas.
 Reginæ imperium, cithara num deside, falles?
 Atque trahent longas dulcia metra moras?
 Quid lyra, si reticet? lignum: quid mersus jaspis
 Gangæ lutum: Sidus quid sine luce? nigror.
 Ede; an adhuc trepidas? Cineri si gloria detur;
 At modò viventi gloria quanta datur?

F.Mi-

F. Michaelis de Carcello,
è Familia Dominicana Lectoris.

Epigramma.

Admiranda Chelys, quæ ducit ad æthera Musas,
Queque novum supero miscet in orbe melos!
Jam numeris duplicata suis, cum fœnore reddit,
Credita si fuerant quinque, talenta decem.

Illustrissimi Domini
NICOLAI ANTONII
DE THVRA,
Episcopi Sarnensis.

Est Venus orta mari, salibusq; referta. MARINE,
Dum canis, hinc Veneres fundis, & ore Sales.

Ni-

Nicolai Francisci Saulini,
Academici Infœcundi.

Epigramma.

Plerides, gelidos Pindi jam linquite fontes;
Quî mare nectareum est, ecce Marinus adest.
Monstra canora suis habuerunt funus in undis;
At vitam ingentis hæc Maris unda dabit.

Pompeii Abb. Sarnellii,
Cum Authori, ad Episcopalem
Insulæ Cathedram everso,
gratularetur..

Si mores, FRANCISCE, tuos sine crimine penso,
Si lego divinos per tua scripta SALES,
FRANCISCI videor vivam spectare SALESI
Effigiem, cordi quæ mihi semper erit.
Una tibi deerat, qua fulserat ille, Tiara;
Accedit meritis ecce Tiara tuis.
Debita FRANCISCO fuit Insula; digna MARINUS
INSULA? sic omen Nomen utrumque tener.

Thomæ de Madera.
Ad Lectorem.

O D E.

Expectatus ades, prodiit en liber
Authoris placidi vigremio precum;
Lector candide plaudis;
Sin laudem cõhibes, niger,
Immensum secus, hunc agmen Apum volant,
Quæ jussis vicibus spicula Zoilis
Armant secta; benignis,
Præbent mella legentibus.
Hunc jugi solio Mercurius tenet,
Plaudenti Citharam qui tibi porrigat s
Battum norit, & Argum,
Batti finis, & Argi erit.

Ejusdem.

Epigramma.

T Am benè cum scribas; & dulcia verba loquaria,
Non benè cognomen Doris amara dedit.
Cœlestem potius debebant dicere; quippè
Aethereis undis orta Camœna tua est.

Tho:

Thomæ Severini.

Epigramma.

T Ange, MARINE, lyrâ, Calabri nova gloria mûdi
 Plestra per argutam gemmea tange Lyram.
 Semina (lætus agas) quæ divite spargis ab ore,
 Et pretiosa seris, secla beata legent.
 Quæ primam Campana tibi dedit inclyta lucem,
 Sevit & armonicum, metra canora, sonum.
 Hinc canis excelfo divos Heroas honore;
 Taxis & ad summam sceptrâ suprema mitram.
 Sævior arma Maro cecinit, Sylvasque; MARINUS
 Dulcior urbanam, castra Serena, togam.
 Mantua læta suo foret; & Campana Marino;
 Læta vel alterutro quæque Marone foret.

Ejusdem.

I Uncta stylo taxis moralia dogmata Sacro,
 Et Sacra Morali dogmata juncta stylo.
 Hoc Augusta decet venerandi templa Pudoris.
 Pendeat horrendis hoc anathema tholis.
 Sunt hæc innata dictamina casta Thalix,
 Unde pudica Sacer metra, Marine, fragras.
 Intus alit, sanctusque ciet tua pectora Phœbus,
 Qui tibi materiem, qui tibi præstat opus.
 Bilbilis Aseræo fælix eat altera plausu;
 Sed pennatus ubi nullus adhinnit equus.

F I N I S.

I
I

I
I

I
I

V
26

27
28

